

TRAGICZNE ZNIWO ŚMIERCI W TURCJI

Współpraca Cartera z Kongresem

Carter Pożyczył \$4.7 Mln.

Plains, Ga. (CT) — Przedstawiciel prezydenta-elekta Jimmy Carter, stwierdził, że udzielona mu pożyczka w sumie \$4.7 miliona na prowadzenie interesu orzeszków ziemnych (peanuts) przez National Bank of Georgia, której prezes wysuwany jest na stanowisko w gabinecie Cartera, "należy do normalnych praktyk biznesowych."

Przedstawiciel Cartera, Rex Granun, omówił kwestię udzielonej Carterowi pożyczki, w sześć godzin po ogłoszeniu przez asystentów Cartera, że Thomas Bertram (Bert) Lance, prezes banku National of Georgia, jest wysuwany na stanowisko Sekr. Skarbu albo też szefa Federalnego Biura Budżetu i Administracji.

Lance, który był sekretarzem wydziału transportacji stanu Georgia, gdy Carter piastował urząd gubernatora, zamierza wyżyć się swego udziału w tym banku przed objęciem ofiarowanego mu stanowiska w gabinecie Cartera, jak pisał Granun. Pożyczka udzielona Carterowi stanowi "płynną linię kredytu" dla wypłacenia farmerom należnej im gotówki za dostarczone do składnicy Cartera orzeszki ziemne, zanim zaczną napływać dochody ze sprzedanych przez Cartera produktów.

ARCO Kupuje Angielską Gazetę

Los Angeles (UPI) — Rzecznik Atlantic Richfield Oil Co., amerykańskiej, gigantycznej rafinerii naftowej ogłosił, że firma wykupi jeden z najbardziej prestiżowych dzienników w Wielkiej Brytanii, "The Observer". Prezes ARCO, Robert O. Anderson dodał, że nie są planowane żadne zmiany w składzie personalnym dziennika lub też w linii editorialnej jaką reprezentuje.

"The Observer" posiada obecnie cyrkulację w liczbie 730,000 egzemplarzy dziennie. Ostatnio gazeta borykała się z pewnymi trudnościami finansowymi.

Rzecznik ARCO twierdził jednak, że wydawnictwo cały czas, jeszcze do niedawna, było rentowne i nie widzi powodu dlaczego teraz nie miałoby także przynosić dochodu.

Pożar Teatru w Leningradzie

Leningrad (UPI) — Na najwyższym piętrze leningradzkiego teatru "Hermitage", przylegającego do słynnego muzeum o tej samej nazwie, wybuchł z przyczyn nieustalonych pożar, który spowodował poważne zniszczenia. Co najmniej jedna osoba doznała obrażeń i została odwieziona do szpitala.

W czasie akcji straży pożarnej policja zamknęła ruch na ulicach wzdłuż Newy, aby tłum ciekawskich nie utrudniał akcji ratunkowej.

Carter-Andreotti

Rzym (UPI) — Prezydent-elekt Jimmy Carter zawiadomił włoskiego premiera Giulio Andreotti, że nie styety — nie będzie mógł się z nim spotkać w przyszłym miesiącu, ale że będzie mu miło powitać szefa rządu włoskiego "po Inauguracji". Premier Andreotti przybywa do Waszyngtonu na zaproszenie prezydenta Forda i bawić się będzie w USA od 6 do 7 grudnia.

Przewiduje Opracowanie Wspólnego Budżetu

Budżet Forda Stałby Się Bezwartościowym Dokumentem

Washington. (CST) — Prezydent-elekt Jimmy Carter, jak podają dobrze poinformowane źródła, w dążeniu do jak najbliższej współpracy z Kongresem, nosi się z zamiarem opracowania wspólnego z Kongresem budżetu na rok 1978, dla zastąpienia budżetu jaki przedłożył prezydent Ford, zgodnie z prawem, w dniu 17-go stycznia. Propozycja opracowania wspólnego budżetu została wysunięta przez członków komitetu budżetu obu Izb Kongresu, ponieważ Carter nie posiada własnego doświadczanego

(Ciąg dalszy na str. 6-ej)

Interwencja Wojska w Chinach

Hongkong (UPI) — Radio prowincji Fukien podało wiadomość, że "wykonując niezwyklej wagi rozkazy" z Pekinu, silne oddziały chińskie obsadziły urzędy, fabryki, szkoły i inne placówki publiczne w całej prowincji, poczynając od szczybli wioskowych.

"Komitet partyjny Ludowej Armii Wyzwoleńczej zorganizował poważne jednostki w zespoły propagandy i pracy zbiorowej i skierował je do różnych miast, wiosek, fabryk, kopalń, urzędów państwowych i szkół do współpracy z władzami lokalnymi i dla entuzjastycznego propagowania instrukcji komitetu centralnego partii" — głosi radiostacja Fukien.

Komunikat radiowy stwierdza, że te specjalne zespoły wojskowe mają prawo pobierania decyzji i wydawania biuletynów, aby w ten sposób "pomóc lokalnym komitetom partyjnym" w umacnianiu rewolucji i rozbudowie produkcji. Prowincja Fukien stała się pierwszą areną interwencji wojskowej na dużą skalę, jakkolwiek miejscowa radiostacja zapewnia, że "tylko nieliczna grupa osób" była krytykowana z racji powiązań z tzw. "gangiem czwórki", złożonym z Chiang Ching, wdowy po Mao Tse-tungu i trzech radykałów — Chang Chun-chiao, Wang Hung-wena i Yao Wen-yuan, w zeszłym miesiącu odsuniętych od stanowisk i osadzonych w areszcie domowym.

Pakt Wymiany Więźniów

Mexico City (UPI). Ambasador amerykański do Meksyku, Joseph John Jova i minister spraw zagranicznych rządu meksykańskiego, Alfonso Garcia Robles, w czwartek w południe podpisali nie mający precedensu pakt między Stanami Zjednoczonymi i Meksykiem o wymianie więźniów.

Około 1,200 meksykańskich obywateli znajduje się w więzieniach amerykańskich, a około 596 Amerykanów w więzieniach meksykańskich, za różne przekroczenia praw skazanych na karę więzienia. Pakt przewiduje, że więźniowie będą zwolnieni, z tym że nałożone na nich kary odsiedzą w więzieniach we własnych krajach. Pakt wejdzie w życie po przyjęciu go przez Kongres Stan. Zjedn. i Parlament Meksykański.

Po Latrach Deficytu ...

Późniejszy Termin Konferencji

Kuwejt. (UPI) — Szekj Mana al Otaiba, minister przemysłu naftowego Zjednoczonych Emiratów Arabskich, powiedział przedstawicielowi algierskiej agencji prasowej, że konferencja państw OPEC, wyznaczona na 15 grudnia, odbędzie się w terminie późniejszym, a mianowicie 20 grudnia.

W kołach OPEC mówi się, że zmiana terminu podyktowana została "względami technicznymi", ale w kołach dyplomatów zachodnich przypuszcza się, że odroczenie konferencji jest celowe, pozwoli bowiem państwom naftowym ocenić, jakie korzyści państwa Trzeciego Świata odniosą w rokowaniach z państwami przemysłowymi. Ostatnia runda tych rokowań rozpocznie się w tym samym czasie w Paryżu.

Rokowania paryskie, nazywane "konferencją Północ-Południe", mają na celu zmniejszenie rozpiętości w dochodach państw bogatych i ubogich, szczególnie w dziedzinie energetycznej i surowcowej.

Podwyżka cen ropy naftowej przez państwa OPEC wydaje się być przesadzona, ale gra toczy się obecnie o wielkość tej podwyżki.

Wychodzący z Kuwejtu dziennik "Al Quabas" zamieścił wywiad z Jamesem Akinsem, byłym ambasadorem amerykańskim w Arabii Saudyjskiej, a obecnie doradcą prezydenta-elekta Jimmy Cartera, który wyraził opinię, że podwyżka cen ropy ponad 10 procent doprowadzi do ruiny gospodarkę światową.

W czasie konferencji grudniowej państwa OPEC będą rozważały podwyższenie cen ropy w granicach od 8 do 25 procent.

Dopuszczony Do Praktyki

San Francisco (UPI) — Były asystent prokuratora generalnego, adw. Robert Mardian, po obaleniu wydanego na niego wyroku konspiracyjny w sprawie zatuszowania afery Watergate, został dopuszczony ponownie do praktyki prawa w stanie California.

Nowy Komitet KPA w Stolicy

Washington, D.C. (koresp. wls.) — Kongres Polonii Amerykańskiej powołał do życia nową komórkę pod nazwą Konferencji dla Politycznego Działania (Political Action Conference), której zadaniem będzie stworzenie efektywnego ognia łącznościowego pomiędzy KPA i administracją Jamesa Cartera. Prezes Kongresu Alojzy A. Mazewski mianował troje Amerykanów polskiego pochodzenia, którzy mają objąć kierownictwo nad tą komórką. Są to: wicegubernator stanu New York Mary Anne Krupsak, członek rady miejskiej w Filadelfii Joseph Zażyński, oraz przewodniczący stanowego wydziału KPA w Illinois Tadeusz Kowalski. Koordynatorem będzie Stan Franczyk z Buffalo, N.Y. Pełny skład komitetu zostanie ustalony z początkiem grudnia.

Cichy Pogrzeb

Paryż (UPI) — Tylko najbliżsi przyjaciele uczeszczyli w cichym pogrzebie pisarza i męża stanu Andre Malraux, który został złożony na wieczny spoczynek na małym cmentarzu w Verrieres-le-Buisson, w pobliżu grobu jego ostatniej wielkiej miłości Louise de Vilmorin, która zmarła w 1969 roku.

Władze państwowe zdecydowały, że w Paryżu, przypuszczalnie w Luwrze, odbędzie się ceremonia publicznego uczczenia zmarłego — bohatera dwóch wojen światowych, francuskiego Ruchu Oporu, dwukrotnego ministra w rządach de Gaulle'a i pisarza, uważanego przez Francuzów ze jednego z największych pisarzy świata.

Skazani na Więzienie

Miami, Floryda (UPI). Podjęte z radio Havana wiadomości, podają o skazaniu ośmiu rybaków kubańskich, schwytanych przez patrol kubański gdy znajdowali się na drodze do Nikaragwy w lipcu br., na cztery lata więzienia. Wśród skazanych znajdowało się pięciu obywateli amerykańskich. Stątek rybaki został zajęty w dn. 19 lipca przez kubański okręt wojenny, rzekomo za przekroczenie wód terytorialnych Kuby.

Prezydent Wenezueli w Moskwie

Moskwa (UPI). Prezydent Wenezueli Carlos Andres Perez przybył z oficjalną pięciodniową wizytą do Moskwy i odbywał konferencję z przywódcami sowieckimi.

Gość wenezuelski złożył wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza i zwiędził mauzoleum Lenina.

W czasie galowego obiadu na Kremlu prezydent Perez powiedział sowieckiemu prezydentowi Miłkołajowi Podgornemu, że Wenezuela dąży do "stałego i wartościowego" rozwoju stosunków z Związkiem Sowieckim i stwierdził, że wprawdzie Wenezuela nie zamierza zmienić "swoich przekonań ideologicznych", to jednak dla obu krajów otwierają się "perspektywy niezwyklej korzyści".

Perez stwierdził, że proces uprzemysłowienia Wenezueli nie jest do tej pory znamienny, ponieważ "pozabawiono Wenezuelę odpowiednich możliwości zakupu technologii i osiągnięć naukowych".

Według sprawozdania partyjnej "Prawdy" gość wenezuelski powiedział co następuje: "Nasz udział w handlu międzynarodowym był sztucznie ograniczany żądaniemi, które stawiał światowy układ polityczny, dziś skazany na zejście z areny".

Referendum w Hiszpanii

Madryt (UPI) — Przewiduje się, że w referendum w Hiszpanii, które — jak informuje telewizja — przeprowadzone będzie w dniu 15 grudnia i które odzwierciedlił pogląd społeczeństwa na zmianę systemu parlamentarnego — 41 procent wypowie się za reformami, 1 procent przeciwno, 9 procent uchyli się od udziału, a 49 procent będzie niezdecydowanych.

Jeżeli referendum wypadnie po myśli reformatorów — na wiosnę przyszłego roku odbędą się wybory do Izby Ustawodawczej, pierwsze wybory powszechne w Hiszpanii od 41 lat.

Nowa Broń Sowiecka-Mikrofales

Washington (CST) — Udośćepniony dla publiczności tajny raport Dept. Obrony, podaje o doświadczeniach prowadzonych przez Sowiety z nowego rodzaju bronią — mikrofalami. Uczniowie sowieccy są przekonani, że mikrofales w przyszłości mogą być wykorzystane jako broń ofensywna, która może spowodować zawaly serca, neurologiczne zaburzenia, które doprowadzają do kompletnego załamania psychicznego a nawet do śmierci. Osoby narażone na mikrofales, jak stwierdził wywiad amerykański z zanotowanych we Wschodniej Europie wypadków cierpią na częste bóle głowy, zawroty, ogólne przemęczenie, napięcie nerwów, załamania psychiczne i brak koncentracji.

33 Rannych w Wykolejeniu Pociągu

Dyersburg, Tenn. (UPI). Pociąg linii AMTRAK, wiozący 250 pasażerów z Chicago do Nowego Orleanu, wykoleił się wczoraj w pobliżu Dyersburg, powodując okaleczenie 33 osób. Jedenaście wagonów i trzy lokomotywy wyskoczyły z szyn około godziny czwartej wczoraj rano. Wykolejenie pociągu zostało spowodowane zgięciem jednej z szyn przez samochód, który uderzył z całą siłą w szynę, na kilka minut przed nadjechaniem pociągu.

Ranni pasażerowie zostali zabrani do najbliższych szpitali, a reszta przewieziona autobusami do najbliższego miasta, skąd wsiadli w inny pociąg. Większość pasażerów była oburzona na władze kolei Amtrak, gdyż musieli czekać aż cztery godziny na zamówione dla nich specjalne autobusy.

Policja aresztowała kierowcę samochodu, który spowodował wypadek, Douglas Reasons, lat 20 zarzucając mu nieostrożną jazdę i opuszczenie miejsca wypadku.

Porozumienie, Ale Nie Całkiem

Bukareszt (UPI) — Propaganda komunistyczna powtarza aż do znudzenia słowa Leonida Breżniewa i Nicolae Ceausescu, że w czasie bukarzesztańskiej wizyty szefa komunistów sowieckich "osiągnięto porozumienie", ale porozumienie to nie jest całkowite, skoro Ceausescu wielokrotnie stwierdzał, że nikt nie ma prawa mieszzać się w wewnętrzne sprawy Rumunii, natomiast Breżniew dwa razy podkreślił, że państwa komunistyczne obowiązują zasady "proletariackiego internacionalizmu".

Ten kryptonim moskiewski, który kryje dążenia Moskwy do bezwzględnej dominacji w świecie komunistycznym, został pominięty w dokumencie podpisanym w czasie konferencji przywódców kompartii europejskich, która odbyła się w czerwcu w Berlinie Wschodnim.

Przypomnienie przez Breżniewa "proletariackiego internacionalizmu" w Bukareszcie było policzkiem dla Rumunów i jest świadectwem co warte są zapewnienia propagandzistów o "osiągniętym porozumieniu".

"Prawda" Krytykuje

Moskwa. (UPI) — Partyjna "Prawda" skrytykowała delegację amerykańskich senatorów, która po ostatniej wizycie w Europie zachodniej, wezwwała do wzmocnienia sił Paktu Atlantycznego w Europie.

"Prawda" orzekła, że tego rodzaju wezwanie jest sprzeczne "z duchem czasu".

Strasznego Trzęsienie Ziemi

Ponad 3 Tys. Ludzi Straciło Życie

Diyarbakir. (UPI) — Najpotężniejsze od 40 lat trzęsienie ziemi w Turcji nawiedziło w środę wschodnią część tego kraju.

Ośrodek wstrząsu znajdował się w górskiej, słabo zaludnionej prowincji Van i zamienił w ruiny miasta Ercis, Muradiye i Caldiran, położone w odległości niecałych 50 mil od góry Ararat, na którą fale potopu wyniosły biblijną arkę Noego.

Wioski, przeważnie złożone z glinianych chat, zostały całkowicie zniszczone. Wiele szlaków drogowych przestało istnieć i dotarcie do pewnych osiedli stało się niemożliwe. Siła wstrząsu odpowiadała podziałce 7.6 na otwartej skali Richtera, a więc powyżej granicy niszczycielskiego kataklizmu.

Radio tureckie zawiesiło transmisję normalnych programów i nadaje jedynie muzykę żałobną. Według niekompletnych jeszcze obliczeń co najmniej 3,000 ludzi straciło życie.

"Obawiamy się, że straty przekroczą 3,000. Najbardziej zniszczone są miasta Muradiye i Caldiran oraz rejon w północnym krańcu jeziora Van. Przypuszczalnie 75 procent mieszkańców zginęło" — informował przez telefon Burhan Yavuzilmaz, wicegubernator prowincji Van.

Inni przedstawiciele miejscowej administracji donoszą, że wiele

(Ciąg dalszy na stronie 6-ej)

Richardson w Belgradzie

Belgrad (UPI). Sekretarz Handlu Elliot Richardson wprost z Budapesztu przybył do Belgradu, który jest czwartym etapem jego podróży, obejmującej sześć krajów europejskich. W stolicy Jugosławii będzie on omawiał układ stosunków handlowych amerykańsko-jugosłowiańskich z premierem Dzemalem Bijedicem, ministrem spraw zagranicznych Milosem Micimem i ministrem handlu Emilem Ludwigerem.

W przemówieniu powitalnym wygłoszonym na lotnisku, Sekretarz Handlu powiedział, że "pragnie potwierdzić poparcie Stanów Zjednoczonych dla niepodległej, niezamagowanej i nienaruszalnej Jugosławii".

Moskwa Uległa Presji USA

Washington. (UPI) — W niemającej precedensu cichej walce dyplomatycznej, Moskwa uległa presji Stanów Zjednoczonych i zgodziła się na przyjęcie zawodowego dyplomaty amerykańskiego, Malcolm Toon, lat 60, jako nowego ambasadora amerykańskiego w Moskwie. Toon obecnie piastuje stanowisko ambasadora amerykańskiego w Izraelu.

Moskwa, gdy przedłożono jej przed dwoma miesiącami nazwisko Toon jako następnego ambasadora amerykańskiego w Sowietach, odmówiła udzielenia mu swej aprobaty. W takich wypadkach normalnie nazwisko proponowanego ambasadora jest wycofane po upływie pewnego terminu, ale Dept. Stanu zapowiedział stanowczo, że nie wycofa nazwiska Toon, mimo braku aprobaty ze strony Moskwy. Ostatni ambasador amerykański w Moskwie, Walter Stoessel, ustąpił we wrześniu, po powołaniu go na stanowisko ambasadora amerykańskiego w Zachodnich Niemczech.

Teoretyczny Kurs Prawa Jazdy w Języku Polskim

Szkoła Stanisława Jaworskiego zawiadamia, że rozpoczynamy kurs znajomości kodeksu drogowego w języku polskim i normalne kursy jazdy autem.

Kursy będą odbywały się onr. 4501 Milwaukee Ave., codziennie po 2 godziny każdorazowo. Kursy te są przeznaczone dla Polaków, którzy chcieliby poznać przepisy drogowe obowiązujące w stanie Illinois i nauczyć się stan-

dzić auto, ale nie znają dostatecznie języka angielskiego. Uczestnicy tego kursu mogą zdać egzamin teoretyczny i praktyczny w biurze sekretarza stanu.

Zainteresowani winni telefonować na numer 685-3344 w godzinach od 9 rano do 8 wieczór. Instruktorem będzie Stanisław Jaworski, właściciel Szkoły A-Cosmopolitan Driver Training School. (Ogl.)

Wyrok w Turcji

Istambul (UPI) — Sąd turecki skazał na karę śmierci dwóch Palestyńczyków, którzy w dniu 11 sierpnia, w czasie napadu na odrzutowiec turecki na lotnisku w Istambule zamordowali czterech pasażerów, a 22 innych zranili.

Wyrok ten został następnie zamieniony na dożywotnie więzienie. Po odczytaniu wyroku obaj skazani — mimo skutnych rak — złożyli palce na znak "V" i wzniesli okrzyk "Niech żyje naród palestyński i turecki."

Samochód Chiński

Paryż (UPI). Pierwszy samochód produkcji chińskiej, nazwany "Pekin", wkrótce pojawi się w sprzedaży na Zachodzie. Jest to samochód czterocylindrowy, przypominający z wyglądu amerykańskiego "Jeepa". Może on rozwijać szybkość około 60 mil na godzinę i kosztować będzie około... \$7,000.

Naturalne Zioła z CZASÓW BIBLIJNYCH

Niezwykle Efektywne Przy Cieżkim Zarwadzeniu

NORLAX zawiera następujące składniki: aloes, mirrę, żywicę (kadzidł), galban (żywica gumowa), frezję, rabarbar i inne naturalne ekstrakty z ziół i roślin, znane i używane od 2000 lat. Nie ma nic chemicznego ani syntetycznego. NORLAX działa cuda przy ciężkich i powtarzających się zatwardzeniach. Nadaje się tak dla młodych jak i starszych ludzi. Używany jest przez grupy emerytów w domach starców. Jeżeli zwykły środek przeczyszczający nie działa, powoduje kurczki i uciśki, bierzcie NORLAX na pewno. Delikatne złagodzenie w ciągu nocy. Zadowolone gwarantowane. Pościelcie \$1.00 po paczkę na próbę.

DIVERSEY DRUG CO. Dept. PZ-3 1557 Diversey Pkwy. Chicago 60614 Proszę mi przysłać na próbę paczkę NORLAX. Załączam \$1.00.

Nazwisko _____
Adres _____
Miejsce _____
Stan _____
Zip _____

BREVETTATA

Pistolet na Gaz Lzawiaczy sprzedawany bezpośrednio przez pocztę

NIE TRZEBA POZWOLENIA

Solidna metalowa konstrukcja z twardą rekojca, wygląda jak prawdziwy rewolwer. Zatrzymuje napaśnika bez granic. Daje potrzebną ochronę dla ludzi, którzy pragną samotnie, w ciemnych pomieszczeniach, 10-15 minut zabójstwa dla zła i ciekawości. Mimo tego nie potrzebny jest federalny permit czy licencja, lecz nie sprzedaje się go małym dzieciom. Oddaje siedem strzałów bez ładowania. W cenie każdego rewolweru wchodzi jeden rewolwer, dziesięć magazynów z nabojami z gazem lzwawiaczym i wszystkie koszty przesyłki. Dostawa jest natychmiastowa, ubezpieczona. Sprzedajemy ekwipunek z gazem lzwawiaczym przez ostatnie zewnętrzne lat. Mamy tysiące zadowolonych klientów.

1 komplet rewolweru \$17.00
2 komplety rewolwerów po \$17 każdy ..... (razem \$34.00)
3 komplety rewolwerów po \$17.50 każdy ..... (razem \$52.50)
4 komplety rewolwerów po \$18 każdy ..... (razem \$72.00)
5 komplety rewolwerów po \$18.50 każdy ..... (razem \$92.50)
6 komplety rewolwerów po \$19 każdy ..... (razem \$114.00)
7 komplety rewolwerów po \$19.50 każdy ..... (razem \$136.50)
8 komplety rewolwerów po \$20 każdy ..... (razem \$158.00)
9 komplety rewolwerów po \$20.50 każdy ..... (razem \$180.50)
10 komplety rewolwerów po \$21 każdy ..... (razem \$203.00)

Nazwisko _____ Miejsce _____
Adres _____ Stan _____ Zip _____

W załączeniu jest _____
☐ czek na \$ _____
☐ Money Order na \$ _____

lub proszę obaczyć mój _____
☐ Master Charge ☐ BankAmericard
Card Number _____
Exp. Date _____
Podpis _____

© 1975 Brevettata

ZAMÓWIENIA PRZEZ POCZTĘ z BREVETTATA

Dept. Jet, 310 W. 9th Street
Kansas City, Mo. 64105

Pijąc Ziola Zakonnika — Chorób Sie Unika

Zbawienne ZIOŁA ZAKONNIKA. Nie ma lepszych mowia w Polsce i w Ameryce. Tysiące ludzi pije i chwala najdrowsze Herbarz ziołowe ZAKONNIKA. Do wyboru: Nr. 1 "HERBOVIT" na artretyzm, wiatrobę, zółć, serce, "zła krew" paczka \$2.85; Nr. 2 "GASOL" na nieswawność, zgagę, gazy \$2.50; Nr. 3 "HERBOLAX" łagodnie przeczyszczające \$2.50; Nr. 4 "NERVOL" na nerwy, bezsenność, zmęczenie \$2.85; Nr. 5 "UROL" na nerki, pecherz \$2.85; Nr. 10 "REUMOL" na reumatyzm, serce \$2.85; Nr. 11 "EIGOL" ułatwia chudnięcie bez głodowania \$2.85; Nr. 12 AROMATYCZNA Ziołowa Herbata na codzień \$2.50; Paczki są duże, z objaśnieniami po polsku i data ważności.

UWAGA! Mamy ZIOŁA ZAKONNIKA w tureckich dozieniach (jak zwykła herbata) w pudełkach po 24 tureckich; Nr. 6B — świeży RUMIANEK \$1.45; Nr. 7B — doskonała MIETA \$1.45; Nr. 8B — smakowita DZIKA RÓŻA \$1.45; — Polecamy nowosć INSTANT HERB TEA, wysypuje się na wrzątek i herbata gotowa. Pudełko na 30 szklanek \$1.95 do wyboru: Rumianek, Mieta, Koperek albo DZIKA RÓŻA.

Używajcie tylko naturalne witaminy! Nr. 13 "MULTIVIT" — wszystkie witaminy razem, 100 kaps. \$5.00; Nr. 37B Witamina "E" kaps. 200 ul. \$5.50.

Obaście o zdrowie. Prosimy zaraz wypisać numery Zioł załączyć M.O. lub czek. Szybko wysyłamy. Trzeba do cen doliczyć na przesyłkę po 15c od każdego dolara. Bez zapłaty, ani na C.O.D. nie wysyłamy. Każdemu bezpłatnie pošemy broszurę pt. "JAK UZYWAĆ ZIOŁA". Adresujcie:

MONK'S HERB CENTER, 2924 Milwaukee Ave., Chicago, Ill. 60618

Otwarcie Apelu Gwiazdkowego PKI Odniosło Duży Sukces

Sala Oazy Była Wypełniona Do Ostatniego Miejsca

Polski Komitet Emigracyjny Oddział Chicago urządził co roku uroczystą inaugurację Apelu Gwiazdkowego, którego celem jest zebranie funduszy na wciąż palące potrzeby niesienia pomocy polskim uchodźcom.

W krajach Zachodniej Europy znajduje się duża ilość starców i chronienie chorych, którzy nie mają szans na emigrację gdziekolwiek. Ludzie ci, pozbawieni nadziei na poprawę losu ze wstrząśnięciem oczekują, jakiej pomocy przyjdzie im z Polski. Wierzą, że Polska nie zapomni o nich. Wierzą, że Polska nie pozwoli, aby ich symbolom łączności z nami.

Na Zachód przeciekają stale nowi polscy uchodźcy. Centrala PKI w Nowym Yorku utrzymuje w Europie Zachodniej kilka biur, które udzielają uchodźcom pomocy prawnej, finansują przejazdy, mieszkanie i wyżywienie w USA do czasu otrzymania przez uchodźcę pierwszego czeku, za pracę.

Ta działalność była ułatwiona dzięki subwencjom od władz federalnych. Jednakże już drugi rok, PKI tej subwencji nie otrzymuje, wskutek czego usługi PKI są ograniczone, a cała pomoc spada na ofiarę i dobre serca naszej Polonii Amerykańskiej.

Tegoroczny Apel Gwiazdkowy odbył się w niedzielę, 21 listopada, w pięknych salach Oazy Palm Terrace, pnr. 1250 N. Milwaukee Ave. Apel ten odniósł duży sukces i stał się miłym, serdecznym spotkaniem towarzyskim Polonii.

Ci, co przybyli na otwarcie Apelu w ub. niedzielę oczarowani zostali serdeczną atmosferą i wspaniałym koncertem pieśni polskich, w którym wystąpił Chór Paderewskiego, do którego należą 12 uroczych pań i panów, zademonstrował swoją wysoką klasę jako zespół choralny, doskonałą harmonię i walory śpiewacze. Po każdej pieśni obecni na sali nie szczędzili zasłużonych oklasków. Chórem znakomicie dyrygował prof. Rudolf Rygiel.

Program Inauguracji składał się z dwóch części: pierwszej oficjalnej i drugiej — artystycznej.

Część pierwszą otworzył o godzinie 5:10 po południu obecny prezes PKI Oddziału w Chicago, Karol Popręcki, który powołał na mistrza ceremonii hon. prezesa Oddziału PKI, Zbigniewa Radoniewicza. Okolicznościową inwokację odmówił ks. Franc. Myszkowski.

Przewodniczącą Apelu 1976 p. Wacław Skonieczny, polski przemysłowiec z Chicago i właściciel dwóch fabryk Tesco Welding & Manuf. Co. zapewnił o całej Polonii o poparciu akcji zbiórkowej PKI. Nadmieniał, iż jest już po raz drugi przewodniczącym Apelu Gwiazdkowego.

Sprawozdanie Prezesa

Prezes PKI Oddział Chicago, Karol Popręcki odczytał list, otrzymany z Nowego Yorku, od dyrektora wyk. PKI Franciszka Procha, który z powodu choroby nie mógł przybyć. Dyrektor Proch podał do wiadomości, iż w ostatnich 18 miesiącach do listy uchodźców PKI dołączonych zostało 293 uchodźców, którym PKI wysłało zapewnienia na pracę i zamieszkanie po przyjeździe do USA. 219 z nich otrzymało pomoc finansową i w obecnej chwili znajduje się około 1,000 uchodźców, oczekujących naszej pomocy w Zachodniej Europie.

P. Popręcki przedstawił procedurę załatwiania spraw uchodźcom

przez PKI na terenie Niemiec Zachodnich i w Stanach Zjednoczonych, a nawet pomoc delegata PKI naszym rodakom — górnikom w Belgii.

Podkreślił ważność akcji zbiórkowej i Apelu Gwiazdkowego w Chicago, dzięki czemu Centrala PKI w Nowym Yorku wysłała co roku na Boże Narodzenie od \$5,000 do \$7,000.

Hon. prezes PKI Oddział Chicago, p. Z. Radoniewicz podkreślił, iż nasze Apeli w Chicago przynoszą cztery razy więcej pieniędzy od kiedy nasi polscy przemysłowcy przylaczyli się do akcji pomocy. Jest ich obecnie 9-ciu w rej. Chicago i ich pomoc jest b. wydatna. Do 7-miu z Chicago przylaczyli się teraz p. Edward Chwastek, właściciel firmy Atlas i Ed Wamiak z Kalamazoo, Mich. Obaj byli na Apelu w niedzielę z małżonkami. Podkreślił, iż do Komitetu przylaczył się nowy członek, dr wet. Feliks Chrzan.

Dużą pomoc w akcji zbiorze znajdujących się w Chicago od plk. Harcaj i jego małżonki, p. Wandy Harcaj, która jest sekretarką Oddziału oraz od pp. Siemaszko i pp. Rogozińskich.

Główna Mowa

Główną mowę wygłosił dr Edward Różański, zarządca Pism Związkowych. Podkreślił, iż zawsze wspierał jego prace. Był kiedyś prezesem Oddziału PKI w Chicago. Dziś na Apelu czuje się jak ostatni Mohikanin, gdyż prócz kilku zaledwie Amerykanów pośkiego pochodzenia, mało jest na sali przedstawicieli innych organizacji, poza Sokolstwem i Legionem Młodych Polek. Udział w pracach Komitetu uważa za swój miły obowiązek.

Plakiety Zasługi

Hon. prezes Oddziału PKI Z. Radoniewicz w towarzystwie K. Popręckiego i dra E. Różańskiego odczytał nazwiska osób wyróżnionych Plakietą Zasługi PKI.

Plakietę tę otrzymali: Krystyna Holland, Stan. Kowalski, b. prezes Stow. 1 Dyw. Panc. Stanisław Dzwoniarz, b. przewodn. Apelu oraz dr Władysław Gawron.

Z. Radoniewicz wymienił prace i zasługi wyróżnionych, a szczególnie dra Gawrona, który za pomoc lekarską nie pobierał zapłaty od biednych uchodźców, ani od harcerzy.

Repertuar Chóru

Chór Paderewskiego, którego prezesem jest K. Treła, wykonał znakomicie szereg pieśni, do większości których muzykę skomponował prof. R. Rygiel, do wierszy ułożonych przez p. Stan. Kowalskiego i 1 Dyw. Panc.

A to repertuar pieśni: America the Beautiful — solo M. Lubera; Rodzina Święta, Morze — w opracowaniu prof. Rygiela; Moja piośenka — muz. prof. Rygiela, solo J. Zieliński; Złoty — słowa S. Kowalskiego, muz. prof. Rygiela; Chwaliny Boga; Piosenka z kraju — słowa S. Kowalskiego, muz. prof. Rygiela; Skrzypce — muzyka prof. Rygiela, solo pani D. Bak; Pieśń o Warszawie — muz. prof. Rygiela; Dobranoc — solo J. Zieliński, muz. prof. Rygiela. Akompaniowała Jadzia Kwiatkowska-Koszałka.

Chórem dyrygował prof. Rygiel. Wspólne odśpiewanie hymnu polskiego zakończyło tę miłą i udaną imprezę Pol. Kom. Emigracyjnego w Chicago. SS.

Nowe "Zielone Karty" Dla Rezydentów

San Diego, Calif. (N.D.) — Komisarz Urzędu Imigracji i Naturalizacji, Leonard Chapman, oświadczył na zebraniu World Affairs Council, że począwszy od przyszłego miesiąca wszystkie osoby, posiadające prawo stałego pobytu w Stanach Zjednoczonych otrzymają nowy dokument w miejsce dotychczasowej "zielonej karty". Nowa karta stałego pobytu będzie zawierała szereg zakodowanych danych, uniemożliwiających jej podrobienie.

Chapman podkreślił, że w Stanach Zjednoczonych przebywa wielka ilość nielegalnych przybyszów, którzy postugują się sfałszowanymi "zielonymi kartami". Według obliczeń Urzędu Emigracyjnego — w Stanach Zjednoczonych pracuje nielegalnie około 3 milionów cudzoziemców, co kosztuje podatników amerykańskich 13 miliardów rocznie w różnego rodzaju świadczeniach społecznych.

Łapki Karakulowe • Błamy Karakulowe

w różnych kolorach oraz

Błamy z Norek

możesz obejrzeć i kupić.

2946 N. Milwaukee Tel. 252-2477

Henryk Sienkiewicz

OGNIEM I MIECZEM

POWIEŚĆ

98 (Ciąg dalszy)

Poszło więc dwóch pułkowników, Handza i Ostap, na Nesterwar, który zdobyli, ludność żydowską i szlachę w pień wycięli. Czetwertyńskiemu kniaziovi własny jego młynarz głowę na progu zamkowym odciął, a z księżny — Ostap niewolnicę swoją uczynił. Szli inni w inne strony i powodzenie towarzyszyło im orężowi. Bo strach serca Lachom odjął — strach „temu narodowi niezwycajny”, którego broń z rąk wytrącał i sił zbawiał.

Nieraz, bywało, pułkownicy nagabywali Chmielnickiego: „Czemu zaś ku Warszawie nie ruszasz, ale spoczywasz, z czarownicami czary odprawujesz i gorzą się zalewasz, a Lachom się obaczyci od strachu i wojska zebrać pozwalasz?” Nieraz też czerń pijana wyla po nocach, oblegała kwatery Chmielnickiego, żądając, by ją na Lachów prowadził. Chmielnicki podniósł bunt i dał mu siłę straszną, ale teraz ją miarkować, że już siła owa jego samego pcha ku nieznanej przyszłości, więc często chmurnym okiem w ona przyszłość spoglądał i zbadać ją usiłował — i sercem wobec niej się trwożył.

Jako się rzekło, wśród tych pułkowników i atamanów on jeden wiedział, ile jest straszliwej potęgi w pozornej beznosności Rzeczypospolitej. Podniósł bunt, zbił pod Żółtymi Wodami, zbił pod Korsuniem, start wojna koronna — a co dalej?

Zbierał tedy pułkowników do rady i wodzących po nich krwawymi oczyma, przed którymi drżeli wszyscy, stawiał im ponuro to samo pytanie:

— Co dalej? czego wy chcecie?

— Iść do Warszawy? to tu kniaz Wiśniowiecki przyjdzie, żony i dzieci wasze jako piorun pobije, ziemię a wodę tylko zostawi, a potem i on za nami do Warszawy z całą potęgą szlachecką, która się do niego przylaczy, pociągnie — i we dwa ognie wzięci, zginiem, jeśli nie w bitwach, to na palach...

— Na przyjaźń tatarską liczyć nie można. Oni dziś z nami, jutro przeciw nam się odwrócą i do Krymu popędzą albo panom nasze głowy sprzedadzą.

— Ano, co dalej, mówcie! Iść na Wiśniowieckiego? to on siłę naszą i tatarską całą na siebie zadzierzy, a przez ten czas wojska się zbiorą i z głębi Rzeczypospolitej w pomoc mu ruszą. Wybierajcie...

I potwierdził pułkownicy milczieli, a Chmielnicki mówił:

— Czemużście to znaleli? czemuż więcej nie przecie na mnie, bym ku Warszawie ciągnął? Gdy tedy nie wiecie, co czynię, na mnie to zdajcie, a ja, da, swoją i waszą głowę ocale i kontentację dla waszą zaporoskiego i wszystkich Kozaków otrzymam.

Jakoż postrzawał jeden sposób, układy. Chmielnicki dobrze wiedział, ile ta droga można w Rzeczypospolitej wymóc; liczył, że sejm przedziwny, a na kontentację się zgodzą niż na podatki, zaciągi i wojnę, która musiałaby być i długa, i trudna. Wiedział wreszcie, że w Warszawie jest polna partia, a na jej czele sam król, o którego śmierci wieść jeszcze nie doszła, i kanclerz, wielu panów, którzy radzi by wzrost olbrzymich fortun magnackich na Ukrainie powstrzymać, z Kozaków siłę dla rak królewskich stworzyć, wyczyszczyć pokój z nimi zawrzeć i one tysiące zebrane do postronnej wojny użyć. W tych warunkach mógł i dla siebie Chmielnicki znanienią szarżę zyskać, buławę hetmańską z królewskiego ramienia otrzymać i dla Kozaków nieprzelezione ustępstwa osiągnąć.

Oto dlaczego leżał długo pod Białocerkwią. Zbroił się, uniwersał na wszystkie strony rozsyłał, lud ścigał, całe armie tworzył, zamki pod moc swoją zagarniał, bo wiedział, że tylko z silnym ułożyć się będą, ale w głębi Rzeczypospolitej nie ruszał.

Ol gdyby na mocy układów pokój mógł zawrzeć... Wtedy tym samym albo broń z ręki Wiśniowieckiego wytracił, albo — jeśli kniaz jej nie złoży — to me on, Chmielnicki, ale kniaz będzie rebelizantem, wbrew woli króla i sejmów wojnę wódcom.

Nadówczas ruszy on na Wiśniowieckiego — nie już z królewskiego i Rzeczypospolitej mandatu — i wybijie wtedy ostatnia godzina nie tylko dla kniazia, ale dla wszystkich ukraińskich królewskich, dla ich fortun i latyfundiów.

Tak myślał samozwańczy hetman zaporoski, taki gmach na przyszłość budował. Ale na ruszających pod on gmach przygotowanych siedało cztery armie plectwo trosk, zwątpień, obaw — i krakało złowrogo. Będzie-li dość silna pokojowa partia w Warszawie? zaczęła-li z nim układy? Co powie sejm i kniaz? zaskutkuje-li tam uszy na jęki i wolenia ukraińskie? zamienią ogień na łuny pożarów?

Czy nie przewyży wpływ panów owe nieliczne latyfundiści posiadających, o których ochronie nie będzie? I czy ta Rzeczypospolita tak się już przeobraziła, że mu przebaczy to, iż się z Tatary połączy?

A z drugiej strony szarpała duszę Chmielnickiego zwątpienie, czy i ow bunt nie zanadto się już rozpałił i rozwinął. Czy owe dziedzice naszy dadzą się wtłoczyć w jakie karby? Dobrze: on, Chmielnicki, pokój zawrze, a rezuzy — pod jego imieniem — dalej mord i pożogę szerzyć będą albo się trą na jego głowie swych zawiedzionych nadziei posmęcza. Toż to rzeka wzbierająca, morze, burza! Straszne położenie! Gdyby wybuch był słabszy, tedyby nie układano się z nim jako ze słabym; ponieważ bunt jest potężny, więc układy silą rzeczy mogą się rozbić.

I co będzie?

Gdy takie myśli opadły ciężką głowę hetmana, nadówczas zamykał się w swej kwatery i pił dnie całe i noce. Wówczas między pułkownikami i czernią rozchodziła się wieść: „Hetman pije” — i za przykładem jego pili wszyscy, karności się rozprzeczali, mordowano jeńców, bito się wzajemnie, rabowano łupy — rozpoczął się sądny dzień, panowanie zerozy i okropności. Białocerkiew zmieniała się w piekło prawdziwe.

Aż pewnego dnia do pijanego hetmana wszedł szlachcic Wyhowski, pod Korsuniem do niewoli wzięty i na sekretarza hetmańskiego awansowany. Wszedłszy począł trząść bez ceremonii opoją, aż go wreszcie porwał za ramiona, na tapczanie posadził i ocucił.

— A ce szczo takie, jakie tycho? — pytał Chmielnicki.

— Mości hetmanie, wstawaj i oprzytomnij! — odpowiedział Wyhowski. — Poselstwo przyszło!

Chmielnicki zerwał się na równe nogi i w jednej chwili otrząsnął.

— Hej! — wołał na pachole kozackie siedzące w progu — delie, kotpak i buławę!

A potem do Wyhowskiego:

— Kto przyjechał? od kogo?

— Książę Patroni Łasko z Huszczy od pana wojewody bractawskiego.

— Od pana Kisiela?

— Tak jest.

12 czerwca pod Białocerkwią nie wiadano jeszcze o śmierci króla.

(Ciąg dalszy nastąpi)

L.V. TRAVEL SERVICE POLSKIE BIURO PODRÓŻY

Spędzicie z Rodzinami w Polsce Święta Bożego Narodzenia Niska cena pod warunkiem rezerwacji na 2 miesiące naprzód. Tanie WYBIECZKI LOTNICZE do Las Vegas, na Hawaje i do Meksyku oraz statkami na Morze Karaibskie.

Oferujemy pełny zakres usług fachowych jak: — Wyjazdy grupowe i indywidualne do krajów całego świata, bilety międzynarodowe i w St. Zjedn. na samoloty, pociągi, autobusy, załatwienie wiz, paszportów, tłumaczenia notarialne, wysyłka paczek do rodzin w Polsce itd.

3 BIURA DLA WASZEJ WYGODY.

3114 MILWAUKEE 2143 N. WESTERN
Tel. 777-6944 Tel. 276-4990

5743 W. LAWRENCE Tel. 282-9182

LEONARD W. GUZEL — ELŻBIETA M. ORŁOWICZ
STAN. SUROWKA

IRENA'S Restaurant

(Dawniej Turewicz Restaurant)

1643 N. MILWAUKEE AVE. Tel. 278-8848

Chicago, Ill. 60647

Dancing w Piątki i Soboty

od 8:30 wieczorem do 2 w nocy.

JUTRO W SOBOTĘ 27 B.M.

ALOHA — EGZOTYCZNA NOC HAWAJSKA

Polinezyjska atmosfera. Wyspy 3-ch tancerz Hawajskich, które odnacza Hula Hula. Specjalna dekoracja sali.

Specjalne menu, Hawajskie drinki. Wspaniała zabawa jedyna w swoim rodzaju. Zapraszamy serdecznie.

Wystawa Fotograficzna pt. "Przeżycia Polaków w Ameryce"

W Cragin Federal Savings
Od 30 Listopada do 14 Grudnia

Na zdjęciu Adam A. Jahns, prezes Cragin Fed. Sav. i sekretarka Loretta K. Traczewska oglądają nagrodzone fotografie.

Zbiór 45 nagrodzonych fotografii, wybranych spośród 8.000 nadesłanych pt. "Przeżycia Polaków w Ameryce" będzie wystawiony w Cragin Federal Savings and Loan Association, od 30 listopada do 14 grudnia.

Wystawa przedstawia w obrazach emigrację Polaków do USA, między rokami 1890 a 1970, codzienne życie polskich emigrantów i ich aspiracje oraz dole i niedole 12 milionów ich potomków: Amerykanów polskiego pochodzenia.

Fotografie pochodzą z zbiorów Fundacji Kościuszkowskiej, organizacji, której celem jest kształcenie i postępowo polsko-amerykańskiego społeczeństwa.

Według prezesa Cragin Federal Savings, p. Adam A. Jahns — będzie to pierwszy pokaz historycznej kolekcji na terenie Chicago.

Na zdjęciach ustawionych w porządku chronologicznym, pierwszym pokazanym wydarzeniem z roku 1890 jest przybycie do Ameryki statku, S.S. Vaterland. Na tym i na podobnych statkach przybywało setki tysięcy polskich imigrantów.

Zdjęcie z roku 1905, pt. "Radość i smutek na Ellis Island" przedstawia imigrantów podczas rejestracji ich przyjazdu.

Z roku 1940 widzimy wiernych polskiego kościoła w Pensylwanii podczas zbiórki używanej odzieży dla zniszczonej wojną Polski. Także jest zdjęcie grupy tanecznej z New Jersey z roku 1973.

Wystawa także pokazuje religijną stronę życia polonijnego w zdjęciu z kościoła Corpus Christi w Buffalo, New York, podczas sumy w Wielkanocną Niedzielę. Także jest zdjęcie z pogrzebu polskiego górnika, który zginął tragicznie w Wilkes-Barre, Pensylwania, w roku 1910.

Polonia zawsze poświęcała się dla sprawy wolności Polski. Jest zdjęcie, na którym grupa dzielnych pielęgniarek udaje się do ochotniczej służby we Francji w roku 1917, a

drugie zdjęcie przedstawia grupę mężczyzn, przygotowujących się do wyjazdu po za Atlantyk, aby walczyć we Francji przeciw Kaiserowi.

Wszystkie 45 fotografii będą tak ustawione, że widz może je oglądać pojedynczo bez przeszkód. Widzowie otrzymają broszurkę z opisem każdej fotografii.

Wystawa będzie otwarta dla publiczności od wtorku, 30 listopada do wtorku, 14 grudnia, w głównym biurze Cragin Federal, 5200 West Fullerton Avenue. Godziny urzędowania: poniedziałki i wtorki — 9 rano do 4 po południu; w czwartki i piątki — 9 rano do 8 wieczorem; a w sobotę — od 9 rano do 12:30 po południu. Główne biuro jest zamknięte w środy.

W sprawie grupowych wycieczek — szkolnych i towarzyskich — można załatwić, dzwoniąc do p. Don Holton, tel. 889-1000.

Z Komisji 9-ej Obwodu 1 Zw. Polek

Komisja 9-ta Obwód 1-szy Związku Polek w Ameryce zawiadamia Delegatki, iż ważne posiedzenie odbędzie się w piątek, 26 listopada, o godz. 7-ej wieczorem, w sali Domu Zw. Polek, pnr. 1309 N. Ashland ave. Jest dużo spraw do omówienia i załatwienia, przeto prosimy Delegatki o liczne przybycie. — H. Klich, prezeska; W. Sidor, sekr.

Kursy Języka Angielskiego

Poprawne opanowanie języka angielskiego jest pilną potrzebą każdego człowieka, który chce polepszyć swój byt w tym kraju.

Dla zrealizowania tego celu, zawiadamiamy, że zimowe kursy języka angielskiego na wszystkich poziomach odbywać się będą w każdą sobotę według nast. godzin: Klasa wyższa — od 1 do 3 po południu; Klasa średnia — od 3 do 5 po południu; Klasa podstawowa — od 5 do 7 po południu.

Zapisy przyjmowane będą w najbliższą sobotę, 27 listopada, od 2-5 po południu, w lokalu Wydziału Kongresu Polonii (2-gie piętro), 2952 Milwaukee Ave., blisko N. Central Park Ave.

Oplata kursu za semestr zimowy (3 miesiące) wynosi \$6. Po informacji telefonować do p. Wandy Rozmarek: AV 3-0779, po godz. 4-ej po południu.

Sadat Prosi
Kair (UPI). Egipski prezydent Anwar Sadat zwrócił się z prośbą do prezydenta-elekt Jimmy'ego Cartera, aby w polityce swojej, na zasadzie pierwszeństwa, postawił propozycję szybkiego rozładowania konfliktu arabsko-izraelskiego. "Konflikt arabsko-izraelski stanowi dla świata problem najgroźniejszy. Powinien być potraktowany jako zagadnienie numer jeden" — powiedział Sadat członkom amerykańskiej delegacji kongresowej.

Ważne ogłoszenia
Ważne ogłoszenia
Ważne ogłoszenia

Ważne ogłoszenia
Ważne ogłoszenia
Ważne ogłoszenia

Ważne ogłoszenia
Ważne ogłoszenia
Ważne ogłoszenia

Ważne ogłoszenia
Ważne ogłoszenia
Ważne ogłoszenia

Ważne ogłoszenia
Ważne ogłoszenia
Ważne ogłoszenia

Ważne ogłoszenia
Ważne ogłoszenia
Ważne ogłoszenia

Ważne ogłoszenia
Ważne ogłoszenia
Ważne ogłoszenia

Ważne ogłoszenia
Ważne ogłoszenia
Ważne ogłoszenia

Ważne ogłoszenia
Ważne ogłoszenia
Ważne ogłoszenia

Ważne ogłoszenia
Ważne ogłoszenia
Ważne ogłoszenia

Wiadomości ze Stanu Indiana

Chór Akademii Medycznej z Gdańska Gościem Chóru Chopina w Gary, Ind.

Dnia 3-go listopada wieczorem o godz. 5-ej przybył Chór Akademii z Gdańska do sali Ojców Salwatorianów 5755 Penn. w Merr. Ind., gdzie Chór Chopina podejmował ich towarzyskim przyjęciem, natomiast koncert rozpoczął się o 7.30, przy wy-

pełnionej sali, ku zadowoleniu Chóru Akademii Medycznej z Gdańska, jak również Chóru Chopina z Gary.

Po programie nastąpiła wspólna kolacja w sali Kościoła narodowego Rzym. Kat. w Merr. Ind., po której członkowie Chóru Chopina zabierali gości do swych domów na noc.

Zarząd Chóru wraz z Komitetem przyjęcia wręczył wszystkim Członkom skromne upominki, a Chór z Gdańska również zrewanżował się w swych możliwościach i okazał wiele serdeczności, oraz ciepła i przyjaźni dla Chóru Chopina z Gary.

Initiatorką przyjęcia Chóru z Polski była prezeska Chóru Chopina w Gary, Lillian Pesdan, za zgodą zarządu i członków Chóru Chopina.

W sobotę, 6 listopada, Chór Chopina urządził koncert i bal dla całej Polonii z Gary i okolicy, który wypadł zadawalająco pod dyktando Rexa Brown, przy akompaniamentie Lillian Pesdan. Solistką, którą publiczność nagradzała oklaskami, była Vici Czuba, studentka Uniw. Indiana i Bloomington Campus.

Obecnie Chór Chopina przygotowuje się do programu, jak każdego roku objeżdża szpitale i miejsca schronisk dla starszych osób, dając krótkie koncerty pieśni świątecznych, co w dużym znaczeniu podtrzymuje tych, których czeka to co każdego, że Bóg zabiera i już nikt nie wraca do grona ludzkiego i naszego.

Polonia w Gary i z okolicy była wdzięczna Chórowi za koncert naszych młodych Rodaków z Polski. Za zarząd Chóru: Helen Lis, prezeska; za Komitet Koncertu: Frances Czuba, przew.; reklama: Mitchell Tukaj, korespondent.

W 10-tą Rocznicę Śmierci Premiera S. Mikołajczyka

Co roku przy końcu listopada Związek Przyjaciół Wsi Polskiej oddaje hołd i czci pamięć przywódców i wybitnych działaczy Polskiego Ruchu Ludowego. Z powodu tak bliskich dat rocznic śmierci dwóch premierów Polski i przywódców Polskiego Stronnictwa Ludowego (Wincenty Witos zmarł w dniu 31-go paź. 1945; Stanisław Mikołajczyk zmarł w dniu 13-go grudnia 1966 r.), ZPWP w jednym dniu upamiętnia rocznicę śmierci tych dwóch mężów stanu i innych działaczy.

W tym roku przypada 10-ta rocznica śmierci śp. Stanisława Mikołajczyka i z tej to okazji w niedzielę, 28-go listop. o godz. 11-ej rano, w kaplicy OO. Jezuitów, przy 4105 N. Avers zostanie odprawiona specjalnie msza św. z kazaniem. Po nabożeństwie, w dolnej sali będzie "Koleżeńskie Spotkanie" z poczęstkiem i przeprowadzony zostanie krótki okolicznościowy program.

Zarząd ZPWP prosi członków i sympatyków o udział. Bolesław Krakowski, prezes; Tadeusz Wojnar, sekr.

Członkini Ligi

Ogłaszamy 2-gi Tydzień!
Dziś 2 pokazy 6:45 i 9:15
W sobotę 2:00-4:30-7:00 i 9:30
Niedziela 12:30-3:10-5:50 i 8:30
następne dni od 6:30 wiecz.

Na te autentycznych TATR w swojej grozie i urodzie rozgrywa się losy legendarnego zbrojnika!

W Żywych Kolorach

W noweli Kazimierza Przerwa-Tetmajera królem TATR jest

Janosik

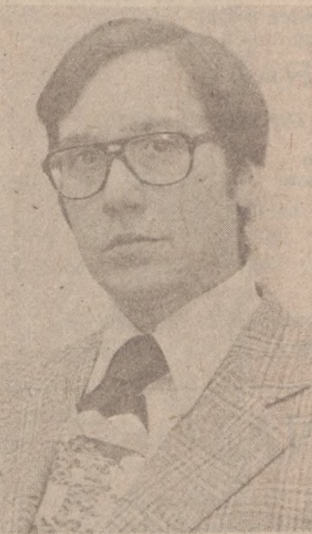
Trzyma w napięciu Jego życie pełne walk, przygód, pościgu i góralskiej miłości!! — oraz —

również w kolorach ciekawy film:

"Tam Gdzie Pisał Reymont"

Telefon 545-5922 KINO Milford Pulański Przy Milwaukee Ave.

D. Kowalski Objął Nowy Urząd w Public Sav.

Donald W. Kowalski

Donald W. Kowalski, zam. w Garfield Ridge, został mianowanym asystentem wiceprezesa Public Savings and Loan Association. 29-letni Kowalski rozpoczął pracy w dziale pożyczkowym spółki, mieszczącej się pnr. 6422 W. Archer Ave., przed 5-ciu laty.

Myśliwy Zastrześlił Mordercę

Rankin, Tex. (UPI) — Myśliwy o nieujawnionym nazwisku, zabił mordercę który stał nad zwłokami policjanta stanowego Sammy'ego Long na drodze, dając strzały do jego martwych zwłok. Policjant Long zatrzymał kierowcę skradzionej ciężarówki za przekroczenie ruchu kołowego na drodze. Myśliwy widział jak kierowca wyskoczył z ciężarówki i zaczął strzelać do policjanta z posiadanego przez niego pistoletu, a następnie podjął z drogi pistolet policjanta i strzelał dalej. Myśliwy który wraz z synem był świadkiem tego incydentu, bez chwili namysłu, wymierzył swą strzelbę w kierunku mordercy i dał jeden strzał kładąc go trupem na miejscu. Policja stanowa nie chciała ujawnić nazwiska myśliwego, podając jedynie że należy się mu medal za spełnienie obowiązku obywatelskiego. Zwłoki zabitego policjanta, jak stwierdził koroner, przeżyte były dziesięcioma kulami.

SPECIAL!

HAWAJE \$399

2 tygodnie, 11 grud.
* LAS VEGAS — \$159
* FLORYDA — tydzień, \$299, w tym przelot, hotel, samochód do dyspozycji.
* BOŻE NARODZENIE w Polsce. Najtańszy czarter roku.
* Załatwiamy sprawy polskie. Uwważniony dealer PEKAO.

FRIENDLY TRAVEL BUREAU INC.
3946 N. CIEGO, 6-CORNERS, CHIC. 60641
TEL. 286-6262, 6263
4501 MILWAUKEE AV. TEL. 585-2262

KRONIKA TRÓJCOWA

Nabożeństwa

Codziennie, od poniedziałku do piątku podczas listopada po mszy św. o godzinie 8:00 są odczytane wypominki i odmawiana jest modlitwa w intencji zmarłych.

Posiedzenia

Tow. Matki Boskiej Szkaplerznej zbierze się na posiedzenie w niedzielę o godzinie 1:30 po południu. Zwykle miesięczne posiedzenie Stow. Ozdoby Kościoła o godzinie 2:00 po południu.

Pierwszy Piątek

W następnym tygodniu przypada pierwszy piątek miesiąca. Spowiedź w czwartek rano o godzinie 7:00; po południu od godziny 3-ej do 4-ej; wieczorem o godzinie 7-ej. W piątek wieczorem o godzinie 6:30 msza św., nabożeństwo do Serca Pana Jezusa i błogosławieństwo.

Rocznice Ślubne

40-tą rocznicę pożycia małżeńskiego obchodzą Matt i Aurelia Wosciński. Składamy jubilatowi gratulacje i życzenia błogosławieństwa Bożego.

Program Godziny Różańcowej

Godzina Różańcowa Ojca Justyna jest nadawana w sobotę rano o godzinie 7:30, ze stacji WOPA 1490. Zaś w niedzielę wieczorem o godzinie 7:00, z tej samej stacji. Godzina

Różańcowa rozpoczęła 46 rok ogłaszania Ewangelii Chrystusa Pana. Podając wiadomości religijne, Ojciec Kornelian Dende, O.F.M., Conv., śpieszy nam z pomocą duchową.

Chorzy

Anastazja Bucko, Leon Stellmach i Aniela Ochalek. Prośmy Boga w modlitwach naszych o szybki ich powrót do zdrowia.

Zmarli

Grono zmarłych powiększyli Jan Jaskier i Franciszek Barnas. Pamiętajmy o nich w modlitwach naszych.

Ciekawostki Historyczne

Pierwszy kościół w Bostonie został zbudowany w lecie 1630 roku.

W 1714 roku sławny teolog purytański Cotton Maher zaakceptował teorię Kopernika o układzie słonecznym, czym naraził się wielu purytanom.

W 1719 roku zostało po raz pierwszy wprowadzone oświetlenie uliczne w USA. Miasto Boston postawiło latarnie na swych ulicach.

Uprawę ziemniaków zapoczątkowali w koloniach emigranci szkocko-irlandzcy w Londonderry, N.H. w 1719 roku.

— OTWARTE W NIEDZIELĘ OD 11 DO 5 — WIELKA WYPRZEDAŻ

FUTER
u Feuer'a
Z Okazii
52-ej Rocznicz

Z naturalnych norek
PLASZCZE
SPACEROWE
już od \$885

PERSKIE
PLASZCZE
z kotłerskim z norek
już od \$745

PELERYNKI
Z NOREK
już od \$395

Plaszcze
z Baranów
(MOUTON)
już od \$345

Placimy wysokie ceny za s'are futra przy zamianie na nowe. Na Splaty, Łatwy Budżet, "Lay-Away". Przyjmujemy Bank Americard. Każde futro zaopatrzone w etykiety wskazujące pochodzenia importu.

Feuer Furs

Największy w Chicago skład Ekskluzywnych Futer.
7 WEST MADISON STREET, narożnik State i Madison
MOWIMY PO POLSKU.
Zajmujemy całe 3-cie piętro — Tel. 236-8957
Codziennie od 9:00 do 5:30 — pon. i wtorek 9:00 do 7:00
i każdą niedzielę od 11 do 5.

NAJTANIEJ
NAJŁATWIEJ
NAJSZYBCIEJ

Można uzyskać ucząc się w Szkole J. Olszewskiego

Uczymy skutecznie bezpiecznego kierowania autem, nawet osoby bojaźliwe, nerwowe, starsze wiekiem i kierowców wzywanych na egzamin powtórny.

"INSTRUCTION PERMIT" W 3 DNIACH NAUKI

Nauka przepisów w poniedziałek, środy i piątki od 10 do 12 i od 6 do 8 wiecz. W soboty do godz. 1-ej.

Po więcej informacji telefonować w wyżej wymienionym czasie

889-7181

A PROGRESSIVE DRIVING SCHOOL

5621 W. FULLERTON

"KTO ZE MNĄ JEDZIE TEN NIE ZAWIEDZIE"

EAGLE JEWELERS

Polonijny Skład Jubilerski
5712 W. BELMONT W Centrum Nowej Polonii Tel. PE 6-6007
Pod Wielkim Szydem z Orłem i z Polskim napisem "Skład Biuterli".

BRYLANTY

W PIĘRŚCIONKACH, KOLCZYKACH, WISIORKACH
DOSKONAŁA LOKATA OSZCZĘDNOŚCI W CZASIE INFLACJI.
WIELKI WYBÓR W CENIE OD \$59.95 DO \$3,000.

ZŁOTE ZEGARKI "OMEGA" Małe Transformatoriki i Przybory Elektryczne na prąd europejski

Z Każdym Zakupem Powyżej \$49.50

Dostaniecie Darmo Indyka do odebrania na miejscu.

DOSKONAŁY ZEGARMISTRZ POLSKI SZYBKO I FACHOWO

NAPRAWIA I REGULUJE ZEGARKI.

Dla wygody Klientów sklep otwarty również w niedzielę od 12 do 5 po poł.

oraz codziennie od 9 rano do 9 wieczór

TYLKO JEDNEJ MINUTY TRZEBA, ŻEBY SOBIE OTWORZYĆ KONTO W EAGLES JEWELERS. A ile lat się potem człowiek cieszy, że to zrobił.

Bez procentów przez 6 miesięcy. — Wszyscy u nas mówią po polsku.

Sprawa Ogłoszeń Świątecznych

Uwaga Grupy przy Gminie 87 ZNP — proszę jeszcze dwie Grupy przy-

Zebranie Gminy 80-ej ZNP

Gmina 80 ZNP odbędzie swe miesięczne posiedzenie w piątek, 28 listopada w Domu Polskim im. Adama Mickiewicza, 3312 S. Morgan o 7:30 wieczorem. Są ważne sprawy do załatwienia, delegacje proszone o liczne przybycie.

Za zarząd: W. Tomaszewski, prezes; Aurelia Frenzel, sekr. prot.

należne do Gm. 87 ZNP o załatwienie sprawy ogłoszeń świątecznych do wiadomości tych ogłoszeń. Proszę nadesłać swoje przekazy bankowe na mój adres: Stanley Oleksy, 5149 So. Sayre Ave., Chicago, Ill. 60638, do dnia 1-go grudnia, br.

Stanisław Oleksy, koresp. Gm. 87 ZNP.

Posiedzenie

Tow. obrońcy Wolności, Gr. 1797 ZNP zaprasza członków do licznego udziału w posiedzeniu, które odbędzie się w niedzielę, dnia 28-go listopada br., w sali Wozniaka Casino, pnr. 2530 So. Blue Island Ave., o godzinie 2-ej po południu.

Dziennik Związkowy

POLISH DAILY ZGODA

Second-Class Postage Paid at Chicago, Illinois
Published Daily except Saturdays and Sundays at
ALLIANCE PRINTERS AND PUBLISHERS, INC.
1201 Milwaukee Avenue, Chicago, Illinois 60622

JAN F. KRAWIEC, Redaktor Naczelny zarządca EDWARD C. RÓŻAŃSKI
Telefon do Redakcji przed 7:30 rano BRUNSWICK 8-8707
Telefon wszystkich Biur BRUNSWICK 8-8700. Rekopisów i fotografii Redakcja nie zwraca.

WARUNKI PRENUMERATY

WYSYŁAMY PRZEZ POCZTĘ
W STANACH ZJEDN. I W KANADZIE

Codziennie i Weekendowe	Tylko Weekendowe Wydanie
Rocznie (1 yr.) \$31.50	Rocznie (1 yr.) \$10.25
Półrocz. (6 mos.) 18.00	Półrocz. (6 mos.) 6.75
Kwartal. (3 mos.) 10.50	Kwartal. (3 mos.) 4.00
Miesięcz. (1 mo.) 5.00	

W kioskach (News-Stands) — pojedynczy
Numer Codziennie (Single Daily Copy) ..... 25¢

DO INNYCH KRAJÓW:

Codziennie i Weekendowe	Tylko Weekendowe Wydanie
Rocznie (1 yr.) \$41.00	Rocznie (1 yr.) \$13.00
Półrocz. (6 mos.) 25.00	Półrocz. (6 mos.) 9.50
Kwartal. (3 mos.) 15.00	Kwartal. (3 mos.) 6.00

W kioskach (News-Stands) — pojedynczy
Numer Weekendowy (Single Week-End) ..... 30¢

Umieszczone poniżej opinie innych czasopism
nie zawsze są zgodne ze stanowiskiem Redakcji.

Chińczycy o Wydarzeniach w Polsce

PEKING REVIEW — „W roku ubiegłym rewizjonści sowieccy, korzystając ze swego monopolistycznego stanowiska dostawców ropy dla Polski, otwarcie pogwalcili zawarty uprzednio układ i podnieśli ceny na ropę naftową o 140 procent, podbijając tym samym ceny ponad 10 artykułów eksportowych kraju i wyciągając jednocześnie zachłanne szpony w stronę polskich zasobów ludzkich, kapitałowych oraz ekwipunku dla eksploatacji zasobów naturalnych Rosji Sowieckiej i budowania olbrzymich łącznych projektów, zmuszając tym samym Polskę do obciążenia swych własnych zasadniczych projektów rozbudowy. Z przyczyn tragicznego upadku własnej produkcji agrarnej Rosja Sowiecka nie tylko że zmniejszyła dostawy żywnościowe do Polski, ale zażądała od niej dostaw mięsa, kartofli i masła. Diaboliczny ucisk sowieckich socj imperialistów oraz ogłażanie kraju spotkało się z ostrą opozycją i sprzeciwem narodu polskiego. Dla ochrony niezależności narodowej i suwerenności państwowej, Polacy na początku bieżącego roku przeciwstawili się próbom włączenia do konstytucji klauzuli brzmiącej: „w przypadku z Rosją Sowiecką”. Robotnicy polscy raz po raz odmawiali załadunku i transportu polskiego mięsa, kartofli, masła oraz innych artykułów do Rosji Sowieckiej. Długo hamowana gorzka nienawiść narodu polskiego do nowych carów raz jeszcze dała się odczuć w wybuchu niedawnego strajku. Polacy mówią z oburzeniem: „To eksploatacja so-

wiecka spowodowała Polskę do stanu obecnego chaosu”... „Sowiety odmawiają dostawy potrzebnych nam surowców ale eksportują nas ekonomicznie i kontrolują politycznie”. „Naród nasz nienawidzi Rosjan za okupowanie kraju i odzieranie nas z naszego dobra”. Uwagi te wyrażają niezłomną wolę narodu polskiego przeciwstawienia się eksploatacji i zniewoleniu przez sowieckich socj imperialistów.

Do chwili obecnej sytuacja w Polsce nie uległa uspokojeniu. Różnice zdań nie zostały rozwiązane i walka trwa dalej. Sowiety rewizjonści, głęboko zniepokojeni strajkami polskich robotników, pozornie milczą, ale w rzeczywistości starają się ocenić sytuację i tylko czekają na sposobność aby zdławić rewolucyjny oddech polskiej klasy robotniczej i umocnić swe kolonialne władanie na terenie Europy Wschodniej. Ale polska klasa robotnicza zaprawiona w ogniu wielu walk wspięła się na nowe poziomy politycznej świadomości i doświadczenia w walce. Nie obawiając się ani kontrrewolucyjnego ucisku ani nie dając się nabrać na żadne nowe sztuczki, robotnicy polscy bez przerwy podsumowują swe doświadczenia, gromadzą siły i w dalszym ciągu posuwają się na drodze do swej własnej emancypacji. Jest rzeczą pewną iż nadejdzie dzień w którym polska klasa robotnicza i cały naród uwolnią się sami spod sowieckiej kontroli i wreszcie naprawdę wezmą swe losy we własne ręce.”

Fałsz i Prawda o Polakach w Sowietach

NOWY DZIENNIK. — Omalu zbliżające się spotkanie komunistycznych bossów w Bukareszcie, korespondent „New York Timesa” w Washingtonie, David Binder, przewiduje poprawę stosunków między Rumunią i resztą rządów komunistycznych w Europie wschodniej. Jednym z tematów, jaki ma tam być omawiany, jest zbliżająca się konferencja 35 rządów w Belgradzie w połowie przyszłego roku — celem analizy wykonania postanowień konferencji w Helsinkach. Wiadomo, że od kilku lat Rumuni podejmują sprawę zabranej im przez Sowietów w czasie drugiej wojny światowej Besarabii i północnej Bukowiny. Żyje tam ponad 4 miliony rdzennych Rumunów. Binder pisze, że z punktu widzenia postanowień z Helsinek, „problem sprostowania się do kontaktu między rodzinami — poprzez granice”. Rumuni jednak nadal interesuje się etnicznością Rumunów, mieszkającymi na zagarniętych ziemiach i mieszkańcom małych wysp na Pacyfiku. Winniśmy żądać dla nich możliwości powrotu do ojczyzny.

Binder pisze dalej: „Istnieją też inne wyspy etniczne w krajach Europy wschodniej; a jedną z największych jest milion Polaków w Rosji sowieckiej. Dyplomaci stwierdzają, że kontakty Polaków z Sowietów z Polską są wszechstronne. W związku z tym sytuacja nie stanowi problemu”.

Opinia ta musi wywołać protest i niepokój u wszystkich solidaryzujących się z narodem polskim. Położenie Polaków w Sowietach jest jedną z największych tragedii naszych czasów. Liczba ich przekracza znacznie jeden milion. Na ziemiach wschodniej Polski, na Białorusi, Ukrainie i w państwach bałtyckich pozostało mnóstwo Polaków tam urodzonych. Władze sowieckie odmówiły im powrotu do Polski. W głębi ZSRR znalazły się setki tysięcy Polaków — deportowanych, byłych więźniów obozów pracy przymusowej i zesłańców. Nie dano im prawa powrotu do ojczyzny.

Polacy na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej — obecnie w ZSRR — nie mają podstawowych praw. Odmawia się im własnego szkolnictwa. Religia i Kościół Katolicki są tępe. Książka z Polski nie są dopuszczane. Od kontaktu z Polską i narodem polskim odcięci są żelazną kurtyną, bardziej niż mur berliński i zasieki wzdłuż Łaby.

Polacy w głębi ZSRR skazani są na rusyfikację i wymarcie jako grupa etniczna.

Komunistyczne władze PRL nie mają odwagi dopominać się o los i o podstawowe prawa jednej z najliczniejszych grup Polaków poza granicami Polski. Nie są oni nawet zapraszani na zjazdy, organizowa-

ne przez warszawskie instytucje, ustępujące rozbudowywać i utrzymywać kontakt z Polonią zagraniczną.

W tej sytuacji opinia w „New York Timesie”, którą cytujemy wyżej stanowi tragiczny fałsz.

Nie można oczekiwać, aby partia komunistyczna w Polsce była zdolna żądać dla Polaków w Sowietach podstawowych ludzkich praw, jakie rzekomo wszystkim gwarantuje deklaracja z Helsinek.

O prawa te może dopominać się jedynie Polonia zagraniczna, a zwłaszcza liczna Polonia amerykańska. Wobec zbliżającej się konferencji w Belgradzie Kongres Polonii Amerykańskiej winen ponownie przedstawić rządowi Stanów Zjednoczonych i Komisji powołanej przez Kongres dla zbadania wykonania postanowień z Helsinek, tragiczną sytuację i los Polaków w Sowietach. Musimy domagać się dla nich praw udzielanych dzisiaj nawet niewielkim szczerpom afrykańskim i mieszkańcom małych wysp na Pacyfiku. Winniśmy żądać dla nich możliwości powrotu do ojczyzny.

Związek Sowiecki popełnił wobec narodu polskiego zbrodnie równą zbrodni hitlerowskiej. Jeśli w przyszłości stosunki między Polską a ZSRR miałyby ulec rzeczywistej poprawie czy normalizacji, pierwszym do tego krokiem jest uregulowanie sytuacji Polaków w Sowietach i kompensata za ich cierpienia i krzywdy.

O ich los Polonia zagraniczna musi dopominać się jednym, zgodnym głosem.

Zrzuciła Maskę

Organ Socialist Workers Party (trockiści) „Militant” poświęca dużo miejsca gościowi z Irlandii Bernadette McAisley. Nie jest to pierwsza wizyta Bernadety McAisley w Stanach Zjednoczonych. Kilka lat temu w czasie pierwszej wizyty w naszym kraju była ona najmłodszą członkinią brytyjskiego parlamentu znaną z lekceważenia tradycji i radykalnych poglądów. Ukrywała jednak swą przynależność do organizacji trockistów. Jej radykalne poglądy i postępowanie uważano za objaw „młodzieńczego buntu”. Obecnie zrzuciła maskę. Jej podróż po Stanach Zjednoczonych z referatami zorganizowała organizacja trockistów.

‘Gorzej Niż Za Anglików’
Przebywająca w Szwajcarii Vijaya Pandit, siostra b. premiera Indii Nehru (ciotka obecnego premiera Indry Gandhi) „jest silnie zaniepokojona” ograniczaniem wolności w Indiach. „Obecne represje pod wieloma względami są gorsze niż za czasów brytyjskich”, oświadczyła wybitna działaczka hinduska.

KOR Demaskuje Kłamstwa Prokuratury i Fałszywe UB

(D.P.) — Członkowie Komitetu Obrony Robotników, wśród których znajdują się między innymi dawni PPS, byli żołnierze AK oraz działacze harcerscy — szeroko pojmując swoje zadania i śpiesząc nie tylko z pomocą materialną i prawną prześladowanym robotnikom, lecz również występując w obronie ich dobrego imienia. Jednocześnie demaskują metody partyjno-policyjne, stosowane dla podporządkowania Komitetu w społeczeństwie.

W końcu października prokurator generalny PRL, Lucjan Czubinski, w komisji sejmowej fałszywie przedstawił sprawę robotników z Radomia i Ursusa. Ujawnił, że 78 z nich przebywa w więzieniach i podkreślił, że oskarżenia zostali o przestępstwa „natury Kryminalnej”, głównie rabunek sklepów. Komitet Obrony Robotników w oświadczeniu, ogłoszonym w Warszawie 4 listopada, napisał kłamstwo prokuratora. Na podstawie sprawdzonych materiałów Komitet stwierdził, że „znaczną część spośród aresztowanych w związku z wydarzeniami czerwcowymi i w dalszym ciągu pozbawionych wolności — oskarżonych jest o udział w zgromadzeniach ulicznych, starciach z atakującą tłumy milicją oraz o wstrzymanie komunikacji i podpalenie gmachu Komitetu Wojewódzkiego w Radomiu, co niewątpliwie było demonstracją polityczną”.

Tendencyjne wystąpienie w sejmie prokuratora generalnego — szeroko podchwytane przez prasę partyjną — miało wyraźnie na celu przedstawienie opinii publicznej politycznego protestu robotników jako akcji chuligańsko-rabunkowej. Prokurator mówił też członkom komisji sejmowej, że wszystkie sprawy były rozpatrywane — jak to określił — „z dużą rozważą” zarówno przez milicję jak i prokuraturę.

O tym, jak wyglądała w praktyce ta „duża rozważa”, mówi wspomniane oświadczenie Komitetu, stwierdzające: „że prawie wszystkie osoby aresztowane w dn. 25 czerwca i w dniach następnych były bestialsko bite”. Wielu zatrzymanych zeznało, że w toku śledztwa wymuszano na nich zeznania różnymi torturami. Wszystkie ich skargi na stosowanie przemocy fizycznej składowane na

rozprawach, „były przez sędziów ignorowane”.

Autorytet moralny Komitetu Obrony Robotników, jego popularność i poparcie okazywane mu przez społeczeństwo, budzi wściekłość partii i dyktatorów policyjnych z ul. Rakowieckiej. Chwycili się więc starych metod intrygi i prowokacji byle tylko zniesławiać członków Komitetu i osłabić jego wpływy i działalność. Podrobiono więc dwa komunikaty Komitetu Obrony Robotników (nr. 3 z datą 25 października i nr. 4 — bez daty) oraz list „W sprawie równouprawnienia seksualnego”, zaopatrzone podrobionym podpisem Jerzego Andrzejewskiego. Te dywersyjne środki rozsyłano szeroko przez pocztę i kierowano również do korespondentów zagranicznych.

Autentyczny Komunikat nr. 3 Komitetu, wydany 30 października, krótko poinformował o tych fałszerstwach, których oceną zajęło się obszernie oświadczenie KOR z 4 lipca br. „Wszczynając swą akcję — stwierdza oświadczenie — inspirowany wykonawcy pragnądem prowokacji zatrutą atmosferą autentycznego ruchu i ożywienia społecznego”. Operując kłamstwem i oszczerstwem liczą, że wywoła to zamieszanie w opinii publicznej, poderwie zaufanie do komitetu oraz sparaliżuje ożywienie społeczne i ofiarność na rzecz obrony robotników.

„Działalność ta — czytamy w oświadczeniu — jest czymś więcej aniżeli tylko działalnością o charakterze przestępczym. Będąc zamachem na prawdę publiczną, ucząc ludzi skrajnej podejrzliwości, odbierając im możliwość wzajemnego porozumiewania się, godzi ona w najwyższe wartości społeczne, a nawet w siłę i spójność narodu. Stwarzając klimat powszechnego zakłamania i zdrady, rozbija społeczeństwo z jego elementarnych narzędzi samoobrony”.

Oświadczenie, podpisane przez wszystkich 18 członków Komitetu Obrony Robotników, przytacza w zakończeniu fragment ze znanego dziennika Jerzego Andrzejewskiego (drukowanego w tygodniku „Literatura”), w którym pisarz wykazuje, że w gruncie rzeczy każde kłamstwo i fałszerstwo godzi w jego autorów.

Zbigniew Brzeziński o Polsce

W związku z oczekiwaniami zajęcia przez prof. Zbigniewa Brzezińskiego odpowiedzialnego stanowiska w administracji demokratycznej przez Cartera warto przypomnieć niektóre ustępy jego referatu wygłoszonego w maju 1975 r. w Montrealu na zjeździe polskich naukowców.

„Jeśli powstanie Polska, która odpowiadać będzie polskim aspiracjom narodowym, będzie to Polska w ramach bardziej sprawiedliwego i opierającego się na współpracy porządku międzynarodowego. Kontynuacja zimnej wojny, nasilenie napięć pomiędzy Ameryką a ZSRR zmniejszy margines wolności i możliwości przemian w Polsce. Są jeszcze ludzie, którym sprawa satysfakcji zwiększanie się napięć między Ameryką a Związkiem Sowieckim. Wyzbądźmy się tu wszelkich złudzeń — zwiększone napięcie nie doprowadzi do powstania ani lepszego świata, ani Polski, która będzie mogła spełnić swoje przeznaczenie.

Pojęcie państwa narodowego w pełni suwerennego w ogóle się zdezaktualizowało — należy ono do epoki historycznej, która już nie istnieje. Sytuacja Polski jednak nie jest oczywiście współzależnością, ale zależnością. Charakteryzuje ją zależność od zewnętrznej potęgi, która silnie wpływa na bieg polskiego życia politycznego, jak również polskiej polityki zagranicznej. Zastanówmy się, czy można to zmienić, a jeśli tak, to w jaki sposób.

Myśląc o przyszłości możemy sobie wyobrazić cztery warianty — cztery odmienne sytuacje, w jakich prawdopodobnie Polska znajdzie się na jakimś etapie w przyszłości. Pierwszy, ciagle bardzo bliski dla wielu z nas, zabarwiony jest tęsknotą za przeszłością. Jest to wariant kompletnej niepodległości-niepodległości tak pełnej, jak sprzed 1939 r.

Drugi wariant to sytuacja częściowej niepodległości. Byłaby to Polska bliżej związana z innymi krajami Europy Środkowo-wschodniej i utrzymująca także bliższe więzi z Zachodem, a więc nie tak kompletnie zależną politycznie i ideologicznie od sąsiedniej potęgi o wiele od niej silniejszej.

Trzeci wariant, generalnie biorąc,

to kontynuacja obecnej zależności, w której Polska znajduje się pod silnym wpływem ideologicznym, politycznym, a nawet kulturalnym z zewnątrz.

I wreszcie czwarty wariant to możliwość włączenia Polski so Związek Sowiecki. Oznaczałoby to, że Polska stałaby się szesnastą, czy może siedemnastą, republiką powiększonego ZSRR. To są podstawowe cztery warianty, jakie można przewidzieć w sytuacji Polski w następnym dwudziestowieciu.

Osobiście przedkładam wariant drugi, tj. stosunkowo niezależną Polskę w ramach coraz więcej współzależnej Europy, jak i coraz więcej współzależnego świata. Wydaje mi się, że tęsknota za pierwszym wariantem jest nierzadka. Pomijając już nawet niefortunne geograficzne i historyczne okoliczności jakie by to wywołało dla Polski — dawny świat generalnie nie będzie wskrzeszony. Ale druga alternatywa jest osiągalna i może być zrealizowana. Jest ona celem, do którego Polacy w Polsce i Polacy za granicą powinni dążyć przez różne formy działania.

Historia ulega dramatycznym zmianom, a więc nie należy dostosowywać celów wyłączając do istniejących warunków. Cele i ideały narodowe powinny sięgać poza horyzont obecnej współczesności. Dlatego też nie uważam, ani przez chwilę, za słuszne, aby Polacy w Polsce czy Polacy za granicą pogodzili się z trzecią czy czwartą alternatywą. Ale istnieje też realistyczna, nowoczesna i historycznie słuszna alternatywa druga: Polska jako część szerszej wspólnoty. Odpowiada ona wysokim wymogom intelektualnym i idzie z duchem czasu. Jest to także cel, który wychodzi poza podziały ideologiczne, a do jego realizacji przyczynić się mogą Polacy zarówno w Polsce, jak i za granicą. Wielu Polaków zamieszkuje dziś w Europie, w Kanadzie i w Stanach Zjednoczonych. Wnosząc swój wkład w powstanie bardziej współzależnej Europy, przyczyniają się także do rozwoju sytuacji, w której Polska, w następnym ćwierćwieczu, w sposób bardzo konkretny i bardzo zasadniczy, poprawi swoje położenie.

Braki w Obronie NATO

Grupa senatorów z Komitetu Spraw Zagranicznych wybrała się ostatnio do Europy Zachodniej, aby zapoznać się z obronnością systemu sojuszników NATO.

Podróż była pożyteczna. Oto bowiem sen. Sam Nunn (D) z Ga. oświadczył po powrocie, że amerykańskie siły zbrojne w NATO mają poważne braki w zakresie wyposażenia w nowoczesne środki bojowe, jak dla przykładu pociski kierowane dla obrony przeciwlotniczej.

„Pocisków Hawk, które rozsyłamy po całym Środkowym Wschodzie, stale jest brak w Europie” — powiedział sen. Nunn, dodając następnie, że z racji tych braków jednostki amerykańskie są właściwie „systemami jednostralowymi”, gdyż nie posiadają zapasów pocisków, aby po wystrzeleniu pierwszej serii ładować następnie wyrzutnie nowymi pociskami.

Sen. Nunn oddał krajowi poważną przysługę, ujawniając wręcz skandaliczny stan rzeczy. A przecież cała obrona Zachodu w wypadku sowieckiej agresji opiera się na amerykańskich siłach zbrojnych, szczególnie na tych wyposażonych w najnowsze bronie. Ładnie wyglądałaby amerykańska obrona przeciwlotnicza, gdyby została zaskoczona w sytuacji, w której brak jest pocisków kierowanych w bateriach przeciwlotniczych.

Przyczyny Niepowodzeń GOP

Komentator agencji prasowej (UPI), Arnold Sawislak, poruszył interesujące zagadnienie przyczyn słabości Partii Republikańskiej w wyborach. Republikanie przegrali przecież tegoroczne wybory prezydeckie, chociaż głosili, że większość obywateli opowiada się na rzecz ideologicznych założeń GOP, a do tego różne badania opinii publicznej wykazywały, że większość Amerykanów uważa się za konserwatystów lub za umiarkowanych, skłaniających się do konserwatyzmu.

Obecnie, po przegranej, republikanie wysuwają różne uzasadnienia, jak „brak kandydatów”, „niedostateczna organizacja”, „brak funduszy kampanijnych” czy „słaba propaganda”. Sawislak jest zdania, że te uzasadnienia odbiegają od rzeczywistości, gdyż republikanie przegrali wybory i wówczas, gdy mieli atrakcyjnych kandydatów, sprawną organizację kampanijną, dostateczne fundusze i życzliwą postawę środków masowego przekazu.

Zdaniem kolumnisty, republikańskie „wishful thinking” wynika — ogólnie rzecz biorąc — z teorii, że GOP jest politycznym domem konserwatystów. Podobnie jak demokraci, skłonni do uważania, że mają zapewnione poparcie liberałów, tak republikanie sądzą, że otrzymają głosy ludzi z ideologicznej prawicy. Tymczasem okazuje się, że wielu Amerykanów, uważających się za umiarkowanych czy też za konserwatystów — nie identyfikuje się z GOP, a natomiast określa się jako „niezależni” oraz głosuje na demokratów, którzy wydają się być ludźmi politycznego środka.

Układ sił politycznych w kraju świadczy o tym dowodnie:

1) Kongres jest kontrolowany przez demokratów, z dwoma krótkimi wyjątkami, przez ponad 40 lat.

2) Demokraci wygrali siedem razy w 11 ostatnich wyborach prezydeckich.

3) Ponad dwie trzecie gubernatorów to obecnie demokraci.

4) Demokraci kontrolują obie izby stanowych legislatur w 36 stanach.

Dlaczego więc republikanie nie potrafili pozyskiwać głosów konserwatywnych wyborców? Odpowiedź na to pytanie, jak wywodzi komentator (UPI), przyniosły badania GOP w ostatnich latach, które wykazały, że Partia Republikańska uważana jest za środowisko ludzi z „country clubs”, że reprezentuje koła bogaczy.

Do tego obrazu nie pasuje jednak „konserwatyzm większości”, kierujący się założeniem, że dla przetrwania trzeba pracować.

Ci ludzie nie lubią tych, którzy żyją z pracy innych, a to dotyczy zarówno bogatych, jak i „welfare chislers”, jak to ujmują komentator. I oni właśnie często widzą, z przykładem doświadczeń czy z bliskiej obserwacji, że nie każdy kto jest bez pracy czy pobiera zasiłki z opieki społecznej jest leniwy lub nieuczciwy.

Tymczasem republikanie, szczególnie w gorące kampanijne, sami stwarzają sobie problemy: „Dopuszczają bowiem, aby ich przedstawiano jako wrogów każdego, komu nie poszczęściło się, jako szampionów bogactwa i przywilejów”.

Tymczasem rzeczywiście sprzedajemy pociski Hawk krajom Środkowego Wschodu, a ostatnio administracja rządowa zgodziła się dostarczyć Jordanii 14 baterii Hawk kosztów \$250 milionów. Czy rzeczywiście ważniejsze jest zbrojenie dla zarobku państw arabskich czy Izraela aniżeli utrzymywanie pogotowia bojowego amerykańskich sił w ramach systemu NATO?

Sen. Nunn krytycznie ocenia i rozkłada amerykańskie bazy w Europie Zachodniej. Bazy te, w wypadku konfliktu zbrojnego, mogą stać się łatwymi celami sowieckich ataków lotniczych czy przy użyciu pocisków kierowanych.

Do tego amerykańskie dywizje rozlokowane są dość osobliwie, jak wywodzi sen. Nunn, ponieważ w wypadku wybuchu konfliktu i przesuwania się na wyznaczone linie obronne musiałyby wymijać się na tych samych trasach czy nawet, w jaskrawych wypadkach, wycofywać się z wysuniętych pozycji. Poprawie również powinny ulec plany dowozu uzupełnień wojskowych drogą lotniczą.

Wszystko to poważnie niepokoi, gdyż przeciętka setki bilionów dolarów wydajemy na obronę kraju, a tymczasem rzeczywistość wykazuje, że wiele jest braków, jak to wynika z ogólnikowego przeciętka rozeznania, jakie przeprowadził cywil, senator Nunn.

Sawislak powołuje się też na dwa „uogólniające” ujęcia:

1) Gdy republikańscy mówcy atakują oszustów w opiece społecznej, rzadko kiedy podkreślają, że większość ludzi będących na opiece społecznej jest rzeczywiście w potrzebie i nie może sobie poradzić. George Wallace robił prawie zawsze to rozróżnienie, ale trudno sobie przypomnieć republikańskiego polityka — dodaje komentator — który zrobiłby to ostatnio.

2) Natomiast, gdy republikanie mówią o ochronie konsumentów, zwykle wskazują na większość przemysłu jako sprzedającego pewne produkty, dającego uczciwą obsługę i nie kłamiącego w ogłoszeniach. Idą za tym zwykle ostrzeżenia przeciw regulowaniu przemysłu oraz sugestie, że Amerykanie są dostatecznie sprytni, aby chronić się na rynku przemysłowo-handlowym. Takie zaś ujęcia służą demokratom w kampaniach wyborczych za amunicję przeciw kandydatom GOP.

Rozważania Arnolda Sawislaka są godnym uwagi spojrzeniem na przyczyny republikańskich niepowodzeń w polityce wewnętrznej kraju.

To i Owo

W całym świecie mówi się o Japończykach, że wszystko, co u nich istnieje, jest naśladownictwem. Japończycy, zwiędając świat, podpatrują u gospodarzy, którzy ich goszczą, wszystko, by później — po powrocie — odtworzyć z pewnymi ulepszeniami to co chytrym okiem obejrzeliby za granicą.

Być może, iż jest w tym mniemaniu trochę legendy. A w każdym razie ich ostatnie posunięcie jest godne nazwy wynalazku. Oto, ni mniej, ni więcej, tylko wprowadzili w fabrykach i innych zakładach pracy przerwę „na ziewanie”.

Tak przynajmniej nazywali przerwę w pracy, powtarzaną do dziesięciu razy w ciągu dniówki.

Przerwa trwa na ogół minutę. Na okres ten zatrzymuje się wszystkie maszyny, by pracownikom pozwolić na odsapnięcie, co nazywali wynalazcy japońscy „ziewaniem”.

Na pewno za tą przerwą ziewania coś się kryje. I rzeczywiście! Obliczenia japońskich specjalistów wykazały, iż w fabrykach i zakładach pracy, gdzie wprowadzono dziesięć jednodziutowych przerw „na ziewanie”, wydajność wzrosła o 2,98%, co nie jest do pogardzenia przez japońskie trusty gospodarcze.

* * *

W wielkich miastach Australii panuje obecnie dosłowna epidemia napadów rabunkowych na banki. Bandziory rozzuchwalone, gdyż policja nie może pochwalić się zbyt dużymi sukcesami w przechwytywaniu winnych.

Przywódca pewnej bandy obserwuje jak jeden z jego ludzi ślini paluchy i z mozołem przelicza zabrane banknoty w czasie niedawnego napadu. Herszt powiada:

— Co się męczysz, frajerze! Zatelefonuj do banku i dowiedz się ile forsy im capnięto...

Szczepan R. Ławniczak

0 Twórcy "Warszawianki"

Bodaj przed kilku laty mieszkańcy wielkopolskich Włoszakowic byli mimowolnymi świadkami doświadczeń niecodziennej sceny. Z pobliskiego Boszkowa wracał z wypoczynku do domu reprezentacyjny zespół Pomorskiego Okręgu Wojskowego. Jego członkowie zebrał się przed zabytkowym pałacem Sułkowskich we Włoszakowicach i w skupieniu odegrali u jego podnóża "Warszawiankę". Karola Kurpińskiego. Tak. Bo w tej małej miejscowości, jaką są Włoszakowice na pograniczu Śląska i Wielkopolski, urodził się jeden z najwybitniejszych kompozytorów polskich przełomu XVIII i XIX wieku. Z jego dorobku kompozytorskiego, głównie oper i pieśni ludowych, pełną garścią czerpali Ryszard Wagner, Niccolò Paganini, Fryderyk Chopin, Ludomir Różycki czy wreszcie Stanisław Moniuszko, jeśli wyliczyć tylko najznakomitszych.

Od 9 lat każdego roku w maju odbywają się we Włoszakowicach konkursy muzyczne na instrumenty orkiestrowe. Aż dziw bierze, że aż dotąd zdołali się one uchronić od sztucznie robionego rozgłosu. Konkursy natomiast pozwoliły na ujawnienie wielu talentów, dzisiaj już na trwałe zapisanych w polskiej muzyce. W tym roku po raz pierwszy Konkurs instrumentalistów im. Karola Kurpińskiego odbył się w obsadzie międzynarodowej z udziałem młodych fagocistów ze Związku Radzieckiego i Czechosłowacji.

Idea konkursów zrodziła się przed laty z rozmowy prof. dra Ludwika Kurkiewicza z drem Jerzym Młodziejowskim — znanym muzykologiem, który na gromadzeniu pamiątek po Karolu Kurpińskim stracił niejedną noc życia. . . .

Nieomalże przedłużeniem tegorocznego Konkursu Instrumentalistów była sesja Leszczyńskiego Towarzystwa Kulturalnego poświęcona Karolowi Kurpińskiemu, którego imię w dziejach muzyki polskiej zapisało się nie tylko takimi "Warszawiankami", skomponowanymi w dniach uniesienia patriotycznego podczas Powstania Listopadowego. Mało kto wie, że melodia "Warszawianki" tuż po jej opracowaniu dotarła lotem błyskawicy do Paryża, a słowa do melodii ułożył Francuz Casimir Delavigne. Na język polski niezwłocznie je przetłumaczył jeszcze w 1831 roku Karol Sienkiewicz, który nawiasem mówiąc nie miał nic wspólnego z wielkim Henrykiem.

Kurpińskiego przeciętny Polak zna niemal wyłącznie z taktów "Warszawianki", a przecież już przed jej napisaniem kompozytor w latach 1808-1829 opracował muzykę do 24 dzieł scenicznych i 4 baletów. W tradycji polskiej muzyki narodowej łączy się Kurpińskiego z powstaniem i rozwojem — jak twierdzi wybitny muzykolog Tadeusz Przybylski z Krakowa — polskiej opery historycznej. Termin ten kojarzy nam się z jego "Jadwigą Królową Polski", skomponowaną w 1814 roku do tekstu Juliana Ursyna Niemcewicza, czy chyba najpopularniejszą "Zabobon czyli Krakowiacy i Górale" zwaną też "No-wymi Krakowiakami" z 1816 roku.

Jenocześnie ten genialny samouk z Włoszakowic przeżył blisko 30 lat, bo od 1810 roku był dyrygentem Opery Warszawskiej. Wpiew prowadził ją wspólnie z Józefem Elsnerem, a potem przez 16 lat był jej samodzielnym dyrektorem. Za jego czasów opera osiągnęła wysoki poziom artystyczny. W istocie miał Kurpiński prawo napisać w swoim "Dzienniku podróży" po Europie z 1823 roku i to po zwiedzeniu Niemiec, Francji, Włoch i Austrii, że zespół warszawski grał aktorską i poziomem muzycznym orkiestry przewyższał tamtejsze zespoły operowe.

Nie bez powodu wspominałem o Kurpińskim jako genialnym "samouku". Sesja Leszczyńskiego Towarzystwa Kulturalnego, na której poddano twórczości Kurpińskiego gruntownej analizie i ocenie, potwierdziła ogromne zasługi Kurpińskiego jako kompozytora, organizatora życia muzycznego i pedagoga. Dość powiedzieć, że jego podręczniki z dziedziny teorii muzyki służyły polskiemu muzykom przez cały miniony wiek. Wiele ocen zawartych na łamach założonego przez Kurpińskiego pierwszego polskiego pisma muzycznego, jakim był "Tygodnik Muzyczny", wydawany w latach 1820-1822, a zwłaszcza publikacje dotyczące teorii, praktyki i estetyki muzyki zachowały i dzisiaj sporo aktualności.

Kurpiński był synem organisty z Włoszakowic, a ze strony matki — Franciszki z domu Wańskej. Miał w rodzinie znanych wielkopolskich muzyków. Założycielem dynastii był ojciec Franciszki — Jan Wański, skrzypek i kompozytor, który mieszkał i pracował w Poznaniu i Gnieźnie. To właśnie Wański był autorem pierwszych polskich oper, a jedną z nich pt. "Kmiotek" z tekstem Józefa Wybickiego wystawiono w pałacu tegoż ostatniego w Radomicku koło Leszna w 1778 roku. Zresztą dopiero po latach — w 1972 roku pokusił się o ponowne teatralne wystawienie tej sztuki Teatr Szkolny z Leszna, który nawiązuje w swoje konwencji do teatru proponowanego ongiś przez Jana Amosa Komeńskiego.

Daty urodzenia Karola Kurpińskiego nie znamy dokładnie. Dopiero na karcie z 6 marca 1785 roku znajdujemy zapis aktu chrztu w księdze parafialnej. W przytoczonym już "Dzienniku Podróżny" tak pisze Kurpiński o swoim dzieciństwie: "Pastuszek wygrywający przy bydelku na piszczałce różne improwizowane kawałki zbytecznym podobieństwem przypominał mi żarliwie mój pastuszy wiek". To tyle o dzieciństwie, które szybko się skończyło. Młody Karol wcześniej rozpoczął samodzielne życie, bo jako . . . 12-letni chłopiec objął funkcję organisty w Sarnowej koło Rawicza, gdzie przebywał jego wuj — Karol Wański.

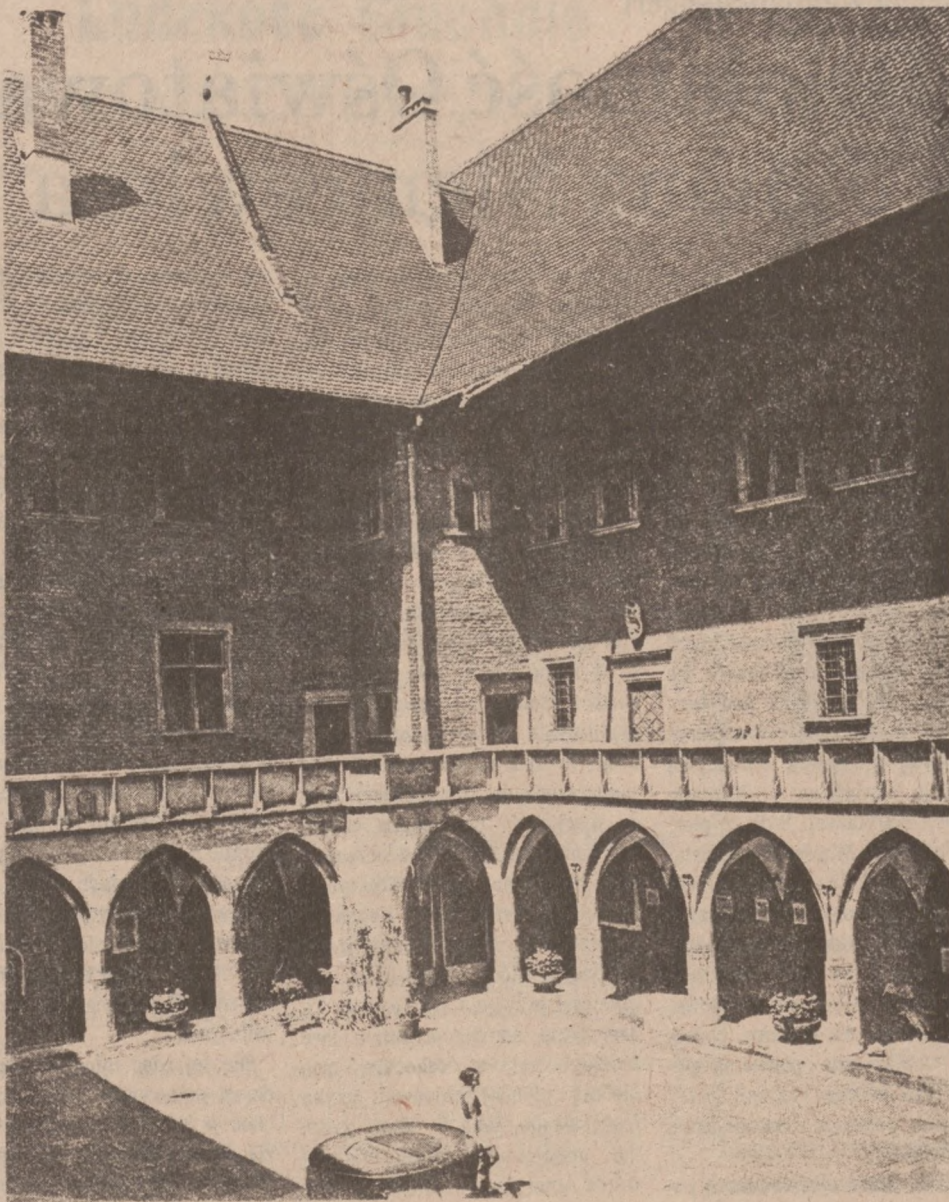
Jeszcze w 1799 roku wraz z braćmi matki — Janem i Rochem Wańskimi wyjechał Karol do Moskwy koło Lwowa, gdzie grał z wujami w orkiestrze pałacowej starosty Feliksa Polanowskiego. Można powiedzieć, że gra w orkiestrze pałacowej była dla przyszłego kompozytora oper i pieśni szkołą podstawowej edukacji muzycznej. A była to nie była jaka szkoła, bo kultywowano tam Haydna i Mozarta. Kontakty orkiestry Polanowskiego z domami Potockich, Łęczyckich, Baworskich i Rastawickich, które też miały własne orkiestry, pozwoliły Karolowi tak dobrze wniknąć w tajniki harmonii, kontrpunktu, instrumentacji i formy, że później mógł śmiało sprostać wprawier protektorowi, a później rywalowi w Operze Warszawskiej, gruntownie technicznie wykształconemu Józefowi Elsnerowi — rodem ze Śląskiego Grodkowa, jemu to rodzinne miasto ufundowało w Krakowie stypendium medyczne i chyba dobrze, że zeń zrezygnował, a podjął studia muzyczne w Krakowie i Lwowie, bo jakiegóż był młody nauczyciel młody Fryderyk Chopin?

Zaledwie 25 lat miał Kurpiński, gdy w 1810 roku zjawił się w Warszawie i dzięki protekcji Elsnera objął funkcję drugiego dyrygenta w Teatrze Narodowym za czasów dyktowania Wojciecha Bogusławskiego — Ludwika Adama Dmurszewskiego. Począwszy od tej operetki przez melodram "Obłędnie Gdanską", opery: "Pałac Lucyfera", "Łaska imperatorowej", "Aleksander i Apelles", "Nagroda", "Mała szkoła ojców", "Wanda" i wreszcie po "Cecylię Piaseczyńską" — do tych wszystkich utworów Kurpińskiego teksty tłumaczył z francuskiego bądź układał samodzielnie Dmurszewski.

Z Kurpińskim blisko związał się również inny aktor Bogusławski — Alojzy Gonzaga Żółkiewski senior, który opracował m. in. tekst do oper Kurpińskiego "Szarlata" i "Czaromysł — księża słowiański". Żółkiewski na trwałe zapisał się w dziejach prasy warszawskiej z racji redagowania słynnego "Momusa" — dodatku do "Tygodnika Polskiego".

Choćby tylko to zestawienie nazwisk świadczy, jak szybko wszedł w kręgi ówczesnej elity umysłowej syn organisty z Włoszakowic. To on przecież skomponował 6 pieśni do słynnych "Pieśni historycznych" J.U. Niemcewicza.

Padło tu nazwisko dra Młodziejowskiego. Gromadzone przez niego doświadczenia przez dziesiątki lat materiały drukowane, odnalezione na przysłówiowych strychach i w . . . śmietnikach utworów Kurpińskiego publikowane w tamtym wieku — podarował Młodziejowski Włoszakowicom. Z inicjatywy Leszczyńskiego Towarzystwa Kulturalnego i jego niestrudzonego prezesa — Zdzisława Smoluchowskiego, miejscowe władze wygospodarowały we włoszakowickim pałacu salę, która nosi imię Karola Kurpińskiego.

KRAKÓW. — Kolegium Majus, najstarszy gmach Uniwersytetu Jagiellońskiego

Witold Leitgeber

Pisarz Angielski Zapomniany Przez Swoich i Polaków

Właśnie Ukazała się nowa powieść R. C. Hutchinsona pt. "Rising" (*). Wydano ją pośmiertnie — autor zmarł w roku ubiegłym — i urywa się w połowie ostatniego rozdziału. Powieść ta osnuta jest na tle historii jednej z republik Ameryki Południowej na początku bieżącego stulecia — walki między bogatą rodziną hiszpańską, de Juanos, właścicielami miejscowej kopalni a tubylczymi robotnikami. Linia kolejowa, którą przewozi się między portów na wybrzeżu morskim, atakują rebelianci. Sabino, z rodziny hiszpańskiej, staje na czele wyprawy karnej. Misja jego kończy się jednak niepowodzeniem a pałac de Juanos zostaje zniszczony.

Tak w wielkim skrócie przedstawia się wątek powieści. Ma ona parę różnych warstw. Opis wyprawy Sabino jest równocześnie relacją jego pielgrzymki. Okrutny, bezwzględny zabójca wszelkich skrupułów ulega z biegiem wydarzeń przeobrażeniu wewnętrznym, ale płaci odpowiednią cenę za swe nieludzkie postępowanie. "Nikt w rzeczywistości nie potrafi zmienić historii — mówi ktoś w powieści — jedynie chyba zmieniając ludzi i to, co dzieje się wewnątrz nich". Sam zaś autor napisał na pozostawionej notatce o celu swej powieści: "Chcemy ostatecznie, by sens rzeczy polegał na tym, iż nie jest końcem ale początkiem czegoś nowego".

Ray Coryton Hutchinson jest jednym z najwybitniejszych współczesnych pisarzy angielskich, jak to przyznają bardziej wnikliwi krytycy, stając się go w tym samym rzędzie co Joyce Cary i Graham Greene. Wyrozniony był nagrodami literackimi jak np. "Sunday Times" w 1938 r. lub księgarni W. H. Smith w 1966 r. W 1962 r. wybrano go do Royal Society of Literature. A mimo to Hutchinson pozostaje chyba jednym z najbardziej zapomnianych autorów. Jest to, wydawałoby się, paradoksalna sytuacja. Nie wyjaśnił jej nawet tak bardzo mu życzliwy recenzent jak prof. Derek Severn, który mówił ostatnio w Radio 3 o nowej powieści Hutchinsona.

Przyczyn braku szerokiej popularności można jedynie domyślać się. Hutchinson był człowiekiem z natury skromnym, nie szukającym rozgłosu. Nie należał do żadnej koterii literackiej, co nie ułatwiało kariery. Poza tym Hutchinson nie pisał w tak popularnym dziś stylu powieści faktu lub antypowieści. Nie ma w jego dziełach modnych dociekań psychoanalitycznych. Jego dzieła mają szeroki oddech — i szerokie horyzonty — a akcja ich rozwija się powoli, równomiernym tempem, pozostając. Zgromadzone w niej zebrane przez dra Młodziejowskiego materiały o Kurpińskim, który 18 września 1857 roku zmarł w Warszawie w dotkliwej biedzie — na gruźlicę gardła i spoczął na Cmentarzu Powązkowskim.

wiając czas na refleksję i zadumę. Ponadto był to pisarz zaangażowany. Uważał on, że powieść nie posiadałaby pełnego kształtu artystycznego, gdyby nie opierała się na pewnych założeniach moralnych. Patrzył on na świat oczami chrześcijanina. I to zapewne nie odpowiada gustom czasów dzisiejszych.

Przez całą twórczość Hutchinsona przewijają się dwa zasadnicze tematy. Pierwszy — to prześladowanie człowieka w imię takich czy innych koncepcji, rewolucji lub wojen XX wieku. Przez wieki cywilizacji toczyła się stała walka o przyznanie każdemu, bez względu na jego pochodzenie i warunki, prawa do tego, ażeby był traktowany przez innych jako istotą o własnej, niepowtarzalnej osobistości. W świecie współczesnym prawo to jest śmiertelnie zagrożone. Uciemiężenie słabego, przez silniejszego uważane jest za konieczność. Drugi temat — to potęga miłości. Ona daje odpowiedź na zagadkę życia. Nie chodzi tu o "eros" ale "agape", która potrafi przełamać bariery egoizmu i ślepotę duchową, otwierając człowieka na pierwiastek boski, jaki w nim się znajduje. Powieść Hutchinsona pt. "Testament" o rewolucji rosyjskiej mówi o konflikcie między człowiekiem a państwem totalistycznym w wydaniu carskim i bolszewickim. "The Forgotten Prisoner" opisuje pokonanie Niemcy po pierwszej wojnie światowej, "A Child Possessed" pełną oddania miłości emigranta rosyjskiego we Francji do zidolowanego dziecka, "Johanna at Daybreak" los kobiety, która przeszła okrucieństwa z rąk Gestapo.

Akcja większości utworów Hutchinsona rozwija się w krajach obcych a tylko trzech powieści w Anglii. Może i to przyczyniło się do zmniejszenia zainteresowania ze strony rodaków autora.

Podkreślając wartości moralno-filozoficzne w twórczości pisarza, nie można pominąć jej walorów artystycznych. Hutchinson odznacza się wielką siłą wyobraźni. Umie stworzyć własny świat ludzi i rzeczy, który wciąga czytelnika. Tok narracji jest zawsze absorbujący i barwny a opisy najważniejszych wydarzeń są pełne wnikliwych skojarzeń i delikatnych aluzji, pozostając trwałe w pamięci. Odczuwa się przy tym bardzo osobisty stosunek autora do swych bohaterów, który charakteryzuje głębokie, ludzkie współczucie dla ich losu oraz zrozumienie.

Hutchinson, z powodów trudnych dla mnie do pojęcia, nie jest również znany czytelnikowi polskiemu, chociaż jest on autorem najlepszej powieści jaką znam w języku angielskim na polski temat. Blisko 25 lat temu wydał on powieść pt. "Recollection of a Journey" (**), którą wielu krytyków brytyjskich uważa za szczytowe osiągnięcie pisarza. Znaleźć w niej można wszystkie walory pi-

sarstwa Hutchinsona, o których wspominałem.

Powieść ta napisana została w formie wspomnienia Polki, Stefani Kolbeck o wędrowce, jaką odbyła z Polski okupowanej w 1939 r. przez Niemcy hitlerowskie do Związku Sowieckiego, wywieziona wraz z tysiącami innych Polaków do obozów pracy przymusowej a potem o powrocie do wolności razem z ewakuowanymi do Persji żołnierzami polskimi. Takie są ramy zewnętrzne powieści, w jakich rozwija się dramat rodziny Kolbecków a zarazem dramat całego narodu. Historia ta bogata w różne szczegóły i epizody, mistrzowsko nakreślone. I tak widzimy sceny bombardowań niemieckich we Wrześniu i tłumów uciekających, które czekają na pociąg, życie pod okupacją a dalej nieludzkie transporty w głąb Rosji, cele więzienne i przesłuchania, przerzucanie ludzi z miejsca na miejsce, z obozu do obozu, wzruszający obraz odnalezienia przez Stefanię swego męża w szpitalu wojskowym. W końcu mamy wstrząsający opis odrodzenia się wojska polskiego w Persji — defilady żołnierzy, ludzkich cieniów ale o duchu, którego nie nie zdołało zlać.

Na tej kanwie autor odmalował nędzę i blaski człowieka, jego wstępy i upadki, przeciążając jednostek i narodu. A każda opisywana scena lub sytuacja skłania pisarza do snucia refleksji uogólniających. W Polakach widzi dwie zasadnicze cechy: ich patriotyzm i siłę duchową. Jednakże poprzez gehennę prześladowań w zawierusze dziesięciu lat widzi również problemy szersze, ogólnoludzkie. Juliusz Kolbeck, senior rodu jest nie tylko symbolem swego narodu. Po tragicznych doświadczeniach zdolny jest także do głębszego spojrzenia na swych oprawców hitlerowskich i bolszewickich. "W nich, tak jak w nas — mówi — jest też Chrystus, który czeka na wyzwolenie". Przeświadczenie, że w każdym należy szukać przede wszystkim człowieka — oto przesłanie jakie Hutchinson chce przekazać czytelnikowi. Ustami Stefani mówi nam jeszcze coś więcej. Na ostatnich stronach powieści Stefania stwierdza, że różnorodność i głębia przeżyć pomogły jej do osiągnięcia szczęścia, które daje spokój i pewność. "Moi towarzysze wędrowki — wyznaje — uświadomili mi, że rozszczęnia ludzkie do udziału w Boskości opierają się silnie na zdolności człowieka do cierpienia oraz na umiejętności jego przewyciężenia i przetworzenia".

W "Recollection of a Journey" zdumiewa znajomość realiów dotyczących spraw polskich i Polaków. Hutchinson rozumie to historyczne, społeczne i obyczajowe. Umie wczuć się w duchowość polską. Trzeba było być naprawdę wielkim pisarzem, o niezwyklej intuicji i wiedzy, ażeby osiągnąć to w takiej mierze.

Jak do tego doszło? W początkach 1945 r. Hutchinson jako major woj-

Szymon Ludwikowski

Andrzejki Na Lubelszczyźnie

Odsłanianie rzeczy przyszłych i takich, które się już dokonały, lecz pozostały tajemnicą — to jedna z największych pasji ludzkich.

Przez długie tysiąclecia najbardziej oświecone ludy przypisywały ogromne znaczenie przerozom wieszczom i wróżbom. Dotyczyły one przede wszystkim życia, śmierci, małżeństwa, przepowiedni pogody i pomyślności gospodarczej, a wiązały się głównie z cyklami świątecznymi letniego i zimowego przesilenia słonecznego.

Dniem przeznaczonym wyłącznie na wróżby matrymonialne dla dziewcząt była wigilia św. Andrzeja.

Do najbardziej rozpowszechnionych wróżb w tym dniu należało w Polsce lanie wosku. Odbywało się to w ten sposób, że roztopiony wosk wylewały dziewczęta na wodę, a po zastęgnięciu trzymały do światła i kształtu cienia wysnuwały różne przepowiednie, przy czym wzywały pomocy patrona:

Andrzeju, Andrzeju,
daj znać
co się ze mną będzie dziać.

Wosk lano zwykle przez słomę lub miodę, wróżby z lania wosku, tzw. "keromancja", są znane od bardzo dawna. Szczególnie popularny był zwyczaj robienia z wosku podobizny osoby wrogiej i niszczenia takiej figurki w taki sposób, w jaki w zamierzeniu wróżby miała wroga osoba zginąć.

Zwyczaj ten, znany już Grekom, praktykowano w Europie średniowiecznej. W Polsce świadectwa o wróżbach z wosku mamy już w XIV i XV wieku.

Bardzo częste były również wróżby z udziałem zwierząt. Dziewczęta wylegały na podwórzu i nasłuchiwały, z której strony zaszeceka pies, bo stamtąd właśnie mogły spodziewać się męża.

W niektórych wsiach powiatu biłgorajskiego przeprowadzano do izby gąsiora i zawiązywano mu łeb. Która dziewczynę pierwszą zdobnął, tej wróżono szybkie zamążpójście.

Praktykowano też wróżenie przy pomocy placów lub galek z ciasta, która podawano psu. W andrzejkowy wieczór zbierały się dziewczęta do jednej z koleżanek i piekły placki "andrzejki", zwane również "kukielkami" lub "gomulkami". Każda z nich przyniosła ze sobą garść maki lub żyta, które meła w żarnach "na opak", tj. w lewą stronę. Następnie tę mąkę rozczyniała dziewczyna wodą przyniesioną w ustach, a zacierpięniętą z rzeki lub z koryta stojącego na podwórzu. "Andrzejki" wypiekać można było w piecu tylko przy użyciu drewna ukradzonego sąsiadom lub sztachet wylamanych z płotu tych gospodarstw, w których mieszkali kawalerowie. Po upieczeniu "kukielek" dziewczęta znaczyły je, układając na wieku dzieży, magłowicy lub stołku stojącym na środku izby i wpuszczając psa. Której dziewczyni "kukielek" pies najpierw zjadł, ta miała pierwsza wyjść za mąż.

Do praktyk wróżebnych używano ska brytyjskiego został wysłany przez War Office na Bliski Wschód dla napisania oficjalnej historii kampanii wojennej w Persji i Iraku. Ukazała się ona anonimowo pt. "Palforce" i została wydana przez drukarnię państwową, H. M. Stationery Office. W liście do mnie, piśmym w związku z moją pogadanką radio-wą w programach polskich BBC na temat "Recollection of a Journey", R. C. Hutchinson podał szczegóły powstania powieści. Pisał m.in.: "W Persji w 1945 r. po raz pierwszy do- zenie, nie wiedziałem się, od osób zajętych przy ewakuacji przez Morze Kaspijskie, coś nie coś o niebywałym bohaterstwie Polaków, którzy zdołali zachować całą pełnię umysłu i ducha po przez cierpienia przekraczające wyobraźnię. Dzieje ich wywarły na mnie taki wpływ, że czułem się przymuszony do podjęcia próby oddania tego, choćby w drobnej mierze w książce. Zdaje sobie sprawę jak dalece moja książka nie sprostała zadaniu opisanego tego eposu. . . ."

To ostatnie zdanie trzeba przypisać chyba niezwyklej skromności autora. W rzeczywistości bowiem dał nam wspaniałe dzieło, które opisuje wiernie ten tragiczny epizod niedawnej historii polskiej, a zarazem dzieło o wyjątkowo ogólnoludzkiem.

*) "Rising" by R. C. Hutchinson, Published by Michael Joseph, London 1976.

**) "Recollection of a Journey" by R. C. Hutchinson, Published by Cassell and Co., London 1952.

Mysł Polska

także przedmiotów martwych.

W Biłgorajskim robiono małe galki z włókna lnu. Dziewczyna brała dwie spośród nich i podpalała. Jeśli płonąc uciekały ku górze lub jednocześnie się spaliły, oznaczało to, że dziewczyna w najbliższym roku wyjdzie za mąż za tego, którego imieniem oznaczała jedną z galek.

Sitarki z Biłgoraja i Tarnobrodu wróżyły przy użyciu butów. Kładły one buki do drewnianych niecek i kołysały nimi. Dobra wróżba była dla tej dziewczyny, której but pierwszy wyleciał z niecki.

Równie liczne były wróżby przepowiadające połączenie lub rozłączenie się par. W wielu okolicach Lubelszczyzny panny puszczały na wodę wianuszek z ruty, listki, bądź też małe zapalone świeczki w łupinach z wosku, a gdy przedmioty te się zeszły, wybranej parze wróżono małżeństwo.

Zasłanianie też dziewczynie oczy i kazano podchodzić do płotu. Do jakiegoś kółka w płocie dziewczyna podeszła, takiego męża jej przepowiadano. Jeżeli kółek był cienki, to mąż miał być chudy, jeżeli kółek był krzywy, to mąż miał być kulawy.

Wielką wagę przywiązywano do wieszczych snów.

W Spiczynie i Zawieprzycach w rejonie Lubartowa panny słały len na posłanie, a przy tym wypowiadały tradycyjną formułkę:

Andrzeju, Andrzeju,
na tobie len sieje.
Chćo o mnie myśli
niech mi się przysni.

Szeroko też znano wróżbę z kartek. Na noc dziewczęta kładły pod poduszkę kartki puste i z różnymi imionami. Po obudzeniu się rano wyciągały jedną kartkę. Pusta oznaczała panieństwo, natomiast imię wypisane na wyciągniętej kartce było imieniem przyszłego męża.

Aby zobaczyć swego przyszłego małżonka, dziewczęta wpatrywały się też o północy w zwierciadło lub w obrączkę zanurzoną w wodzie.

Do popularnych zwyczajów andrzejkowych w północnej Lubelszczyźnie należało omotywanie przez dziewczęta linianym nicią dróg wiodących do ich domów. Gdy taką drogą szedł chłopiec i zaplatł się w nici, miał zostać mężem danej panny. Jeżeli niebacznie nici poprzerywał, wróżba była niepo-myślna.

"Król Roger" w Polsce

"Król Roger" Szymanowskiego wystawiany był w kraju tylko w Warszawie i Gdańsku w obu miastach bez większego powodzenia. Obecnie wystawiono "Rogera" w Krakowie. Krytyki były chłodne. Przedstawienie nie podołało się. Publiczność nie dopisała. Stanowi to przeciwstawienie do Londynu, gdzie zarówno w Teatrze Sadler's Wells, jak w Angielskiej Operze Narodowej wszystkie przedstawienia "Króla Rogera" miały olbrzymie powodzenie i oba teatry były na każdym przedstawieniu wyrzadane. krytyki angielskie były też o wiele lepsze od krytyk krajowych. Życie muzyczne w Polsce wydaje się nam z oddalenia niezwyklej bujne, zwłaszcza jeżeli chodzi o nowalę muzyczne ("Jesiń Warszawska"), ale także smutne; odnosi się — wciąż z oddalenia — wrażenie że jakiś snobizm prowincjonalny decyduje o powodzeniu i krytykowi jakiegoś dzieła. Publiczność jednak, nie bacząc na krytyków i na nudę jesienną "Jesieni Warszawskiej", nadal zapelnia sale koncertowe i operowe głównie na utworach Bacha, Bethovena, Mozarta, Chopina, Debussy'ego, Moniuszki, Verdiego i starych mistrzów z 17 i 18 wieku.

Niemiecka Nagroda Pokoju

Nagrodę Pokoju przyznawaną corocznie przez Niemiecki Handel Księgarski otrzymał w tym roku pisarz szwajcarski Max Frisch, znany u nas dramaturg i powieściopisarz. (Na język polski tłumaczona była większość jego tekstów). W komunikacji jury znajdujemy uzasadnienie tego zaszczytnego wyróżnienia. Frisch — głosi komunikat — "przez swą działalność w dziedzinie publicystyki i krytyki prasowej, przez spokojną wytrwałość w walce przeciwko ideologicznej demagogii stał się w obronie praw ludzi myślących samodzielnie, w obronie mniejszości, w obronie słabych."

Marian Sikora

Tradycje Pogrzebowe

Jesień, a zwłaszcza listopad składają ludzi już od dawien dawna do refleksji nad życiem w ogóle, a nad życiem pogrzebowym w szczególności. U większości ludów na tę właśnie porę przypada święto zmarłych. Czy przed wiekami święto zmarłych obchodzone późną jesienią — dziś na to pytanie trudno odpowiedzieć. Pewne jest tylko, że wszystkie ludu wierzyły w życie pogrzebowe. Mówią o tym źródła materialne odkrywane przez archeologów. Cmentarzyska ze śladami styp i uroczystości pogrzebowych, liczne dary grobowe — świadczą o silnie zakorzenionej wierze w życie pogrzebowe.

Miejsca na pochówki wybierano zazwyczaj na niewielkich piaszczystych wzniesieniach — w Północy osad, miejsc stałego lub czasowego pobytu. Niektóre cmentarzyska są bardzo rozległe i liczą od kilkunastu do kilkuset grobów. Spotykamy cmentarzyska płaskie, w których groby nie są widoczne na powierzchni, oraz kurhanowe — z nasypami, mogiłami, ziemiankami. Z różnych okresów pochodzą groby szkieletowe, w których składano ciała zmarłych niespalane i cmentarzyska popielnicowe z grobami, w których spoczywają prochy spalonych na stosie ciał zmarłych; popioły chowano w popielnicy, tj. w naczyniu glinianym zwanym inaczej urną.

Najstarsze spotykane groby na Pomorzu (około 3,5 tys. lat przed Chr.) reprezentują pochówki szkieletowe; zwłoki starannie składano w grobach kurhanowych (Rąbino pow. Świdwin). Zwyczaj ciałopalenia na Pomorzu upowszechnił się w III okresie epoki brązu (1300-1100 lat przed Chr.) i trwał do wczesnego średniowiecza (VIII-XII w.). W tym czasie tylko sporadycznie zdarzały się tu i ówdzie pochówki szkieletowe. Idea niszczenia ciała zmarłego przez palenia zwłok pozostawała prawdopodobnie w związku z ugruntowaniem się wierzeń w nieśmiertelność duszy. W obyczaju palenia ciała wyrażała się chęć z jednej strony wyzwolenia duszy z wiążącej ją powłoki doczesnej, z drugiej zaś — uniemożliwienia jej ewentualnego powrotu na ziemię. W trosce o zabezpieczenie szczątków zmarłego plemiona prasłowiańskie, które zamieszkiwały obszary Pomorza około 700 lat przed Chr., budowały okazałe grobowce z płyt kamiennych w kształcie skrzyń ze złożonymi w nich popielnicami. Niektóre grobowce zawierają nawet kilkanaście popielnic. Są to groby rodzinne (Łysomicki, pow. Słupsk, Nowa Wiśniewka, pow. Złotów). Inną ciekawą formą pochówków są tzw. groby kłoszowe. Popielnice nakryte są kłoszami — dużymi naczyniami odwróconymi do góry dnem (Konikowo pow. Koszalin, Nowa Wiśniewka, pow. Złotów).

Do niedawna przypuszczano, że każda popielnica kryje w sobie szczątki jednego osobnika. Dopiero badania antropologiczne wykazały, że niektóre popielnice zawierały przepalone kości dwóch, a nawet trzech osobników (Nowa Wiśniewka, pow. Złotów). Stwierdzono, że w takich przypadkach szczątki te należą zarówno do osobników starszych, jak i młodszych obojga płci. Przepalone na stosie kości pogrzebne (anatomiczne). Najpierw więc w popielnicy umieszczano kości nóg, następnie środkowej części ciała, a u góry układano kości czaszki.

Życie pogrzebowe wyobrażano sobie jako dalszy ciąg życia doczesnego, starano się więc zmarłego zaopatrzyć nie tylko w przedmioty użytku codziennego — narzędzia pracy, ozdoby itd., lecz również wyposażyć w jadło i napoje, które umieszczano w małych naczyniach, tzw. przystawkach (kubki, czerpaki, misy). Wokół popielnicy ustawiano naczynie z pokarmem, a niektóre groby wyglądają jak bogato nakryte stoły. Wyposażenie w dary jest dowodem wierzeń animistycznych, tzn. wiary w istnienie duszy. Broń, narzędzia użytku codziennego znajdowane w grobach wykazują ślady rytualnego giego (Gostkowo pow. Bytów). Wywodzi to się stąd, że przedmiotom tym przypisywano dusze, które należało wyzwolić, aby mogły podążyć za zmarłym i nadal mu służyć w jego życiu pogrzebowym.

W ostatnich latach prowadzono badania na rozległym nekropolu kurhanowym w Skroniach, pow. Kołobrzeg. Na powierzchni około 10 ha znajdują się 105 kurhanów o dość zróżnicowanej wielkości — od 4 do 22 m. Jeden z przebadanych kurhanów krył w sobie nadzwyczaj bogate wyposażenie w ozdoby. Odkryto bo-

gaty asortyment biżuterii — spiralny złoty pierścionek, bransoletę, szpilę, tarczę spiralną, zawieszki skroniowe, kółeczko brązowe, paciorki, fragmenty kolii z paciorków. Analiza antropologiczna przepalonego materiału kostnego pozwoliła stwierdzić, że kurhan krył szczątki kobiety w wieku 40-50 lat, a bogaty zestaw ozdób stanowił prawdopodobnie jej własność.

Religia chrześcijańska, wprowadzona w I połowie XII wieku na obszarze Pomorza, konsekwentnie zwalczala zwyczaj wyposażania zmarłego w przedmioty użytku codziennego. Lud pomorski jednak pomimo przyjęcia chrześcijaństwa długo jeszcze pozostał wierny dawnej tradycji i ukradkiem przemyczał ze zwłokami drobne przedmioty, które w jego przekonaniu mogły jeszcze posłużyć zmarłemu w zaświatach. Z takimi wypadkami mamy do czynienia między innymi tuż pod bokiem kaplicy chrześcijańskiej na Górze Chełmskiej koło Koszalina. Przy kilkunastu szkieletach znaleziono ozdoby i przedmioty o charakterze użytkowym, a także monety.

Przepalone kości umieszczano w popielnicach wykonanych z gliny. W różnych okresach miały one różnorodne kształty, formę i ornamentykę. Szczególnie okazałe popielnice na terytorium Pomorza pochodzą z lat około 500-400 przed Chr. Określa się je często mianem popielnic twarzowych. Nazwa ta pochodzi od plastycznie modelowanego wyobrażenia twarzy na szyję naczynia. Twarz zmarłego przedstawiano w sposób naturalistyczny, albo też schematycznie odwzorowano sam nos i oczy, a resztę rysów twarzy zaznaczano tylko rysunkiem, albo też pomijano zupełnie. Można przypuszczać, że wyobrażenie twarzy było próbą przedstawienia portretu zmarłego. Ten zwyczaj przedstawiania portretu przetrwał do dziś, często bowiem spotykamy umieszczone na grobach fotografie zmarłego. Oprócz wyobrażenia twarzy lub innej części ciała nieraz na powierzchni pięknie czernionych popielnic spotykamy rytu rysunki broni, ozdób, a w uchach popielnic zawieszano kolczyki z nanizanymi paciorkami ze szklawa, bursztynu czy gliny. Oprócz wyobrażeń pojedynczych przedmiotów zdarzają się przedstawione na powierzchni popielnic całe sceny z życia zmarłego — np. polowanie (Olszanowo pow. Człuchów).

Rzadkimi okazami popielnic są tzw. urny domkowe, które pochodzą z lat około 750-650 przed Chr. i należą do prasłowiańskiej ludności kultury pomorskiej (Bytów, Myślinierz pow. Miastko). Gliniane popielnice domkowe były prawdopodobnie modelami domów zamieszkałych za życia przez zmarłego. Rodowodu tych oryginalnych popielnic szukać należy — jak się wydaje — w Italii, gdzie dość powszechnie występowały w latach około 1000-750 przed Chr.

Originalną formą pochówku z wieków II-III jest grób odkryty w Bagiczu przed Kołobrzegiem. Skielet złożono w drążonej kłodzie drewnianej (sarkofagu). Na trumnę ułożono potężnego pnia dębowego, słabo obrobionego, o długości około 3 m i średnicy około 70 cm. Wnętrze kłody niekiedy wydrążono, a wewnątrz złożono szkielet ludzki (częściowo uszkodzony prawdopodobnie przy wydobywaniu znaleziska z torfu). Pochowaną osobę bogato wyposażono w dary grobowe — na kościach ramiennych znajdowały się dwa naramienniki brązowe, na kościach łokci piersiowej — zapinka, szpilę, paciorki bursztynowe oraz drewniane podnożek (stołek) ustawiony przy kończynach dolnych.

Po pogrzebie wywalała się radość z powodu uwolnienia się od zmarłego. Upust tej radości dawało w uctach, które zwano także stypami. Na podstawie analogii do badań etnograficznych i obserwacji poczynionych u ludów opóźnionych w rozwoju możemy przypuszczać, że sama ceremonia pogrzebowa odbywała się bardzo uroczysto — przy udziale całego rodu lub plemienia. Niewątpliwie im wybitniejszą osobistością był zmarły, tym uroczystości odbywała się ceremonia pogrzebowa, tym okazałej żegnano zmarłego, któremu ofiarowano przeróżne dary.

Przysłowia

Szczęście nie przychodzi do człowieka pieszko.

—tureckie)

Czcigodne ostrze miecza sprawnej uciną głowę skazańcowi, gdy kat uderza z uśmiechem.

(japońskie)

Antonina Welman-Stengert

Działalność Oświatowa Juliana Niemcewicza

Oświata powszechna, kształcenie zawodowe, poziom nauczania w szkołach wyższych, samokształcenie w końcu — problemy te przez całe życie znajdowały się w centrum uwagi Juliana Ursyna Niemcewicza (1758-1841) chociaż w zasadzie nie były związane z głównymi jego zajęciami, jakimi była literatura, piśmiennictwo historyczne, przekłady literackie, zawód polityczny i dyplomatyczny.

Niemcewicz wyrósł w tradycjach polskiego oświecenia. W Polsce, we wczesnej jego młodości powołano do życia najbardziej nowoczesną, najbardziej postępową europejską instytucję oświatową — Komisję Edukacji Narodowej. Było to pierwsze w świecie Ministerstwo Oświaty, instytucja, która usiłowała centralizować w swoim ręku nauczanie powszechne i poddała je całkowicie pod zarząd i kontrolę państwa. Wprowadziła nauczanie narodowe, wyłożyła w języku polskim, podręczniki zunifikowane i pisane na specjalne zamówienie Komisji przez wybitnych polskich i europejskich specjalistów.

Komisja Edukacji Narodowej powstała w 1773 roku. W 1788 roku Niemcewicz, który w międzyczasie ukończył gruntowną edukację w Korpusie Kadetów i dalszą w Puławach i w Warszawie u boku Księcia Generała Ziem Polskich Adama Kazimierza Czartoryskiego (w 1777 roku został jego adiutantem), został wybrany posłem inflanckim na Sejm Czteroletni. Jako przedstawiciel stronnictwa patriotycznego rozpoczął wówczas ścisłą współpracę z Komisją Edukacji Narodowej. Działalność tej instytucji przez długie lata była atakowana przez niezłomną do nowoczesności i zmian szlachtę. Na sesji sejmowej w dniu 28 maja 1789 roku poseł Niemcewicz wygłosił długą mowę w obronie Komisji Edukacji Narodowej: "Lud wolny, Najjaśniejszy Panie — zwrócił się do króla mówca — oświecony być powinien, inądziej wolności niewart". W lutym 1792 roku Niemcewicz objął przewodnictwo Towarzystwa do Książ Elementarnych, które zajęło się opracowaniem i publikacją podręczników dla szkół dla młodszych uczniów oraz metodyką nauczania. Towarzystwo to zasłużyło się prawdziwie dla rozwoju nauki w Polsce. Jego członkowie wprowadzili m.in. swój nowatorski pomysł zaopatrywania podręczników do nauki we wskazówki metodyczne dla nauczycieli zwane wówczas przypisami.

Ożywną działalność publiczną przerwała wojna i Powstanie Kościuszkowskie zakończyła klęska maciejowicka. W 1797 roku Niemcewicz po uwolnieniu z więzienia w twierdzy Petropawłowskiej w Petersburgu, w której spędził dwa lata w osobnośnieniu rozpoczęła 10 lat blisko trwającą pierwszą emigrację polityczną. U boku Tadeusza Kościuszki jedzie do Stanów Zjednoczonych, drugiej ojczyzny bohatera amerykańskiej Wojny Rewolucyjnej. Wkrótce Ameryka stanie się także drugą ojczyzną Niemcewicza. W 1800 roku żeni się z Amerykanką Zuzanną Livingston Kean, córką Petera van Brugh Livingstona i wnuczką Philipa Livingston, Second Lord of the Manor of Livingston N.Y. W czerwcu 1806 roku Niemcewicz dostaje obywatelstwo Stanów Zjednoczonych. "Od chwili, w której sąsiedzi rozszarpali Ojczyznę możemy, nie byłem obywatелеm, ale tułacem po świecie. Dzień ten (nadania obywatelstwa) uczynił mnie obywatелеm narodu najpiękniejszego na świecie. Jeżeli pierwszeństwo nie potępie i blaskowi, lecz wolności przypisać należy, który naród jest rozsądniej wolniejszy, który powszechniej szczęśliwy, jak Ameryka?" — zanotował w swoim dzienniku.

W uznaniu jego zainteresowań nauką już w 1789 roku powołano go na członka Amerykańskiego Towarzystwa Filozoficznego. Działalność oświatową Niemcewicza w czasie jego pobytu w Ameryce, sprawdzają się jednak — że w zasadzie do spraw najbardziej osobliwych, zamyka się w małym kręgu rodzinnym. Zwiedza krajową kulturę i niesłabnącym zainteresowaniem zakłada naukowe, istniejące w ówczesnych Stanach Zjednoczonych, nawet penitencjarne zakłady, które na swój sposób kształcą i resocjalizują swoich podopiecznych. Główne swe wysiłki jednak skupia na wykształceniu pasierba, któremu sam udziela lekcji łaciny, francuskiego, geografii i innych przedmiotów, przygotowu-

jąc go w domu przez lat kilka do wyższego zakładu naukowego w Princeton. Wspomniany pasierb, Beater Philip Kean (1788-1818) był synem żony Niemcewicza z pierwszego małżeństwa z Johnem Keanem, delegatem na Kongres Kontynentalny z South Carolina w 1785-87 roku i kasjerem pierwszego Banku Stanów Zjednoczonych w Philadelphii. Brał udział w Wojnie Rewolucyjnej w stopniu generała, umarł w 1796 roku. Peter Kean ukończył nauki w Princeton w 1807 roku jako bardzo zdolny, wyróżniający się, gruntownie wykształcony absolwent, w czym na pewno duża była zasługa ojczyma Niemcewicza. Kiedy markiz de La Fayette odwiedził ponownie Stany Zjednoczone w 1824 roku, gubernator Williamson wyznaczył majora Petera Keana jako przewodniczącego Komitetu Powszechnego, który organizował uroczystości przyjęcia La Fayette'a. Ta zaszczytna nominacja miała swe źródło także i w doskonałej, bezbłędnej i płynnej znajomości języka francuskiego, jaką P. Kean posiadał, umiejętności raczej rzadkiej wśród Amerykanów. Należy nie bez słuszności przypuszczać, że zawdzięczał on ją swemu ojczymowi Niemcewiczowi.

W 1807 roku Niemcewicz opuścił Stany Zjednoczone na wiadomość o powstaniu Księstwa Warszawskiego i możliwości ponownej pracy w urzędach publicznych raz jeszcze wolnej ojczyzny. Sądził wówczas, że zostanie już w kraju na zawsze. Wśród jego nowych zajęć i stanowisk oświata znów zajmuje pierwsze miejsce. W 1811 roku zostaje członkiem Dyrekcji Edukacyjnej; w dużej mierze z jego inicjatywy w tymże roku założona zostaje w Warszawie Szkoła Dramatyczna. Obejmuje też funkcję wizytatora szkół. Podróże, które odbył na tym stanowisku, znalazły swój obraz w książce opublikowanej w 1858 roku pt. "Podróże historyczne po ziemiach polskich między rokiem 1811 a 1828 odbyte". Jest także czynnym członkiem Towarzystwa Przyjaciół Nauk. W 1811 roku po śmierci Staszica zostaje prezesem tego Towarzystwa.

Wybuch powstania listopadowego i jego konsekwencje skazują go na ponowną emigrację polityczną, tym razem już do końca życia. Wyjeżdża z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku, nie poddawała się tej przymusowej emeryturze. Jeszcze z Polski jako dyplomata, szef misji dyplomatycznej do Londynu z ramienia polskiego rządu powstańczego. Wkrótce jednak, wraz z upadkiem powstania kończą się jego oficjalne urzędy i stanowiska — pozostaje jak wielu innych wówczas Polaków po prostu emigrantem, początkowo w Anglii, potem we Francji. Czynna jego natura mimo sędziwego wieku

POZNAJCIE AL DORR...

OTO WASZ CZŁOWIEK W "Z" FRANK!

Jeżeli macie jakiegokolwiek zapytania dotyczące zakupu jakiejkolwiek auta, kiedykolwiek... tylko zatelefonujcie do Al Dorr. Mówi on waszym językiem... wie on co to znaczy zaoszczędzić wam pieniądze... i może to udowodnić.

Al będzie pierwszym, który wam powie... nie kupujcie żadnego auta... nowego czy używanego... bez obejrzenia go i ówde. Ale... pamiętajcie też o tym: nie kupujcie zanim nie otrzymacie ceny od "Z" Frank... najniższej na świecie ceny nowego Chevroleta od największego na świecie sprzedawcy Chevroletów.

Wstąpić i pytać o Al Dorr. Poinformujecie się u niego o temat specjalnej transakcji dotyczącej waszego obecnego auta. Wtedy zrozumiecie dlaczego nikt, nigdzie na całym świecie nie sprzedaje tyle Chevroletów co "Z" Frank.

"Z" FRANK

NAJWIĘKSZY W AMERYCE SPRZEDAWCA CHEVROLETÓW
Telefon: HOLLYWOOD 5-2000
6116 N. Western Ave. 2050 Peterson Ave.

ROMAN KOSINSKI JEWELERS

73 lata w wiernej i uczciwej służbie Polonii.
5754 W. BELMONT at Menards

O'Malley & McKay INC.

For Custom Insurance Programs & Service

GENERAL INSURANCE AGENTS
2340 Des Plaines Avenue
Des Plaines, Illinois 60018
(312) 298-1620

DO POLSKI

WYSYŁKA PACZEK I PRZEKAZÓW DO WYBORU
załatwi najlepiej biuro

B. ZALESKIEGO

WYRABIAMY TAKŻE: — Pełnomocnictwa,
Akty Darowizny, Metryki Urodzenia i Ślubu.
ZAJĘCIAMI RÓWNIEŻ: — Wszelkie Sprawy
Spadkowe i Majątkowe na terenie Polski.

DOSTARCZAMY BANKNOTY DOLAROWE
W POLSCE.
(Obywatele polscy mogą legalnie posiadać dolary.)

PODRÓŻE KRAJOWE:

Do Kalifornii, Las Vegas i innych miast.
Dla młodzieży specjalnie zniżone ceny
przy wyjazdach do Polski i Europy.

Najstarsze polskie biuro podróży, założone w 1906 roku

Biuro prowadzone przez BRONISŁAWĘ GORELL.

6536 S. Pulaski Rd. Tel. 582-4745

Ludzkość Głuchnie

Życie jest nierozdzielnie związane ze światem dźwięków, które ostatnio coraz w większym stopniu zagrażają zdrowiu. Są przyczyną niepokojów, nerwicy, chorób fizjologicznych, a nierzadko nawet i kalektwa.

W latach 1969-1973 upośledzenie słuchu, spowodowane zbyt hałaśliwymi warunkami pracy przesunęło się z trzeciego miejsca na pierwsze wśród chorób zawodowych. Badania wykazały, iż na hałas, który przekracza 90 decybeli — (wyrządza szkody dla zdrowia) narażone są już dziesiątki milionów ludzi.

Zdaniem lekarzy, nadmierne zgiełki powoduje ogólny rozstrój organizmu, zwiększa podatność człowieka na choroby psychiczne, przyczynia się do powstawania chorób układu trawiennego oraz naczyń wieńcowych. Jest przyczyną szybszego zmęczenia i spadku wydajności pracy, obniża sprawność sprostowania i czas reakcji. Duże natężenie dźwięku może wywoływać objawy podobne do zatrucia alkoholem. Powoduje także przez nie zmiany w narządach słuchu są takie same — jak przy zatruciach środkami chemicznymi.

Naukowcy stwierdzili, że mieszkańcy dużych miast stają się coraz bardziej głusi. Ludzie, którzy mieszkali ponad 50 lat w większych miastach, przeważnie w znacznym stopniu utracili słuch. Dziwi nas niejednokrotnie fakt, iż obecna młodzież przepada za muzyką przeraźliwie głośną. Podobno jednak młodzi słyszą znacznie słabiej niż ich rodzice, starsi o 20-30 lat od nich. I nie jest wykluczone, iż dzisiejsze nastolatki za 30-40 lat mogą zupełnie ogłuchnąć. Silne dźwięki bowiem niszczą nieodwracalnie aparat słuchu.

Najnowsze badania wykazują, że hałas staje się tak samo groźny jak wirus, bakterie oraz inne nie mniej groźne przyczyny chorób dzisiejszej cywilizacji. Jak szybko wskutek niego słabnie refleks, można się przekonać po tym — co zostało wielokrotnie stwierdzone — że kierowcy wielkich ciężarówek w pierwszej godzinie jazdy spostrzegają każdego piechura na poboczu. W trzeciej jednak godzinie powinni przerwać pracę i odpocząć od ryku silnika, ponieważ już mają osłabiony refleks, rozproszoną uwagę i nie zwracają uwagi na przedmioty, które znajdują się na ich drodze.

Interesujący eksperyment przeprowadzono ze szczurami. Wystawione na działanie 140 decybeli, zachowały się w sposób zupełnie niekontrolowany, stały się aktywne, podniecone, nadmiernie się śliniły, oddawały mocz i kał. Ciśnienie krwi, które momentalnie się zwiększyło — nie obniżyło się przez sześć miesięcy.

Ze zwierząt ciężarnych, wystawianych co godzinę przez 6 minut na działanie 70 do 94 decybeli, połowa poroniła, 25 proc. z pozostałych urodziło potomstwo obciążone ciężkimi wadami: ślepotą, krwawieniem wewnętrznym, uszkodzeniem mózgu.

Ludzie zaczęli wreszcie zdawać sobie sprawę ze szkodliwej hałasu i bronić się przed jego skutkami. Najbardziej popularne jest stosowanie materiałów dźwiękochłonnych, którymi wykładają się ściany i sufity pomieszczeń.

Bywają również urządzenia ochronne w kształcie kłnów, sporządzonych z materiałów włókienniczych, odznaczających dużą porowatością:

umieszcza się je na ścianach, sufitach, podłogach. Jednym z najnowszych jest urządzenie z brył dźwiękochłonnych, zawieszonych pomiędzy miejscem wytwarzania hałasu a sufitem. Jak dotąd wydaje się ono najbardziej skuteczne.

Najsukuteczniej dotychczas broni się przed skutkami zakłócenia ciszy sam organizm ludzki przez dostosowanie. Człowiek, który przeniósł się ze wsi do gwarnej, dużej miasta przez jakiś czas będzie się tam czuł źle. Zdenerwowany, będzie słabo spał i ławo się męczył. Aż wreszcie, zmęczony — zacznie spać, odzyska stracony apetyt i wreszcie w ogóle przestanie słyszeć otaczający go: brzęk, szum, ryki, wycia. Wreszcie będzie spał nawet przy otwartym oknie.

Oznacza to jednocześnie również, że... zaczyna tracić słuch.

Sytuacja Turystyki

OECD — (The Organization for Economic Co-operation and Development) z siedzibą w Paryżu twierdzi, że turystyka osiągnęła szczyt i nie należy spodziewać się poważnego jej wzrostu. Po embargo na ropę, turystyka w 1974 r. przeżyła kryzys, w 1975 r. wróciła prawie do poziomu sprzed roku 1974, ale jej wzrost jest bardzo powolny.

W 1976 r., tylko w Danii i NRF było więcej pokoi zajętych w hotelach i motelach, niż w poprzednim roku. We Francji, Belgii, W. Brytanii, Holandii, Portugalii, Hiszpanii i Szwajcarii ruch turystyczny był nieco mniejszy niż w roku poprzednim. W związku z tym, zaznaczył się znaczny spadek inwestycji w dziedzinie turystyki.

Myśli Wybrane

Czas gra swoją grę, czyni swoje dzieło: to on minucie po minucie kradnie nam nasze ciała.

Jean-Louis Bory

To, co tajemnicze — ludzi wiąże, to co racjonalne — dzieli.

Wilhelm Sauter

Za tylko 7c dziennie możecie sobie przywrócić Czerwone Ciałko Krwi i uwolnić się od

Zmęczenia Nerwowości

Eksperti żywności powiadają, że żywność traci witaminy po gotowaniu, a oprócz tego nieodpowiednia dieta może przyczynić się do osłabienia Waszej energii, siły i odporności, powodując złe samopoczucie — utratę apetytu — wpływając ujemnie na sen i dlatego że Wasz organizm odczuwa brak witamin i żelaza

Zadajcie Dzisiaj Kapsułek
WITAMIN "Star" 100 tabl. — \$6.95
GLASZER APTECE
937 N. Ashland Ave. Róg Augusta Blvd.

OBCHODY NASZEJ 56-ej
ROZCZNYCY
OBECNIE W TOKU
Przjedźcie Do
CARPET CAREFUL
po wszelkie
pokrycia na podłogę
• Dywany
• Linoleum
• Tafelki
• Czyszczenie Dywanów
• Specjaliści od zakładania
• Największy wybór na północnym zachodzie

CAREFUL
CARPET CLEANING CO.

5321 N. Harlem Ave.
NE 1-9700
Otwarte w Niedziele
12 do 5 po poł.

Przed Świętami — Duża Zniżka Cen

SEE
ALL
THE GLAMOUR
OF THE
FASHION
WORLD

In Formals,
Pant-Suits
Dresses And
Coats...

Selected For
Discriminating
Women

We feature half sizes.

We Speak Polish

Verlene's
Fashions
"MILADY'S"

UWAGA PANIE —

Które chcą być tak pięknie i elegancko ubrane jak Paryżanki, żeby wszystkim imponować najnowszymi fasonami!

Zapraszamy Was serdecznie do Verlene's Fashions.

Przyjdźcie i rozglądnijcie się po naszym sklepie, a przekonacie się same, że mamy największy wybór w całym mieście.

Prosimy wyciąć to ogłoszenie i przynieść je, aby otrzymać oprócz zniżki przedświątecznej również specjalny prezent na pamiątkę zapoznania się.

5714 WEST BELMONT AVE. — Tel. 286-4464

Sklep otwarty codziennie od 9:30 do 5:30 po południu, a w poniedziałki i czwartki od 12 do 9 wieczorem.

study in POLAND

SUMMER

Four- and six-week sessions in Polish language, history and culture for students and adults at the University of Cracow and the Catholic University of Lublin. All levels Polish language classes; lectures and seminars in English; extra-curricular activities; travel. Specialized programs in folk arts and foreign travel also available in Torun and Wrocław.

FULL YEAR

Undergraduate, graduate and medical studies available at various Polish universities.

For further information:

EXCHANGE PROGRAMS
THE KOSCIUSZKO FOUNDATION
15 EAST 65TH STREET
NEW YORK, N.Y. 10021

POLSKIE SKLEPY WEDLIN I DELIKATESÓW

Zapraszamy Was i polecają doskonały i wielki wybór

Wędzonych i pieczonych szynki, kiełbas i boczków oraz wszelkiego rodzaju wyrobów masarskich — wysmienitych i przyrządzonych na sposób europejski i polski domowego wyrobu. — Wyrobiamy własnym sposobem doskonałe szynki od kości wędzone i gotowane.

TAKŻE SZYNKI importowane z Polski KRAKUS i ATALANTA i z innych krajów europejskich. CENY PRZYSTĘPNE.

STANISŁAW I JOANNA NYLEC, Właściciele

DIVERSEY SAUSAGE

3427 W. DIVERSEY AVE. Tel. 227-3049

ORAZ
FELIKS I MARY NYLEC, Właściciele

NYLEC'S SAUSAGE & DELICATESSEN

5322 W. LAWRENCE AVE. Tel. 736-3484

PIERWSZORZĘDNY WYBÓR RÓŻNEGO RODZAJU ŻYWNOSCI

POSIADAMY RÓWNIEŻ DUŻY WYBÓR
IMPORTOWANYCH PRODUKTÓW
ŻYWNOSCIOWYCH Z POLSKI

Duży wybór polskiego pieczywa wypiekane w naszej piekarni przez fachowców wyuczonych z doświadczeniem z Polski.

SPECJALIZUJEMY SIĘ W WYPIEKU
ŻYTNIEGO ORAZ RAŻOWEGO CHLEBA.
Naszej własnej domowej roboty PIEROGI z serem, kapustą, kartoflami, kartofole z "CHEDDAR" serem, mięsem, oraz mięsem-kapustą i grzybami. Ponadto świeże gołąbki, świeżo kwaszona kapusta z polską kiełbasą.

THE CRAGIN DELL

i KLECZEWSKI BAKERY

5240 W. FULLERTON (przy Laramie) 237-6181

Eugeniusz i Irena Kleczewski, właściciele

OTWARTE 7 DNI W TYGODNIU

Godziny: Poniedziałek do Piątku, 6-9; Sobota i Niedziela, 6-6.

NOWOŻENCY, KTÓRZY ZAMÓWIĄ PRZYJĘCIE WESELNE

W OAZA PALM TERRACE

PRZED
19 MARCA
1977

MOGĄ POJECHAĆ ZA DARMO (NA KOSZT OAZY)

W PODRÓŻ POŚLUBNĄ NA HAWAJE

Na zdjęciu pp. Jan i Halina Hyrc, którzy wygrali Konkurs dla młodych par urządzających przyjęcia weselne w OAZIE i pojechali w podróż poślubną na Hawaje na koszt OAZY. Tak samo wszystkie młode pary, które zamawiają wesele w OAZIE przed następnymi Józefinkami w marcu 1977 choćby te przyjęcia odbyły się później — mają szansę podróży poślubnej na Hawaje na koszt OAZY, jeśli wygrają konkurs na Józefinkach w OAZIE 19-go marca 1977. OAZA rejestruje wszystkich uprawnionych do tego konkursu przy robieniu kontraktu.

Zapraszamy na SYLWESTRA 31 GRUDNIA, 1976

POWITAJCIE NOWY ROK W OAZIE

NA WSPANIAŁYM BALU SYLWESTROWYM

W NASZYCH PIĘKNYCH DWÓCH SALACH

PRZY DZWIĘKACH DWÓCH ORKIESTR

★ KRAKOWIAK i TARNOWIACY

WYSTĘPY ARTYSTYCZNE • LUKSUSOWA KOLACJA • WYBOROWE TRUNKI

Strój Wieczorowy — Strzeżone Parkowisko Kierownik balu: p. Bogdan Dzik

Zamawiajcie wcześniej stoliki — Tel.: 342-0180

OAZA

PALM TERRACE

1250 MILWAUKEE AVE.

PIĘKNE DWIE SALE — STRZEŻONE PARKOWISKO.

342-0180

Leczenie Chiropraktyczne Stanu Nerwowego

W naszych nowoczesnych czasach społeczeństwo nakłada na nas liczne wymagania, które doprowadzają nasz stan nerwowy do granic nieznośności.

Objawami tego mogą być bóle głowy, bezsenność, zaogniony stan nerwowy, drżenie, problemy trawienne, sztywność mięśni i bóle brzucha, przyspieszone tętno serca, wysokie ciśnienie krwi, wrzody i wiele innych dolegliwości.

Być może, że jedną z najlepszych i najbezpieczniejszych metod w leczeniu osłabionego stanu nerwowego — jest manipulacja w okolicy stosu pachowego i uwalnienie organizmu w sposób naturalny od tego rodzaju dolegliwości.

Dlatego czekać, aż osłabiony stan nerwowy zrujnuje Wasze zdrowie, gdy możecie zadbać o swój kręgosłup. Udajcie się do swego chiropraktora.

Autorem tego artykułu jest Dr. Chester Wilk, lekarz-chiroprak-

DR. CHESTER A. WILK

tor (wykładowca i autor najgłośniejszej książki na temat chiropraktyki), który prowadzi biuro pod następującymi adresami — 5130 W. Belmont Ave., Chicago, oraz 9238 Greenwood Ave, w Des Plaines, Ill. Celem umówienia, proszę telefonować: 725-4878.

PRINCESS PASTRY SHOP
5530 West Belmont Avenue
Phone PA 5-8737

SPECIALIZING — Continental Pastries, Party Cakes for every occasion, Wedding Cakes made to order.
Polish Pastry our specialty.
ALL OUR BAKERY GOODS BAKED FRESH DAILY.

MOŻESZ WYGRAĆ PODRÓŻ DO LAS VEGAS
Zapraszamy na
GRAND OPENING — WIELKIE OTWARCIE
RESTAURACJA SMORGASBORD
Pod Adresem:
4458 So. Fairfield (narożnik 45 ul. i California)
OTWARTE CODZIENNIE OD GODZ. 11:30 DO 9:00 WIECZ.
W KAŻDĄ NIEDZIELĘ I ŚWIĘTO PIANO KONCERT.
Zapraszamy Wszystkich.

Zabawa Sylwestrowa "Rzeszowiaków"
Zespół Kola Młodzieży Polskiej "RZESZOWIACY"
pod kierownictwem Ks. Scn. Bronisława L. Wojdyły
zaprasza na
ZABAWĘ SYLWESTROWĄ
do przepięknej sali AQUA BELLA przy 5630 N. Harlem Ave.
w Chicago w dniu 31 grudnia, 1976 r.
Początek o godz. 7:30 do 2:00 rano
Jak zwykle Zabawa Sylwestrowa będzie wysmienita.
Gorąca wykwintna kolacja z winem, oraz wszelkiego rodzaju
napoje alkoholowe łącznie tylko za \$25.00 od osoby.
Występ Zespołu "Rzeszowiacy", atrakcyjne niespodzianki,
doborowa orkiestra "WAWELE" i prawdziwa polska atmosfera.
Obowiązuje strój wieczorowy. Parking do dyspozycji.
Po rezerwacji telefonować do Ks. Wojdyły 276-8965
lub do Zespołu "Rzeszowiacy" 252-9050.

OKAZYJNA WYPRZEDAŻ
w basemencie
ASSOCIATION HOUSE COMMUNITY CENTER
2150 W. North Avenue
WYPRZEDAŻ — SPECJALNE CENY.
UŻYWANA GARDEROBA I ROZMAITE PRZEDMIOTY
DO KUCHENNEGO I DOMOWEGO UŻYTKU.
Sklep otwarty: — we wtorek od 10-ej rano do 12-ej w południe
oraz w piątek, od 10-ej rano do 4-ej po południu.
PROSZE PRZYJŚĆ OBEJRZEĆ NASZE TOWARY
I ZAOSZCZEDZIĆ DUŻO PIENIĘDZY.

JAKE'S RESTAURANT and LOUNGE
4518 WEST FULLERTON AVENUE
Doskonałe Wszelkiego Rodzaju Napoje.
Wysmienita Polska Kuchnia, Święta Czarna.
Najlepsze Wszelkiego Rodzaju Stęki.
W Soboty Doborowa Orkiestra Przygrywa Do Tańca.
W Niedziele Wiele Innych Miłych Niespodzianek
Dla Naszych Gości.
Otwarte 6 Dni w Tygodniu Prócz Poniedziałku.
Zapraszamy Wszystkich Do Polskiej Restauracji
FRANCISZEK I JADWIGA BIENIASZ, Właściciele
Po Rezerwacji Telefonować DI 2-2360

OWN YOUR OWN VENDING MACHINES
AND KEEP ALL THE PROFITS
• CIGARETTES • COFFEE • CANNED POP
• CANDY • HOT BEVERAGE • COIN OPERATED
• POPCORN • SANDWICHES • POOL TABLES
SMALL DOWN PAYMENT
LIBERAL FINANCING
ALL MACHINES FULLY GUARANTEED FOR 12 MONTHS,
REPLACEMENT OR REPAIRS AT NO CHARGE
FAWN VENDING MACHINE MFG. CO.
PHONE FOR FULL INFORMATION
1000 S. MICHIGAN AVE. **922-7700**
CHICAGO

PROBLEMY ŚWIATA I ICH ROZWIĄZANIE
"Pokój, Pokój Choć Nie masz Pokoju"
ZNAKI CZASÓW OSTATECZNYCH
I ZWIASTUN LEPSZEGO
JUTRA ZNAJDZIESZ
SŁUCHAJĄC INTERESUJĄCYCH ODCZYTÓW
NADAWANYCH KAŻDEJ NIEDZIELI
Z RADIOSTACJI
W.O.P.A. 1490 Kil. od 8:15-8:30 Rano
POLECAMY RÓWNIEŻ CIEKAWĄ BROSZURKĘ
"OTO KRÓL WASZ"
WYSŁEMY ZUPEŁNIE DARMO
Adres:
BLASK
P.O. Box 5455, Chicago, IL. 60680

Stanisław Szenic

Polka Prababka Włoskiej Dynastii

Pitr Chmielowski, w swojej, ongiś wysoko cenionej książce — "Autorki polskie wieku XIX", w obszernym eseju poświęconym Klementynie z Tańskich Hoffmanowej, za jedną z najlepszych jej powieści uznał "Dziennik Franciszki Krasieńskiej". Pisał o niej, że "jest to doskonale wykonana mozaika, odznaczająca się naturalnością, prostotą i doborem barw — nie świetnych wprawdzie, ale ładnych, ujmujących oko, przemawiających do serca".

Podobnie oceniał tę powieść — jeszcze przed Chmielowskim — Michał Grabowski. Pisał on: — "Panna Tańska sprobowała przywatne pamiętniki, o znanych sobie familiach, ogłosić jako powieść narodową, a nawet historyczną. Nic innego nie przedsięwziął zrazu Walter Scott..."

Jeszcze dalej poszedł Kazimierz Władysław Wójcicki, który w swoje książki "Zyciorysy znakomitych ludzi wsławionych w różnych wiekach" określił "Dziennik Franciszki Krasieńskiej" — jako "jeden ze znakomitych utworów historycznej powieści w naszej literaturze (...) tak cudownie ubarwiony kolorystycznie, że zdaje się każdemu z czytelników że żyje w owych czasach, widzi wszystkie w ruch wprowadzone osoby, rozmawia z nimi i bawi".

Wielu czytelników tej powieści uważało ją po prostu za autentyczny dziennik Franciszki. Własne jej życie w istocie stworzyło temat tak barwnej powieści.

Franciszka urodziła się 19 marca, 1742 roku, jako córka starosty nowokorczyńskiego — Stanisława Krasieńskiego, dziedzica Maleszowic i Węgrowa, oraz Anieli z Humieckich, wojewodzianki podolskiej. Natura obdarzyła ją nieprzeciętną urodą. Zakochał się w niej, gdy przyjechał do zamku maleszowskiego, 16-letni wówczas Kazimierz Pułaski, który zresztą nie pozostał obojętny dla urodziwej starościanki. Zapomniał jednak o nim, gdy jej ciotka, księżna Zofia z Krasieńskich Lubomirskich, wojewodzina lubelska — zabrała pannę do stolicy. Tam wprowadziła ją do najświetniejszych salonów; wkrótce opowiadało o rozlicznych koniatach przelicznej Franciszki. Zapałał więc do niej uczuciem Jan Chodkiewicz — późniejszy starosta żmudzki. Długo i bezskutecznie konkurował o nią książę Józef Radziwiłł — orydatn kielecki. Wreszcie zdobył jej serce, a w każdym razie zyskał względy królewicz Karol, syn Augusta III Sasa. Królewicz urodził się 13 lipca 1733 roku, a w 1758 roku — został obrany księciem kurlandzkim.

Małżeństwo z polskim królewiczem zaakceptowała rodzina Krasieńskich, zwłaszcza biskup kamieniecki — Adam Stanisław Krasieński. Żywiono w tym rodzie nadzieję, że kiedyś królewicz Karol zasiądzie na tronie polskim. Na ślubnym kobiercu młoda para stanęła 25 marca 1760 roku. Małżeństwo miało pozostać na razie potajemne. Książę Karol niebawem ku rozpacz swej młodej żony, okazał się płocho i nieśmiały. Nie zdołał utrzymać się na tronie i w 1763 roku — musiał opuścić Kurlandię, skąd udał się do Dreżna, pozostawiając w Polsce osamotnioną żonę.

Franciszka, której ojciec umarł w 1762 roku, pozostała pod opieką Antoniego Lubomirskiego, w ich pięknej rezydencji w Opolu, na Lubelszczyźnie. Nie traciła nadziei, że odzyska uczucie męża, zwłaszcza gdy po śmierci Augusta III — królewicz Karol był jednym z kandydatów na tron i potrzebował poparcia polskich magnatów. Wybór Stanisława Augusta Poniatowskiego, rozwiął złudzenia młodej mężatki. Okresami szukała wtedy schronienia nawet w zaciszu klasztoru. Przebywała więc u sakramentek w Warszawie — bądź u franciszkanek w Krakowie.

Wielka jej uroda, nadal przyciągała wielbicieli. Wojewoda nowogrodzki Józef Aleksander Jabłonowski, namawiał ją do rozwodu z oziębłym królewiczem i prosił ją o rękę. Franciszka jednak nie chciała zrywać węzłów małżeńskich.

Gdy niebawem zawiązała się konfederacja barska, opuszczona małżonka zaangażowała się w niej bardzo czynnie. Rozwinęła ożywioną działalność pod skrzydłami biskupa kamienieckiego — jednego z przywódców konfe-

deracji. Pośród konfederatów, nazywano Franciszkę Najjaśniejszą Panią. Osiedliła się w Lublińcu na Śląsku. Spotykała się u niej generalizacja konfederacji. Gdy w 1771 roku wyjechał generał francuski Dumouriez, — lansowała projekt sprowadzenia do Polski królewicza Karola i oddania mu naczelnego dowództwa nad rozproszonymi siłami konfederackimi. Plan ten jednak nie doszedł do skutku. Specjalną opieką Franciszka otaczała Kazimierza Pułaskiego, który pozostał wiernym młodocianemu uczuciowi. Miał na niego taki wpływ, że do prowadzenia do pogodzenia się go z Piotrem Zaremą — wybitnym dowódcą konfederatów wielkopolskich.

Po upadku konfederacji spotkała się w okolicach Bytomia z mężem, gdyż "królewicz Karol w samej nawet niestałości niestały, wracał niekiedy do niej z czułością". Nie doszło jednak między nimi do trwałej zgody. Franciszka wróciła zatem do Polski, gdzie przysparzała jej ciotka Lubomirska w Opolu. Stara księżna, rozwinięła całą akcję dyplomatyczną, zyskała poparcie cesarzowej Marii Terezy, pod której naciskiem książę Karol przyjechał do Opoli i zabrał żonę do Saksonii.

Elektor saski jednak nie uznał tego małżeństwa, które zostało morganatyczne. Franciszka — mieszkająca bądź na zamku w Elsterwaldzie, bądź też w Dreźnie. Jak pisał jeden ze współczesnych: — "Żyła w swoim pałacyku, nie bardzo dwornie, dosyć przyzwyczajona do córki polskiego magnata, nie dosyć huczno na żonę królewicza. Była to pani rzadkiego rozumu i znacznych sentymentów, a urodę niepospolitej: kibić miała wysmukłą, twarz gładką, ale bladą snad od świeżych smutków, oczy bardzo żywe i ujmujące, a głos dziwnie miły i chwytający za duszę".

W Dreźnie spotkała się z Kazimierzem Pułaskim, który wybrał się do Ameryki. Ułatwiła mu wyjazd zasłaniem tysiąca czerwonych złotych. Gdy w bitwie pod Savannah kula armatnia zraniła mu nogę, a pociski karabinowe ugodziły w pierś, ostatnie słowa podobno pościelił umiłowaniem Franciszce.

Elektor saski nadal traktował małżeństwo jak morganatyczne. Natomiast jej prawa uznał Sejm Rzeczypospolitej, który w 1776 roku przyznał jej dożywocie jako królowej polskiej. Często jednak Franciszka dawała się we znaki troski materialne. Życie jej dalekie było od blasku i szczęścia, jakie skłonnymi byłoby przypisać polskiej królowej.

7 grudnia 1779 roku, a więc prawie po dwudziestu latach — wprawdzie przerywanego — pożycia małżeńskiego, Franciszka urodziła jedyne swoje dziecko: córkę Marię Krystynę. Sejm Wielki Rzeczypospolitej uznał również jej prawa i wyznaczył dożywotnią pensję.

Franciszka zmarła na swoim zamku w Elsterwaldzie, 30 kwietnia, 1796 roku, a królewicz Karol przeżył swoją piękną żonę zaledwie o kilka tygodni.

W rok z okładem po śmierci rodziców — 28 października, 1798 roku, Maria Krystyna wyszła za mąż za księcia Karola Emanuela Sabaudzkiego z linii Carignano. Ich małżeństwo trwało niespełna trzy lata. 1816 roku — Maria Krystyna wyszła po wtórnie za mąż za księcia Juliusza de Montleart. Z drugim swoim mężem zamieszkała w Paryżu i tam utrzymywała żywe kontakty z polskimi emigrantami. Zmarła 24 listopada, 1851 roku.

Jego synem z pierwszego małżeństwa był książę Karol Albrecht, urodzony 2go października, 1798 roku. W 1831 roku, został on królem Sardynii. Marzył on o wypędzeniu Austriaków z Lombardii i z tą myślą — rozpoczął z nimi wojnę. Niestety, poniósł klęskę pod Custozzą i Novarrą. Musiał wtedy abdykować na rzecz swojego syna Wiktora Emanuela II.

Wiktoria Emanuel, gietki i zręczny polityk — (głównym jego doradcą był C. B. Cavour), m. in. dzięki poparciu Napoleona III — doprowadził do zjednoczenia całych Włoch i osadzenia dynastii sabaudzkiej na tronie w Rzymie. Piękna, choć nieszczęśliwa Franciszka Krasieńska — została zatem prababką dynastii włoskich królów z linii sabaudzkiej.

**WESELE? CHRZCINY?
INNE UROCZYSTOŚCI?**
Dobry Nastroj Gwarantowany.
Dzwon Po Magiczne Organy!
785-0325
5-9 wieczorem. Ale—
Na 2 Tygodnie Przed Imprezą!

Oferujemy adres, który każdy przyzna, jest imponujący — wprost przy Michigan Avenue. Razem z cennikiem odpowiednim dla każdego budżetu.
Wysokiej klasy obsługa i kuchnia, oto czego możecie się spodziewać w Sheraton. A również mamy kryty parking wewnątrz hotelu. A więc w sprawie przyjęcia po pierwszej komunii, przyjęcia, obiadu po konfirmacji, bankietu, telefonujcie do naszego kierownika obsługi "Catering" na 944-4100. Sheraton-Chicago. Położony jest niebiańsko — a ceny są bardzo ziemskie.

**Wasi goście
będą
zachwyceni
położeniem
przy wspaniałej
mili,
wy będziecie
zachwyceni
ceną \$8.00***

Sheraton-Chicago Hotel
505 NORTH MICHIGAN AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS
SHERATON HOTELS & INNS WORLDWIDE

POLSKIE GRZYBY—KRAJANE

4 uncje \$4.65; 8 uncji \$8.00. Jeden funt \$15.00

Za przesyłkę 75c

DR. MICHAELS HERB CENTER

1223 Milwaukee Ave. Chicago, Ill. 60622

PODAREK GWIAZDKOWY

z Naszego Narożnika Zbieraczy

Miniaturki do domków dla lalek i przedmioty. NIEWYKŁE IMPORTOWANE "SZAFY GRAJACE", KRYSZTAŁY, WYROBY GARNCARSKE, RZEZBY W DRZEWIE, BIZUTERIA I WIELE INNYCH. Także WYROBY BURSZTYNOWE, POLSKIE KRYSZTAŁY, LALKI POLSKIE I WIELE INNYCH PRZEDMIOTÓW IMPORTOWANYCH Z POLSKI, Z WŁOCH I INNYCH KRAJÓW.

Kupujemy i Wymieniamy Monety i Kolekcje Znaczków.

POLSKA FIRMA

PATRIA STAMP & COIN CO.

Narożnik Archer i Sacramento

4207 S. Sacramento Tel. 247-5081

MÓWIMY PO POLSKU.

Kuhn
POLSKIE WINA
POLSKIE Wódki i Likieri
POLSKIE PIWO
POLSKIE Konserwy Mięsne
POLSKIE WEDLINY
POLSKIE DANIA GOTOWE
POLSKIE SERY
Największy i najlepszy w Chicago wybór importowanych z Europy wykwintnych artykułów żywnościowych, wina i likierów.
Kuhn's FOOD SHOP 3053 N. Lincoln Ave.
OTWARTE CODZIENNIE 9:30 RANO DO 9:30 WIECZ.
W NIEDZIELĘ 9 RANO DO 8:30 WIECZ.

KLUB POLSKICH MUZYKANTÓW
Przy Chicagowskiej Federacji Muzyków Lokal Nr. 10-208 A.F.M. urządzi
Bankiet Dwustulecia Naszego Kraju
w Niedziele, 5-go Grudnia b.r.
u PRZYBYŁY "HOUSE OF WHITE EAGLE"
6845 Milwaukee Ave., Niles, Ill.
WSTĘP \$15.00 OD OSOBY
W TYM WŁĄCZONE NAPÓJE I KOLACJA.
Początek o godzinie 8-tej wieczorem.
DO TAŃCA PRZYGRYWAĆ BĘDZIE ORKIESTRA
"DE LUXE" POLSKICH MUZYKANTÓW.
Po rezerwacji proszę telefonować AL 2-6530
Alex C. Pestrak i Edward Mikelski, Przewodniczący

UWAGA KLIENCI
APTEKI CABANSKIEGO
Już przeszło 30 lat wysyłamy leki do Polski i innych krajów.
Apteka GLASZERA to były wspólnik
s. p. Magistra Kazimierza Cabanskiego.
Apteka mieści się tylko 1 blok na południe od b. Apteki
Cabanskiego. Nasza obsługa jest szybka, fachowa i sumienna.
Mamy tysiące zadowolonych klientów.
APTEKA GLASZERA
957 N. ASHLAND AVE.
(róg Augusta Blvd.)
Tel. AR 6-8429
Obecnie nasza apteka otwarta jest codziennie od 11-ej przed
południem do 7-ej wieczorem; z wyjątkiem soboty od 10-ej
rano do 6-ej wieczorem. W niedziele i święta apteka zamknięta.

ZJEDNOCZENIE POLSKO RZYMSKO KATOLICKIE
prezentuje
Zespół Taneczny "POLONEZ"
W PROGRAMIE JUBILEUSZOWYM
"15 LAT"
KTÓRY BĘDZIE OBCHODZONY
BARWNYM 2-GODZINNYM WIDOWISKIEM
Lane Technical H. S. Auditorium
2501 WEST ADDISON przy WESTERN
w Niedziele, 28-go Listopada, 1976
o godzinie 3:00 po południu
Bilety w cenach \$5.00, \$4.00 i \$3.00
SĄ DO NABYCIA:
• ZJEDNOCZENIE POLSKO-RZYMSKO KATOLICKIE, 984 N. Milwaukee
STANISŁAWA NOWAK — Tel.: BR 8-3210
• FRIENDLY TRAVEL BUREAU, 3946 North Cicero — Tel.: 288-6262
• POLAMER PARCEL SERVICE, 1113 N. Ashland Ave. — Tel.: 342-9851
• RUKUJZO ADV. AGENCY — Tel.: EV 4-6748 ORAZ W KASIE

Chicagowski Najstarszy POLSKI SKLEP Z MEBLAMI
ZAPRASZAMY DO OBEJRZENIA NASZEGO DUŻEGO WYBORU
MEBLI, DYWANÓW I PRZYRZĄDÓW KUCHENNYCH
Columbia Furniture Co.
JAK ZOBACZYCIE TO SIĘ PRZEKONACIE, ŻE MOŻEMY
WYPOSAŻYC WASZE MIESZKANIE OD PODŁOGI DO
SUFITU, ZA UMIARKOWANĄ CENĘ, OBSŁUGA RZETELNA.
2125 W. CHICAGO AVE. TUES. - FRI. - SAT. 9:30 - 6:00
Phone 276-8100 WEDNESDAY 9:30 - 12:00
MON. - THUR. 9:30 - 9:30
TYGODNIOWE SUGESTIE:
Podwójna żywotność Twojego materaca polega na przekręcaniu oraz odwracaniu go przynajmniej 3 razy w roku. Za miękkie lub stare, zużyte materace są największą przyczyną bólów krzyża. Sprawdź swój materac czy nie wyczuwasz sprężyn lub zgubień oraz czy nie jest za miękki. Pamiętaj, że spędzasz jedną trzecią swego życia na Twoim materacu.

INTENSYWNY KURS ANGIELSKIEGO
Dla Nowej Polonii, Studentów i Profesjonalistów
4 TYGODNIOWY KURS, MAŁE KLASY
Doświadczeni wykładowcy.
Po informacji telefonować lub pisać:
DIRECTOR OF ADMISSION — E.L.S. LANGUAGE CENTER
c/o Mundelein College — 1052 W. Sheridan Rd.
Dept. P. — 1 blok od kolejki.
Chicago, Ill. 60626. Telefon: 262-9102

— ORAZ —
E.L.S. LANGUAGE CENTER
c/o CONCORDIA TEACHERS COLLEGE
7400 Augusta Street, River Forest, Illinois 60305
Tel. 771-7746. Pytajcie o Mr. Mayer

NORTHWESTERN BUSINESS COLLEGE

DIPLOMA

- Kursy Dienne i Wieczorowe
- Specjalne Lekcje Angielskiego
- Pisanie Na Maszynie
- Księgowość
- Matematyka
- Maszyny Biurowe

POCZĄTEK NOWYCH KURSÓW 1 GRUDZIEŃ
4957 W. Belmont Ave.
Tel. 777-4220

Wielki Wybór Kartek Świątecznych
Na Boże Narodzenie i Nowy Rok

W Różnych Językach, Na Wszelkie Inne Okazje i Inne Święta.
FCDARKI • ZABAWKI • PRZYBORY SZKOLNE

THE EXPRESSION SHOP
3754 W. Fullerton Tel. 489-3381
Sylvia Kania, właścicielka

NOVAK AND COMPANY
HEET METAL WORKS

1928 W. Fullerton Ave.
Humboldt 6-4588

Fabryka Wszelkich Wyrobów
BLACHARSKICH

WYKONUJEMY WSZYSTKO:
RYNNY KOMINY I T.D.

REPERACJA I INSTALACJA NOWYCH FURNESÓW
REPERUJEMY I KŁADZIEMY NOWE DACHY
KOSZTORYSY I OBLICZENIA DARMO

Roboty i Robotnicy Asekurowani

TOMASZ NOWAK, SR. i TOMASZ, JR., SYN. Właściciele

DUŻY WYBÓR PREZENTÓW
NA WSZELKIE OKAZJE

ZNIŻKA DO 1/4 CENY
NA DIAMENTACH I OBRĄCZKACH

- Polski Orzeł, złoto 14 karatów \$ 15.00
- Medalik M. B. Czestochowskiej z łańcuszkiem \$ 20.00
- Męski pierścionek, złoto 14 kar. z Orłem na rubinie \$119.00
- Taki Sam Pierścionek Damski \$ 89.00
- Transformer elektryczny \$ 10.90
- Maszyna do pisania z polskimi trzcionkami \$ 95.00
- AM Magnetofon Kasetowy 220 do Europy \$ 39.90
- Polska Porcelana Stołowa, 45 sztuk \$ 49.90

Mówiący po polsku zegarmistrz urządza w sklepie

DOŚWIADCZONY POLSKI JUBILER

LUSTIG
Clothing and Jewelers, Inc.
1256 MILWAUKEE AVE.
BE 5-1041

SŁUŻYMY POLONII

PAUL I. MITCHELL
Wiceprezes i Kasjer

THOMAS J. PAWELSKI
Asystent Kasjera

Manufacturers Bank

1200 N. ASHLAND AVE.
Phone: BR 8-4040

Member Federal Deposit Insurance Corporation

Każde Konto Jest Ubezpieczone do \$40,000
ZASOBY PONAD \$120 MILIONÓW

MONTREAL — Niepodległość dla Quebecu, teraz realna możliwość po zwycięstwie Partii Quebecois w ostatnich wyborach, niezostanie zadecydowana wyłącznie przez obywateli prowincji. Musi ona również zostać zatwierdzona przez rząd federalny, pozostałe dziewięć prowincji i Brytyjski Parlament. (UPI)

Zita Sikorska
Film Borowczyka "MARGINES"

W dwóch najelegantszych kinach Genewy wyświetlają w tym sezonie szumnie reklamowany film p.t. "Margines", zrealizowany we Francji, reżyserii Borowczyka. Scenariusz jest skrótem powieści znanego pisarza francuskiego de Mandriague. Jest to historia współczesnego męża i ojca, szczerze i wesoło małżeństwa. Idylla w luksusowej willi na południu Francji zostaje przetrwana przez konieczność rozpoczęcia pracy zarobkowej przez tego mężczyznę w Paryżu. Ukazane nam są nocne, gigantyczne światła stolicy, groźba motoryzacji oraz... życie kobiet publicznych. Trzeba przyznać, że ten margines rzeczywistości oddany jest odrażająco. Młody człowiek zaplatuje się w sidła zmysłów, zaniedbuje korespondencję listową z kochającą i stęsknioną żoną.

A tymczasem filmy, powieści ukazują tylko stronę zwierzęcą życia. Jakby nie było w mężczyźnie innych, specyficznie ludzkich popędów dążenia do prawdy, potrzeby przyjaźni, współczucia, sprawiedliwości, jak gdyby żaden głos wewnętrzny nie ostrzegał go, że nawet normalna miłość należałoby uczynić bardziej ludzką. Reżyser tego filmu nawet nie musie podobnych perspektyw chociażby skrzydełkiem motyla...

Sztuka nie jest kroniką sensacyjnych wydarzeń. Zadaniem jej jest wydobyć esencję życia LUDZKIEGO, odkrywać treść głębszą niż obnażony naskórek człowieka, stać na straży tego, co jest w tym arcydziele natury JEDYNE. Nasza Gazetka

Powszechny Dobrobyt Za 200 ... Lat

Dyrektor Instytutu Hudsona w Nowym Jorku — Herman Kahn, na sympozjum zorganizowanym przez Uniwersytet Rockefellera, przedstawi tezę — spotkały się one z entuzjastycznym przyjęciem — zawarte w swojej książce "Świat za 200 lat".

Autor twierdzi, że w 2176 r. ludziom będzie się znacznie lepiej powodziło niż obecnie. Dobrobyt będzie powszechny, a nędza i ubóstwo zostaną całkowicie zlikwidowane. Przeciętne roczne dochody mieszkańca naszej planety wynoszące obecnie 1,300 dolarów, wzrosną do 20 tys. dolarów.

Według Kahna, w znacznym stopniu zasypana zostanie przepaść istniejąca obecnie między krajami wysoko uprzemysłowionymi a krajami Trzeciego Świata. Trzeci Świat korzystał będzie z technologii krajów wysoko rozwiniętych, z inwestycji i turystyki. Będzie też eksportować swoje surowce po znacznie korzystniejszych cenach niż obecnie i eksportować nadwyżkę swojej siły roboczej.

Amerykański futurolog nie obawia się również braku energii. Węgiel i ropę zastąpią według niego elektrownie atomowe, słoneczne, geotermiczne i oceanotermiczne. Nie należy również — utrzymuje Kahn — obawiać się braku żywności. Zastosowanie nowej techniki w rolnictwie i rozwój nowych artykułów żywnościowych sprawi, że niebezpieczeństwo głodu zniknie raz na zawsze.

Problem przeludnienia, który spędza sen z oczu pesymistycznie nastawionych futurologów, zostanie zdaniem Kahna, zlikwidowany. Twierdzi on, że najwyższy przyrost naturalny został już obecnie, względnie zostanie osiągnięty w ciągu najbliższych 5 lat. Do roku 2176 liczba ludności na Ziemi wzrośnie z 4 do 15 miliardów.

Złote Myśli

Rozum jest wiernym doradcą; majątek — gościem, który przychodzi i odchodzi.

Każda mądra kobieta ma miliony potencjalnych wrogów: wszystkich głupich mężczyzn.

50 Rocznica Odnowy Williamsburg

Williamsburg, Va. (UPI) — W tym miesiącu przypada 50 rocznica spełnienia się marzeń i planów historyka i pastora kościoła episkopalnego, W. A. R. Goodwina, który dążył do odbudowy historycznego miasteczka Williamsburg, jako zabytku narodowego.

Goodwin szukał wszędzie pomocy dla ziszczenia swych planów, aż natknął się w roku 1926 na syna magnata automobilowego John D. Rockefellera jr., gdy ten odwiedził Williamsburg. Goodwin przekonał Rockefellera o potrzebie swego planu, więc Rockefeller obliczył, że kosztą te wyniosą od trzech do pięciu milionów dolarów i przyrzekł swą pomoc.

Rockefeller zapalił się jednak do planów Goodwina i postanowił, że Williamsburg musi być autentycznym odbiciem miasteczka kolonialnego z okresu pierwszego jego powstania. Przed zgonem w roku 1960, Rockefeller z własnych funduszy wydał \$68 milionów na odbudowę Williamsburg, z ogólnych kosztów stu milionów dolarów.

Rockefeller tak ściśle przestrzegał autentyczność odbudowy kolonialnego Williamsburg, że gdy przeprowadzone badania aktów historycznych wykazały, że jeden z świeżo postawionych budyn-

ków został pobudowany o kilkanaście stóp od oryginalnego miejsca, kazał zburzyć budynek i postawić go ponownie we właściwym autentycznym miejscu. Rekonstrukcja Williamsburg — oparta była na starych mapach wojennych, opracowanych przez francuskich inżynierów w roku 1781, która wykazywała gdzie mieścił się każdy ze starych autentycznych budynków Williamsburg.

W roku 1954, stary Gmach Kapitolu, w którym Thomas Jefferson i inni założyciele nowego państwa wzywali kolonistów do niepodległości, został kompletnie wykończony, wraz z pałacem gubernatora jak i pokryta kociemi łbami ulica Gloucester. W następnym roku Williamsburg przystąpił do przyjmowania tysięcy przybywających do tego historycznego miejsca turystów.

Dotychczas 88 oryginalnych historycznych budynków zostało odnowionych czy też odbudowanych przypominając, wyglądem swym okres Jeffersona George Washingtona, Patrick Henry i Peyton Randolph, gdy ci kroczyli po ulicach tego miasteczka. Historyczny obiekt obejmuje 173 akrów ziemi i około 500 budynków, włączając w to ośrodek turystyczny, hotele i sklepy.

5 1/4% NO MINIMUMS Add to or withdraw from any account Any time Interest compounded quarterly paid quarterly	6 1/2% ON \$1,000 ONE YEAR MATURITY Interest compounded quarterly	6 3/4% ON \$1,000 30 MONTH SAVINGS CERTIFICATES	7 1/2% ON \$5,000 4 YEAR SAVINGS CERTIFICATES

7 3/4% on \$10,000 6-year Savings Certificates

LOOMIS SAVINGS and Loan Association

DWA BIURA:

6350 West 63rd St. Chicago, Ill. 60638 Tel. 586-6900

1359 West 51st St. Chicago, Ill. 60609 Tel. 927-6701-02

Good Furniture Company YOUR CHOICE \$299 OF LIVING ROOM

COMPLETE LINE OF FURNITURE AND APPLIANCES

WSPANIAŁE BOGATE FUTRO
Ten elegancki komplet do salonu składa się z:
• KANAPY • KANAPKI • FOTEŁA

TRWAŁY HERCULON
Wygodny 3 szt. nowoczesny zawiera:
• KANAPĘ • KANAPKĘ • FOTEL

PRAKTYCZNY I ŁATWY W UTRZYMANIU VINYL
3 Szt. zestaw pokryty gładkim winylem zawiera:
• KANAPĘ • KANAPKĘ • FOTEL

SKLEP KTÓRY POMAGA LEPIEJ MIESZKAĆ

Good Furniture Company, Inc.

Północ: 2760 N. Milwaukee Ave. (Zaraz na południe od Kimball i Diversey) Godziny: — Codziennie do 5:30; poniedz. i czw. do 9ej; w niedziele otwarte od 11 rano.

Południe: 2719 W. Cermak Rd. Przy 22ej Ul. zaraz na wschód od California Godziny: — Codziennie do 5:30; poniedz. i czw. do 9ej; w niedziele otwarte od 11 rano.

TEATR OPER—OPERETEK

PUCIŃSKA—WOLSKI
ZAPRASZA NA OPERETKĘ
SKRZYPEK NA DACHU
FIDDLER ON THE ROOF

W NIEDZIELĘ, 5 GRUDNIA, 2:30 PO POŁ.
AUD. ŚW. TRÓJCY, 1443 W. Division

DOBOROWY ZESPÓŁ ARTYSTÓW-SPIEWAKÓW
HUMOR — SPIEWY — MUZYKA — TANCE

Bilety Telefonicznie HU 6-8399

REF-REN

NINA OLEŃSKA

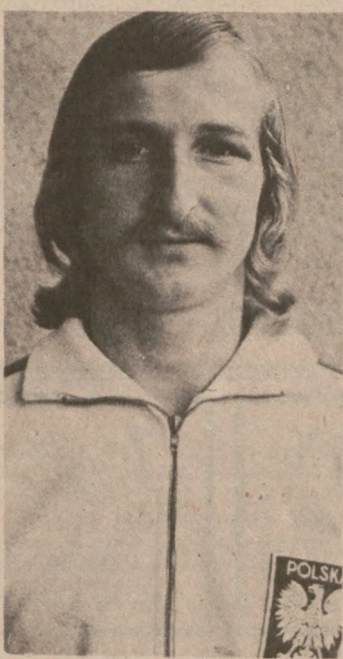

Z Bocznej Trybuny Sportowej

ZYGMUNT P. BOBIN

OD KUCHARA
DO SZARMACHA

Nowy trener piłkarskiej reprezentacji Polski — Jacek Gmoch, gruntnie zmienił skład kadry piłkarskiej i wprowadził do niej nowych zawodników, którzy wyróżnili się w rozgrywkach ligowych. Dało to dobry efekt, drużyna polska bowiem odniosła cenne dwa kolejne zwycięstwa w eliminacjach do mistrzostw świata: z reprezentacją wysoko notowanej Portugalii 2:0 i Cypru 5:0. Z najsilniejszym jednak przeciwnikiem w swojej grupie eliminacyjnej — Danią, Polacy jeszcze się nie spotkali. Z dawnego zespołu w nowej kadrze ostatecznie nie ma. Andrzej Szarmach (na zdjęciu), który w obu meczach błysnął wspaniałą formą.

Historia polskiego futbolu ma na swoich kartach nazwiska wielu wybitnych zawodników. Niektórzy z nich dorównywali klasą najlepszym piłkarzom europejskim i wielką szkoda, że żyli i grali w różnych okresach, bo w sumie stworzyłby zespół światowego formatu. Możemy więc liczyć tylko na to, że "dziadek" Kuchar w marzeniach licznych swoich sympatyków wystąpi obok "wnuka" Szarmacha. Tym dwóm oraz innym słynnym polskim napastnikom, najbardziej przecież atrakcyjnym piłkarzom, poświęcamy to wspomnienie.

Wacław Kuchar ur. 1897 r. — najbardziej wszechstronny zawodnik w

historii polskiego sportu, a może i światowego. Uprawiał około 10 dyscyplin sportowych, zdobywając w nich tytuły mistrza i rekordzisty. Trenował i startował przez okragły rok, osiągając wspaniałe — jak na owe czasy — wyniki w piłce nożnej i hokeju, w lekkoatletyce i tyżwiarstwie, w tenisie i narciarstwie.

Najbardziej oddany był jednak piłce nożnej, występował przez 20 lat na boisku, w meczach ligowych strzelił około 550 bramek. Ma Kuchar na swoim koncie jeszcze inne rekordy, które nieprędko zostaną pobite, jak 4 bramki w ciągu 5 minut gry 88 goli w jednym roku; rozegrał ponad 1000 spotkań, strzelił ogółem ponad 1000 bramek. Grał niemal na każdej pozycji w drużynie, z wyjątkiem bramki. Stynał zaś z bardzo silnych i celnych strzałów oraz z wyjątkowej ambicji i wytrwałości w walce p zwyczajstwo.

W reprezentacji Polski grał 25 razy, pierwszy w historycznym pierwszym występie polskiej drużyny narodowej, w Węgrami w Budapeszcie 1921 r. po raz ostatni zaś z Czechosłowacją w Pradze w 1928 r. Pochodził z bardzo usportowionej rodziny, a występował w barwach Pogoni Lwów, do której należeli również jego rodzice i bracia. Po zakończeniu wspaniałej kariery zawodowej został trenerem, osiągając znakomite rezultaty w szkoleniu młodzieży.

Mimo podeszłego wieku, stara się nie opuścić żadnego meczu piłkarskiego, zwłaszcza warszawskiej Legii, która po roku 1945 stała się jego drugim, najbardziej ukochanym klubem. Przywiązanie do barw klubowych, umiłowanie sportu i rywalizacji czyni Kuchara niedoścignionym wzorem dla młodzieży.

Gerald Cieślak, ur. 1927 r. — to również jeden z najlepszych piłkarzy polskich wszechczasów, współtwórca skutecznego stylu gry zespołu, w którym występował, tzn. Ruchu Chorzów i reprezentacji Polski. Cieślak, wybrany w ankiecie miesięcznika "Piłka Nożna" piłkarzem 50-lecia PZPN, był postacią wyjątkową w polskim piłkarstwie: grał we wszystkich meczach drużyny narodowej i prawie zawsze był jedynym z najlepszych na boisku. Debiu-

DZIENNIK ZWIĄZKOWY (ZGODA), PIĄTEK—SOBOTA, 26-27 LISTOPADA (NOV. 26-27), 1976

tował w reprezentacji w meczu z Norwegią w Oslo (1947), zakończył zaś karierę reprezentanta w spotkaniu z Węgrami w Chorzowie (1958). Rozegrał w sumie 46 meczów międzypaństwowych i zdobył w nich 27 bramek.

Cieślak był najsukuteczniejszym w swoim czasie zapasnikiem chorzowskiego Ruchu, którego barwy bronił od początku do końca swojej pięknej kariery. Ta skuteczność miała swoje źródło w opanowaniu do najwyższego stopnia techniki uderzenia piłki, zwłaszcza strzału. Był on jednym z nielicznych piłkarzy, zdobywających gole z "przewrotności", tzn. tyłem do bramki przeciwnika. Pozostaje wzorem sportowca walczącego zawsze fair i po koleżeńsku.

Lucjan Brychczy, ur. 1934 r. — to kolejny wielki talent polskiego piłkarstwa. Do niedawna rekordzista — 60 występów w reprezentacji Polski. Jego rekord pobit najpierw inny znakomity napastnik, młodszy o 10 lat Włodzimierz Lubański, a następnie kolejny wielki piłkarz i młodszy kolega klubowy Lucjana, Kazimierz Deyna.

Brychczy, świetnie wyszkolony i wybitnie uzdolniony piłkarz już w młodych latach zdobył ostrogę reprezentacyjną i był przez 16 lat jednym z najlepszych w drużynie narodowej. Zdobyl dla niej 18 bramek, mimo że spełniał zwykłe funkcje organizatora akcji ofensywnych.

Pierwsze kroki stawiał na boisku Stali Bobrek, właściwą zaś karierę zrobił w warszawskiej Legii, której pozostał wierny do dziś, mimo kilku ponętnych ofert z innych klubów. Zakończywszy w 1972 r. występy na boisku, zajął się trenowaniem zespołu, w którym przed 20 laty sam studiował tajemnice wielkiego futbolu.

Włodzimierz Lubański, ur. 1947 r. — niewątpliwie jedna z najwybitniejszych indywidualności w historii polskiego futbolu. Jest napastnikiem europejskiego formatu, jego umiejętności są przez fachowców zagranicznych cenione najwyżej. Powoływany był już do reprezentacji "Świata" na mecz rozgrywany na pożegnanie Lwa Jaszyna w 1971 r. w Moskwie i do reprezentacji Europy na spotkanie z Południową Ameryką w 1972 r. w Bazylei.

Do meczu z Anglią w Chorzowie (1973) Lubański prowadził atak bia-

łoczerwonych 67 razy, strzelając 46 goli. Debiutował w reprezentacji w 1963 r. mając zaledwie 16 lat. Jest jednym z najsukuteczniejszych strzelców w historii ligi (149 goli), miał szanse na wyprzedzenie prowadzącego w "Klubie 100 bramek" Ernesta Pola (189). W latach 1966-69 czterokrotnie był "królem" strzelców, zdobywając kolejno 23, 18, 24 i 22 bramki.

Zawodnik o wprost niesamowitym przyspieszeniu biegu, o wyjątkowym instynkcie strzeleckim oraz inteligencji piłkarskiej. Ma na swym koncie wiele wspaniałych bramek. Jest napastnikiem wyjątkowo trudnym do upilnowania. Rozegrał wiele świetnych spotkań zarówno w barwach Górnika Zabrze jak i reprezentacji, w której w ostatnich latach przejął od Brychczego funkcję kapitana zespołu.

Bardzo koleżeński, cieszący się ogromną sympatią, nie tylko w środowisku piłkarskim. Był współtwórcą sukcesu drużyny polskiej na Olimpiadzie w Monachium. Jego gra sprawia wielu widzom dużą przyjemność. Ciężka kontuzja kolana i nieudana operacja przerwały na prawie dwa lata jego piękną karierę. Jakby na ironię — sukcesy swoich kolegów na X Mistrzostwach Świata przeżywał nie wraz z nimi, lecz w domu przy telewizorze. Ostatnio występuje w belgijskim I-ligowym zespole Lokeren, ale wielu działaczy i sympatyków piłki nożnej oraz talentu Lubańskiego, wierzy, że powróci on jeszcze na krajowe boiska i znowu będzie zachwycał swoją doskonałą, urozmaiconą grą.

Andrzej Szarmach, ur. 1950 r. — ostatni w małej "galerii" wybitnych napastników polskich, wszechstronnością nie dorównuje co prawda wielkiemu sportowcowi Wacławowi Kucharowi, ma jednakże pewne cechy, jakimi charakteryzował się senior reprezentacji Polski — bojowość, doskonałą orientację na przedpolu przeciwnika, umiejętność oddawania zaskakującego i celnego strzału.

Pierwsze kroki na boisku stawiał w gdańskim Stoczniowcu, skąd przeniósł się do Arki Gdynia, gdzie jego talent pod okiem dobrego trenera rozwinął się. W 1972 r. Szarmachem zainteresował się Górnik Zabrze. U boku Lubańskiego Szarmach stał się postrachem I-ligowych bramkarzy. Po wielu udanych występach w reprezentacji młodzieżowej, zadebiutował w drużynie narodowej podczas jej tournée za Oceanem (1973).

Wielką sławę zdobył na X Mistrzostwach Świata, zajmując drugą lokatę na liście strzelców bramek (za Grzegorzem Lato). Do końca roku 1975 rozegrał 26 spotkań i zdobył dla reprezentacji 16 goli.

W ciągu ostatnich dwóch lat rozszerzył zakres swoich umiejętności — stał się jeszcze odważniejszy w walce o piłkę (stał się przydomkiem kolegów "diabeł") i poprawił uderzenie głową.

Przed Andrzejem Szarmachem jeszcze piękna przyszłość...

Skromna Oprawa Inauguracji Cartera

Washington, D.C. (N.D.)—Doradcy Cartera twierdzą, że zaprzysiężenie 39-go prezydenta USA w styczniu 1977 roku będzie miało skromną oprawę. Dla porównania: druga inauguracja Nixona kosztowała 14 milionów dolarów. W tym dniu Nixon i Spiro Agnew odwiedzili także wszelkie możliwe bale i uroczystości w Washingtonie — począwszy od balu debiutantek, a skończywszy na biegu maratońskim.

Prawnik washingtonski, Bardyl Tirana, wyznaczony na szefa komitetu inauguracyjnego, zapowiedział, że ostateczna decyzja w sprawie formalnej oprawy zaprzysiężenia prezydenta Cartera zostanie podjęta wkrótce. Już teraz można jednak przewidzieć, że trybuna wniesiona na Pennsylvania Avenue dla prezydenta i jego najbliższych, jako obserwatorium parady, będzie niewielkich rozmiarów i ustawiona na niewielkim wznieśieniu. Trybuna Nixona górowała nad tłumem i wyglądała jak potężny bastion.

Sprawa Nielegalnych Imigrantów

Washington, D.C. (N.D.) — Biuro Imigracji i Naturalizacji odmawia wstrzymania aresztowań cudzoziemców, przebywających nielegalnie w USA, w trakcie planowanych badań nad liczbą nielegalnych rezydentów Nowego Jorku. Badania te poprowadzi waszyngtońska firma J. A. Reyes Associates, która otrzymała na ten cel od Biura Imigracji kontrakt na sumę 750 tysięcy dolarów. Jest to pierwszy poważny krok w zdobyciu danych na temat liczby nielegalnych przybyszów oraz miejsc ich pracy i zarobków. Przypuszcza się, że w USA mieszka ok. 6 do 8 milionów cudzoziemców nie mających zezwolenia na stały pobyt, a w samym tylko Nowym Jorku ich liczbę szacuje się na jeden milion. Metropolia nowojorska będzie jednym z miast 12 stanów, w których badania zostaną przeprowadzone na początku przyszłego roku.

Przedstawiciele Biura Imigracji twierdzą, że zdobytych tą drogą danych nie obróca przeciw badanym i nie zaarrestują oraz nie deportują ich. Niemniej kongr. Benjamin Rosenthal (D-N.Y.), który bardzo nalega na przeprowadzenie ankiet,

News and Views...

By Ken Konrad

THE JOY AND MUSIC of Christmas will reign again this weekend at the Museum of Science and Industry, as the 35th annual "Christmas Around the World" Festival takes place this year from Nov. 26 through Jan. 1. Daily concerts by more than 150 Chicago area choral groups will start on Monday. Other highlights of the annual festival, in addition to the 28 giant Christmas trees decorated in the colorful styles of many lands, will be international dinners and theater pageants depicting the Christmas customs, songs and dances of the record-breaking 34 ethnic groups participating in the event. Polish festivities will take place at 2, 2:30 and 5 p.m. on Dec. 12, which has been designated as Poland's Day. Theater programs and dinners begin on Dec. 2 and continue through Dec. 19, with the ethnic dinners being served from 5 to 8 p.m. nightly during this period. Admission to the Museum and the Festival is free, and the Museum is open every day except Christmas. During the Festival, on days when the Auditorium programs and Ethnic dinners are offered, the Museum's Christmas areas will remain open until 8 p.m. So pick the day you want to attend the Museum's Christmas Festival and you'll sure have a good time.

THE POLISH Arts Club's 31st Literary Competition is once again in progress. As in the past, the competition is open to any Chicago area

high school or college student of Polish heritage who is interested in submitting a manuscript. The categories for both high school and college students include essays and short stories in English and Polish. The translation category from Polish to English, however, is open only to high school students. Monetary awards will be presented to the first, second and third place winners in the five competition categories: first prize will be \$100, second, \$50, and third, \$25. Also, the "Thaddeus Slesinski Literary Award," an engraved bronze plaque, will be presented to the first place winner showing the most literary promise.

Contest details are available at local high schools and colleges, and you can also get them by writing to: Literary Competition Rules, Polish Arts Club, 5696 Archer Ave., Chicago 60638. And don't forget, the contest deadline is Jan. 23. ... Among those in the graduating class of the Little Company of Mary School of Nursing are Ellen Kosinski, Marie Valenta, Florence Laskowski, Christine Mrowca, Lisa Barko and Mary Anne Majewski. ... The Park District's Chicagoland Open Girls' Gymnastics Meet will be held on Dec. 11 and 12 starting at 9 a.m. at Horner Park, 2741 W. Montrose. Further information may be had from physical instructor Sue Oleksy at Horner Park at 267-2444.

NEWS FROM MacDill AFB, Fla., tells us that Chicagooan Marion W. Rybarczyk has been promoted to airman first class. Rybarczyk is procurement specialist with a unit of the Tactical Air Command at MacDill. He is a 1972 grad of Lane Tech and attended Wright Junior College. ... The keeper of this column thinks the Gator Bowl is going to be the classiest of all the post season classics. Why? Because it will match Penn State and Notre Dame on Dec. 27 in Jacksonville, Fla., and be telecast on ABC-Channel 7 at 8 p.m. Also, because Penn State is my alma mater and I've always been a "subway alumnus" of Notre Dame. And finally no matter how you look at it, the Nittany Lions and the Fighting Irish are two of the best teams in the country this season. ... A typically excellent Catholic League football team, St. Laurence High School's Vikings, will be in the final for the Class 5A Illinois High School Association championship vs. Glenbard West, at Illinois State University Stadium Saturday in Normal. ... From Loyola University's "We," November 1976: "A Bit of fragrance always clings to the hand that gives you roses"—a Chinese proverb. ... Hope you had a very nice Thanksgiving with your family and a lot of "the bird," and that you'll be back here next weekend.

DEADLINE: DECEMBER 31, 1976

A stitch in time can cut your income taxes

What you do between now and December 31 can make all the difference in the world. We're talking about the two government-approved, tax-deductible and tax-deferred retirement plans: the Individual Retirement Account (IRA) for employees and the Keogh retirement account for the self-employed. Open one or the other, and you may save hundreds of tax dollars in 1976 and thousands in the years to come.

The IRA, for those who don't have a pension or profit-sharing plan at work, allows you to set aside up to \$1,500 per year—or 15% of earned income, whichever is less. For a working couple this can mean a \$3,000 deduction—right off the top, besides all other deductions. The Keogh account, for qualified self-employed individuals, allows you to set aside as much as \$7,500 per year—or 15% of earned income, whichever is less.

Of course, you may contribute a smaller sum. In any case, every dollar—up to the maximum amount—is tax deductible from your gross income. And that's true whether you itemize your deductions or use the standard form.

Maybe you've been putting off the opening of a retirement account. Or maybe you haven't given it much thought. So now you have a chance to do it—and get full credit for your 1976 contribution. But you must hurry, because all 1976 contributions have to be in your account by December 31. That's the law. So be sure to visit Fairfield and get all the details without delay. We'll be glad to help you... in the nick of time.

Fairfield Savings
YOUR KEY TO HAPPIER LIVING
1601 MILWAUKEE AVE. • CHICAGO, ILL. 60647 • PHONE: HU 9-4800

SKI-A-GRAB

18 GODZ. REWOLTA NARCIARSKA!

Tylko jeden dzień... od 6 rano do 12 o północy
NIEDZIELA 28 LISTOPADA
Największa w U.S.A. jednodniowa wyprzedaż narciarsko sportowa.

plus oszczędności w całym sklepie na Gwiazdkę

Nie przecoczcie tego!

MORRIE MAGES SUNDAY PUNCH

MĘSKIE Damskie SPODNI NARCIARSKIE popularny nylon elastyczny Ograniczenie 2 pary

\$6 para

PATRZCIE!

Meergans narty fiberstar...

Buty Bache...

Head krótkie narty...

\$55

\$29

\$119

DO WYBORU

Dwie rekawice Rope

Smeley zamki narciarskie

Bausch okulary narciarskie

\$5

zwyc. \$100

ZESTAW DO SAN MOTOROWYCH

kostium • helm

buty • rekawice

\$59

MORRIE MOWI: ponad 7000 nart i 6000 butów znajdzie się na wyprzedaży przez 18 godzin w niedzielę tylko

TAK! Mówimy po polsku — pytajcie o kierownika Edwarda Sieka

MORRIE MAGES SPORTS
620 N. LA SALLE STREET

8 FLOORS LOADED WITH SPORTING GOODS

Codziennie 9 do 9, środa 11 do 9, sobota 9 do 6. Specjalne godziny w niedzielę — 6 rano do północy, wszystkie telefony 332-6151

Brak Wykwalifikowanych Robotników

Hamburski tygodnik — "Stern" pisze, że PRL dostarczała dotąd znaczne ilości siły roboczej do "bratnich krajów socjalistycznych". Szacuje się, że tylko w NRD i CSSR pracuje obecnie ok. 100 tysięcy polskich robotników. Władze polskie w Warszawie wypowiedziały już niekiedy umowy z Pragą. Około 30 tys. Polaków przestanie pracować na terenie Czechosłowacji — szczególnie w rejonie Morawskiej Ostrawy. Również NRD liczy się z podobnymi krokami rządu PRL. Utrata polskich "gastarbeiterów" może być ciężkim ciosem dla wschodnoniemieckiej gospodarki.

PRL potrzebuje siły roboczej, która ma pokryć powiększający się nie-

dobór, powstały w wyniku akcji przesiedleń. W ciągu następnych 3-4 lat około 125 tysięcy Niemców ma opuścić Polskę. Nawet po tym terminie dalsze wyjazdy Niemców mają być możliwe.

W Polsce trwa obecnie ostra walka o wykwalifikowane siły robocze. Jedne zakłady zabierają drugim co lepszych fachowców, aby dotrzymać terminów i wykonać plany produkcyjne. Dochodzi do tego, że absolwenci szkół zawodowych są opłacani według stawek przysługujących inżynierom. Zwykli robotnicy otrzymują stawki fachowców. W ciągu ostatnich dwóch lat ponad milion Polaków zmieniło pracę bez uprzedniego wynimienia.

Współpraca Cartera z Kongresem

(Dokończenie ze str. 1-ej)

sztatu dla opracowania budżetu i przedłożenia go Kongresowi najpóźniej do dnia 15-go lutego.

Jeśli dojdzie do opracowania wspólnego budżetu przez Cartera z Kongresem, to budżet przedłożony przez prezydenta Froda w dniu 17-go stycznia, stanie się bezwartościowym dokumentem.

Carter mianował członków sztabu komitetów budżetowych Izby i Senatu, jako swych przedstawicieli do współpracy z komitetami w ramach przygotowań do przejęcia władzy w styczniu.

Wspólny budżet Cartera z Kongresem przewiduje wydatkowanie około \$451 bilionów na rok fiskalny 1978, w porównaniu do \$410 bilionów w budżecie Kongresowym na rok 1977, z deficytem w sumie \$50 bilionów, niemal tej samej sumy przewidzianego deficytu na rok 1977.

Prawo wymaga od urzędującego prezydenta przedłożenia Kongresowi budżetu z początkiem stycznia. Prezydent Ford pracuje obecnie nad przygotowaniem takiego budżetu. Carter po objęciu urzędu prezydenta w dniu 20-go stycznia, ma prawo opracowania i przedłożenia własnego budżetu Kongresowi, a współpracując z Kongresem w opracowaniu takiego budżetu, mógłby liczyć na jego poparcie.

Tragiczne Żniwo Śmierci w Turcji

(Dokończenie ze str. 1-ej)

miast i wiosek zostało całkowicie zamienionych w ruinę.

W Ankarze odbyło się nagłe posiedzenie rządu. Do akcji ratunkowej skierowano jednostki wojskowe, które współpracują z ekipami Czerwonego Półksiężyca, organizacji, będącej odpowiednikiem Czerwonego Krzyża.

Akcje ratunkową utrudniają burze śnieżne, niska temperatura i obsuwanie się ziemi. W rejonie kataklizmu zorganizowano dwa szpitale polowe. Ciężkie rannych przewozi się drogą powietrzną do szpitali w niezniszczonych miastach.

Władze tureckie informują, że ogromne ilości produktów żywnościowych, leków, namiotów i koców

dowieziono w rejon kataklizmu, ale ze względu na warunki atmosferyczne nie można ich dostarczyć ocalałym ofiarom kataklizmu. Zniszczeniu uległa prawie cała sieć elektryczna i telefoniczna oraz sieć wodociągowa.

Prezydent Ford powiadomił prezydenta Turcji, że Stany Zjednoczone udzieli wszelkiej potrzebnej pomocy. Czerwony Półksiężyc apeluje o dostawy plazmy krwi.

W Brukseli dowództwo NATO zapowiedziało koordynację akcji pomocy. Wysłanie niezbędnego zaopatrzenia zapowiedziała Niemiecka Republika Federalna i Iran.

KALENDARZYK

Dziś — piątek, dnia 26-go listopada — Konrada, Jana, Leonarda.

Jutro — sobota, dnia 27 listopada — Waleriana, Jakuba.

Pojutrze — niedziela, dnia 28 listopada — Grzegorza, Zdzisława.

Podjeżrzany

Sztokholm (UPI) — Na pograniczu szwedzko-fińskim, w pobliżu linii obronnej zwanej Kalex i biegnącej od Zatoki Botnickiej do Laplandii, aresztowano cywila, szwedzkiego pracownika rządowego, który odbywał częste podróże do północnej części kraju i w chwili aresztowania znajdował się w gęstym lesie pogranicznym na linii obronnej. Aresztowany był pod obserwacją od dłuższego czasu i podejrzewany jest o działalność szpiegowską.

Drugi Wypadek Zachorowania Na Świńską Grypę

Jefferson City, Mo. (UPI) — Władze służby zdrowia w stanie Missouri stwierdziły pierwszy wypadek w kraju zachorowania na t. zw. świńską grypę od lutego, kiedy to zmarł 19-letni pacjent. Nazwiska ostatniego pacjenta nie podano chociaż ten wyzdrowiał i obecnie szczepił się przeciwko chorobie. Mężczyzna, po trzydziestce, zachorował w połowie października. Wszelkie testy laboratoryjne potwierdziły, że była to istotnie świńska grypa, informuje ośrodek epidemiologiczny w Atlanta. Obecnie czynione są starania aby ustalić gdzie i w jaki sposób zaraził się pacjent.

W lutym br. zmarł na tę chorobę 19-letni żołnierz w Ft. Dix, N.J. Symptomami choroby — oprócz normalnych, towarzyszących zwykłej grypie — są trudności w oddychaniu.

Kalendarzyk Posiedzeń

NIEDZIELA, 28 LISTOPADA

Tow. Króla Jana III Sobieskiego, Grupa 298 ZNP, odbędzie swe mies. posiedzenie w niedzielę, 28 listopada, o godz. 2-30 po poł., w sali paraf. Pięciu Braci i Męczenników, pnr. 4327 S. Richmond ul. Sekretarz finan. J. Dudek będzie urządował od 12:45 po poł. Prosimy członkostwo o liczne przybycie. — Ferdynand Piekarczyk, prezes; Bolesław Laskowski, sekr. prot.

Klub Parafii Lisia Góra odbędzie miesięczne posiedzenie w niedzielę, 28 listopada, o godz. 2:30 po poł., w sali PLAV, 3024 N. Laramie ave. Jest wiele ważnych spraw do załatwienia, oraz wybór nowej administracji i komitetów na rok 1977. Zarząd prosi o liczne przybycie. — Stefania Czacherska, prezeska; Leokadia Bogacz, sekr. prot.

NIEDZIELA, 28 LISTOPADA

Klub Dollistów i okolicy odbędzie swe posiedzenie w niedzielę, 28 listopada, o godz. 2:30 popoł., w sali pnr 2532 W. Fullerton ave. Upraszamy wszystkich członków o przybycie. Leon Andrak, prezes; Irena Piotrowska, sekr.

Kalendarz Zabaw

SOBOTA, 27 LISTOPADA

Klub Błażowian urządza zabawę jesienną (Bicentennial) w sobotę, dnia 27 listopada, w sali pnr. 5104 W. Belmont ave. Grać będzie zespół "Pasierb". Dochód jest na cele społeczne. Początek zabawy godz. 8 wieczorem. Donacja \$3.50 od osoby. Zarząd zaprasza Kluby i całą Polonię. — J. Jaskułka, prezes; P. Jastrzebski, przewodniczący.

Stow. Parafii Wietrzychowice zaprasza na Jesienną zabawę taneczną, która odbędzie się w sobotę, 27-go listopada, w sali p. Słowika, 3210 N. Milwaukee Ave., początek o godz. 8-jej wieczorem. Serdecznie zaprasza całą Polonię i nowo przybyłych z Polski przewodniczący Józef Tomal, prezes Jan Milkowski i sekr. prot. Teresa Kędziora. Dochód w całości przeznaczony jest na remont kościoła w Wietrzychowicach, w Polsce.

WALTER L. SOJKA FUNERAL HOME

Nowoczesne Kaplice
Ochładzane
1427 W. CHICAGO AVE.
Tel. MO 6-2673

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy tę smutną wiadomość, iż najukochańszy mąż mój, ojciec, dziadus i pradziadus nasz, śp.

Wojciech Stec

Członek Polish Bible Students; zasnął w Panu, dnia 25-go listopada, 1976 roku, o godzinie 12:15 po południu, w starszym wieku. Zwłoki można odwiedzać w sobotę po 4-ej po południu.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 29-go listopada, o godzinie 10-jej rano, z Becvar Funeral Directors, pnr. 5218 S. Kedzie Avenue, na cmentarz Evergreen, na parcelę familijną. Na ten smutny obrządek zapraszają wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrzeżeni.

Katarzyna, żona; Angeline (Joseph) Majka i Marie (Edmund) Jezuit, córki i zięciowie; Walter (Helen), Stanley (Ella) i Steven (Bernice), synowie i synowe; 11 wnucząt, 9 prawnucząt; wraz z całą rodziną. Prosimy nie nadsyłać kwiatów. Pogrzeben zajmuje się: Becvar Funeral Directors. Telefon: 776-3809.

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy tę smutną wiadomość, iż najukochańszy mąż mój, ojciec, brat, dziadus i kuzyn nasz, śp.

Tomasz Mucha

Członek Tow. Polska w Ogniu Grupa 1900 ZNP, po długiej i ciężkiej chorobie, pożegnał się z tym światem, opatrzony św. Sakramentami, dnia 24-go listopada, 1976 roku, o godzinie 4:45 po południu, w średnim wieku.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 27-go listopada, o godzinie 9:30 rano, z zakładu pogrzebowego pnr. 834 N. Ashland Ave., do kościoła św. Heleny, a stamtąd na cmentarz św. Wojciecha, na parcelę familijną.

Na ten smutny obrządek zapraszają wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrzeżeni.

Aniela (z domu Gierczak), żona; Anna i Barbara, córki; Adolf J. Karas, zięć; Maria Nazimek, siostra; Edward i Tadeusz, wnuki; oraz kuzyni i kuzynki; wraz z całą rodziną. Pogrzebem zajmuje się: Zakład pogrzebowy B. F. Malec i Synowie. Telefon 421-5800.

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy tę smutną wiadomość, iż najukochańszy mąż mój, ojciec, syn i brat nasz, śp.

Zbigniew Witek

nagle pożegnał się z tym światem, opatrzony św. Sakramentami, dnia 23-go listopada, 1976 roku, o godzinie 2:20 w nocy, przeżywszy 26 lat.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 27-go listopada, o godzinie 9:15 rano, z zakładu pogrzebowego, pnr. 4401 So. Kedzie Ave., do kościoła św. Brunona, a stamtąd na cmentarz Zmartwychwstania Pańskiego, na parcelę familijną.

Na ten smutny obrządek zapraszają wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrzeżeni.

Stanisława (z domu Tuzim), żona; Mark i Krystyna, dzieci; Stanisław i Anna, rodzice; Eugeniusz, Józef i Zdzisław, bracia; Krystyna, siostra; Franciszek i Rozalia Cisek, wuj i ciocia; wraz z całą rodziną.

Pogrzebem zajmuje się: Fortuna Funeral Home. Telefon: LA 3-7781.

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy tę smutną wiadomość, iż najukochańszy stryjek nasz, śp.

Andrzej Mrozek

Członek Tow. Dzwon Polski Grupa 844 ZNP, po krótkiej chorobie, pożegnał się z tym światem, opatrzony św. Sakramentami, dnia 23-go listopada 1976 roku o godzinie 7:30 wieczorem, przeżywszy lat 82.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 27 listopada, o godzinie 9:30 rano, z zakładu pogrzebowego, pnr. 1427 W. Chicago Ave., do kościoła św. Jana Kantego, a stamtąd na cmentarz św. Wojciecha, na parcelę familijną.

Na ten smutny obrządek zapraszają wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrzeżeni.

Helena (Chester) Chrapkiewicz, Edward (Doris), Chester (Rose), Lottie (Adolf) Tokarczewski, John (Jackie), Mary (Edward) Kowalczyk, Francis (Phillip) Barnas, Irene (Anthony) Vasta, Chester (Joyce), Casimir (Roberta), bratanki i bratanice z dziećmi; wraz z całą rodziną.

Pogrzebem zajmuje się Walter L. Sojka Funeral Home. Telefon: 666-2673.

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy tę smutną wiadomość, iż najukochańsza matka, teściowa i babcia nasza, śp.

Maria Swistak

(z domu Onik)

(żona śp. Antoniego Swistak i śp. Józefa Andrzejewskiego)

Członkini Our Lady of Fatima Gr. 83 Zjed. Polek w Am., Tow. Gwiazda Wolności Grupa 2340 ZNP, Oddziału Morskie Oko Okręg 7 Ligi Morskiej, Klubu Wioski Skrzyszowian, Koło Nr. 8 Związku Podhalan, Klubu Okręgu Maków Podhalański, Tow. Wydziału Podhalanek i Klubu Wielopole Skrzyńskie, po krótkiej chorobie, pożegnała się z tym światem, opatrzona św. Sakramentami, dnia 24 listopada 1976 roku, o godzinie 4:10 po południu, w starszym wieku.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 27 listopada, o godzinie 9:30 rano, z zakładu pogrzebowego, pnr. 4401 S. Kedzie Ave., do kościoła św. Pankraczego, a stamtąd na cmentarz św. Wojciecha, na parcelę familijną.

Na ten smutny obrządek zapraszamy wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrzeżeni.

Lillian (Henry C.P.D.) Biesiada, Richard (Norma) Caldwell i Andrew Swistak, córki, synowie, zięć i synowa; Angeline (Vincent) Kvietauskas, Marsha (Anthony) Lungaro i Anthony (Rose) Swistak, pasierby i pasierbice; Mark i Steven, wnuki; wraz z całą rodziną.

Pogrzebem zajmuje się Fortuna Funeral Home. Telefon: LA 3-7781.

MAKE YOUR SELECTION FROM
OUR NEW 1976 DESIGNS
IN OUR NEWLY REMODELED
SHOW ROOM

Prosimy Odwiedzić Naszą Wystawę

Walewski Monument Works

SERVICING MARYHILL & ST. ADALBERTS
CEMETERIES

6550 MILWAUKEE AVENUE Chicago, Illinois, 60631
NEWcastle 1-4902 Otwarte w Niedzielę

WORK DONE BY EXPERTS WHERE QUALIFY
AND EXCELLENT WORKMANSHIP PREVAIL

UWAGA—Pacjenci Medicare: możecie oszczędzić od \$15 do \$60
zależnie od ceny aparatu słuchowego.

30 LAT

Chicago Hearing Aid Center
w WIERNEJ SŁUŻBIE
POLONII CHICAGOSKIEJ

**Przyjdźcie Na BADANIE SŁUCHU
BEZPŁATNIE i BEZ ŻADNYCH ZOBOWIĄZAŃ**

**JEŚLI SŁYSZYCIE, ale nie wszystko rozumiecie, powinniście mieć zbadany słuch.
Aby uniknąć nieporozumień z ludźmi, przyjdźcie na badania słuchu jak najprędzej.**

ZNIZKI DLA PACJENTÓW MEDICARE

Ci, Którzy Nie Mogą Osobiście Zgłosić Się Do Naszego Biura Mogą Mieć Słuch Zbadany u Siebie w Domu. — Telefonujcie lub piszcie po polską broszurkę, która opisuje, jak łatwo poprawić Wasz słuch. Pomagamy tym, którzy pragną wysłać aparat słuchowy do Polski.

CHICAGO HEARING AID CENTER

111 W. MADISON ST.

CHICAGO, ILL. 60602

TEL. ST 2-8177

Godziny Biurowe: Codziennie od 9:30 — 5-jej po poł. • Wieczorami i w Soboty tylko za umówieniem.

IN MEMORIAM

W poniedziałek, 29 listopada, b.r., mija pierwsza rocznica śmierci najukochańszego męża mego śp.

William Paul Roessler

w intencji Zmarłego odprawione zostaną Msze św., w Polsce.

Co było dla mnie najdroższe

Już w grobie się mieści

Wszystko śmierć zabrała

Wszystko, prócz boleści.

O pamięć w modłtwach za duszę śp. Zmarłego upraszają:

Wanda Roessler (z domu Sularz), żona z siostrą Władysławą Lipecką i całą rodziną w Polsce.

Choć spóźnione jednak niemiennie serdeczne podziękowanie pragnę złożyć wszystkim polskim i amerykańskim krewnym, przyjaciółom i znajomym za okazaną pomoc i życzliwość w ciężkich dla mnie chwilach, oraz za ostatnią ziemską usługę oddaną Mężowi memu.

In Memoriam

W pierwszą rocznicę śmierci najdroższego ojca, dziadka i pradziadka naszego, śp.

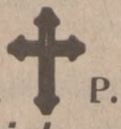
Wojciecha Trzyna

odprawiona zostanie żałobna Msza św. w środę, dnia 1-go grudnia 1976 roku, o godzinie 8-jej rano, w kościele Najświętszego Serca Pana Jezusa.

Węzła rodzinnego nawet śmierć nie przetrnie. Miłość i pamięć żyć będą wiecznie. My Ciebie, drogi Ojciec, dziadku i pradziadku nigdy nie zapominamy. Gdyż w sercach naszych zawsze jesteś z nami.

Do łaskawego współudziału w nabożeństwie zapraszają wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych:

Maria, Jan (Estelle), Mieczysław (Evelyn) i Genowefa, dzieci; Mieczysław Jr., wnuk; Pamela (Tom) Kerrigan, wnuczka z mężem, Steven Kerrigan, prawnuk; wraz z całą rodziną.

Ś. P.

Podziękowanie

Najszczerze podziękowania od żony i syna wszystkim tym, którzy odwiedzili zwłoki

Inżyniera

Ś.p. Tadeusza Fijałkowskiego

w kaplicy pogrzebowej B.F. Malec i Synowie, oraz za wzięcie udziału w Jego ostatniej wędrówce na miejsce wiecznego spoczynku.

Dziękujemy Przewielebnym Księgom z par. św. Fidelisa: Ks. Józefowi Grembla, proboszczowi za modlitwy w kaplicy pogrzebowej i odprawienie Mszy św., Ks. Antoniemu Stefaniak za modlitwy w kaplicy pogrzebowej, odprawienie Mszy św., odprowadzenie zwłok i modlitwy na cmentarz, oraz Ks. Joseph Fitzharris za modlitwy w kaplicy pogrzebowej.

Szczególnie serdeczne podziękowania składamy, p. Jerzemu Miklaszewskiemu za wzruszającą mowę nad mogiłą śp. Zmarłego, rozsypanie garstki Ziemi Polskiej na Jego trumnie ze słowami: "aby Mu się Polska, do której wrócić nie mógł, wiecznie śniła".

Dziękujemy wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do upiększenia pogrzebu i składamy z głębi serc najserdeczniejsze podziękowania naszym staropolskim "Bóg Zapłać".

W nieutulonym żalu pogrzeżeni:

STANISŁAWA, żona i BOGUMIL, syn.

800-Lecie Konkatedry Św. Jana w Kamieniu

Katedra kamińska, obecna konkatedra w nowo powstałej diecezji szczecińsko-kamińskiej, ma 800 lat. Wybudowana z fundacji księcia pomorskiego Kazimierza I-go, wzniesiona była początkowo z ciosów granitowych, później z cegły na planie krzyża łacińskiego. Do naszych czasów zachowała się w swej romańskiej bryle w części prezbiterialnej i transepcie, oraz w gotyckiej odbudowie po najeździe brandeburskim w części korpusu nawy głównej i naw bocznych.

Od strony północnej nawy, — posiada jedyny w Polsce przykatedralny wyryty do budowy w końcu XIII wieku. Od strony południowej nawy do katedry prowadzi dwa portale: jeden romański, a drugi gotycki.

Po obu stronach prezbiterium dobudowano w XII w. od północy zakrystię z zachowaną romańską polichromią na sklepieniach i od południa kapitułarz wsparty na jednej

kolumnie, gdzie mieści się archiwum i biblioteka kapitułna. Na piętrze wirydarza, w czterech salach gotyckich zachowały się nieliczne ekspozycje z bogatych zbiorów skarbcza katedralnego, który zaginął w czasie ostatniej wojny.

Teren wokół katedry zwany osiedlem biskupim był w średniowieczu fortyfikowany, posiadał trzy baszty i obronne mury, które zachowały się w 50 procentach. Zachował się też dwór biskupi gotycko-renesansowy i kilka kanoników. Nie zachowało się średniowieczne wyposażenie katedry z 21 ołtarzami z wyjątkiem tryptyku głównego ołtarza.

Romansko-gotyckie wnętrza katedry zdobi dzisiaj fundacja ostatniego z rodu Gryfów księcia Ernesta Bogusława de Croy, który wyposażył ją w barokowe organy, ambonę i lektorium. Po ostatniej wojnie — katedra szczęśliwie ocalała. Nie wymagała zatem odbudowy, prowadzone są natomiast w niej, od kilkunastu lat prace konserwatorskie.

Pod względem administracyjnym, katedra kamińska była centrum diecezji, która w średniowieczu sięgała granicami swymi po Lebę od wschodu, po Wartę od południa i obejmowała Rugię od zachodu. Kamień węgielny pod jej budowę położono 15go sierpnia, 1176 roku.

Jako katedra katolicka, przetrwała do 1544 r. Od 1544 roku do 1648 była we władaniu luteranów. Od 1648 — 1812 siedziba luterskiej kapituły. Od 1812-1945 — kościół parafialny unijno-ewangelicki. Od 1945-1972 kościół parafialny katolicki. Dekretem Pawła VI z 26 czerwca 1972 — została po wiekach z powrotem podniesiona do rangi konkatedry w diecezji szczecińsko-kamińskiej.

12 września, 1976 r., z okazji 800-lecia katedry kamińskiej — ordynariusz szczecińsko-kamiński biskup Jerzy Stroba odprawił koncelebrowaną Mszę św. w prastarej katedrze i wygłosił słowo Boże.

Mafijne Zyski z Olimpiady

Po zakończeniu Olimpiady w Montrealu przystąpiono do sporządzenia bilansu wyników mafijnych. Przedstawiają się one imponująco.

Dwa główne stowarzyszenia mafijne, kierowane przez sycylijskich braci Controni i kalabrijską rodzinę Violi, od dawna sprawują nadzór nad różnymi montrealскими przedsiębiorstwami jak domy gry, dyskoteki, dancingi, restauracje, palnie oraz zwykłe pizzerie i zaciężne piwiarnie, w których damy podają klientom piwo w strojach Ewy. "Kontrola" obejmuje także handel narkotykami (haszysz, kokaina, heroina), którym fachowo zajmują się działacze kolonii chińskiej, liczącej 50 tys. osób. Muszą jednak — tak jak wszyscy przedsiębiorcy z dzielnicy Northend — płacić regularny haracz "opiekunom" mafijnym.

Podobnie jak w regionie śródziemnomorskim mafia nie od razu ucieka się do środków bezwzględnych. Gdy klient waha się — dostaje tytułem ostrzeżenia zwykłe lanie, wymagające czasem rekonwalescencji w klinice. Jeśli jest zażartym — ryzykuje znacznie więcej: albo wylatuje w powietrze wraz z samochodem, albo z przejeżdżającej limuzyny dostaje kilka serii bądź wiązanek granatów. Stosowany jest także wypróbowany wycieczką porywania nieposłusznego i lokowania go w Rzecze Świętego Wawrzynca na głębokości 15 metrów.

W okresie Olimpiady, nocne życie trzymilionowego miasta, a zwłaszcza jego dzielnicy północnej, kwitło. Przybywali tam tłumnie kibice, którzy w czasie igrzysk okłaskiwali swych faworytów. Fantastyczne zyski ciągnęli także taksówkarze. Płacono im nie tylko za kurs, ale również za poufne adresiki zapowiadające atrakcje egzotyczne. Roczne dochody dwóch głównych klanów mafijnych Montrealu są szacowane na 10 milionów dolarów. Zdaniem fachowców, wzrosły one w okresie Olimpiady do kilku miliardów. To też z punktu widzenia mafii Olimpiada była znakomitą imprezą.

Przysłowia Polskie

Gdzie dwóch, tam rada; gdzie trzech, tam zdrada.

Czego się człowiek za młodu nie nauczy, tego na starość nie będzie umiał.

MADRYT — Jose Antonio Giron de Velasco, Minister Pracy w reżymie Franco a teraz przywódca opozycji, wziął udział w debatach parlamentarnych dotyczących kluczowej ustawy reformy demokratycznej. Giron zaznaczył, że będzie zwalczał zatwierdzenie ustawy wprowadzającej system parlamentarny. (UPI)

Stefan Marcinkowski
P.Z.Z.Z.

Rewizjoniści w Czasie Kampanii Wyborczej w N.R.F.

Koalicja 2 partii rządzących (S.P.D. — F.D.P.) uzyskała podczas ostatnich wyborów 50,5% głosów, a opozycja (C.D.U. — C.S.U.) 48% głosów. Pozostałe 0,9% otrzymało 12 dalszych partii, biorących udział w wyborach (oczywiście — nie otrzymawszy żadnego mandatu). Z tych 12 warto poświęcić kilka słów jednej, Narodowej Partii Niemiec (NPD). Są to neonaziści. Partia ta do niedawna dość niebezpieczna, wprowadzie dziś jeszcze hałaśliwa, traci jednak na sile. W 1969 uzyskała ona 4,3% — jednak w 1972, już tylko około 6% (207.000 głosów), a w 1976 jedynie 0,3 procent (122.429 głosów, przy rzekomo 2.200 członków zarejestrowanych).

Magazyn Stern 5. 8. 76) umieścił artykuł p. t. "Hitler nakazał, więc my idziemy za nim". Dowiadujemy się z niego, że N.D.P. zwołało do Hamburga na sierpień br., wielki zjazd pod nazwą: "Kongres Narodowych Sił w Europie", zapraszając 6 europejskich skrajnie prawicowych organizacji. Najwięksi jednak fanatycy nazistowskiej z NRF zbiegli do Niemiec, gdzie wielu z nich zjadło pod nazwą: "Kongres Narodowych Sił w Europie", zapraszając 6 europejskich skrajnie prawicowych organizacji. Najwięksi jednak fanatycy nazistowskiej z NRF zbiegli do Niemiec, gdzie wielu z nich zjadło pod nazwą: "Kongres Narodowych Sił w Europie", zapraszając 6 europejskich skrajnie prawicowych organizacji.

Jednym z tych jest adwokat M. Roeder, znany ze swej broszury p. t. "Kłamstwo o Oświęcimiu". Jego zdaniem był to obóz pracy, gdzie wiele czasu poświęcono na ćwiczenia gimnastyczne, śpiew, a komory gazowe to wymysł chorych umysłów. O tyle są oni niebezpieczni, że mają powiązania międzynarodowe, zwłaszcza z USA, (ale to odrębny temat).

Podczas spotkania w Hamburgu, doszło do burzliwych anty-demonstracji w czasie których wielu policjantów zostało rannych sporo osób poburanych i aresztowanych. Deutscher Anzeiger i — Deutsche National Zeitung (13. 8. 76) umieściły artykuł p. t. "Czerwony terror przedwiośnie NPD." Tutajszy Abendpost opisał te wydarzenia (19. 8. 76) p. t. "Awantury — ranni aresztowani. Ostatnio szereg objawów wskazuje na to, że ruch neo-hitlerowski wchodzi w podziemie, by łatwiej realizować swoje wytyczne. Tym nie mniej w czasie kampanii wyborczej rozległy się słowa: — "Dziś należy do nas Niemcy, a jutro — cały świat".

Nie tak awanturniczo, tym nie mniej głośno występowały — rewizjoniści — wysiedleńcy. Deutscher Anzeiger (13. 8. 76) umieścił artykuł p. t. "Sprawa niemiecka jest nadal otwarta — Niemcy Wschodnie, nie są Polską" (to znaczy teryreny na wschód od Odry i Nysy, przynależne do Polski). Z artykułu dowiadujemy się, że Związki Wschodnich powzięły 10-punktową uchwałę.

W punkcie 1 czytamy, że zgodnie z ustaleniami Federalnego Sądu Konstytucyjnego z 7. 7. 75 — niemieckie teryreny wschodnie nie zostały wyłączone z przynależności do Niemiec i nie zostały oddane Polsce na stałe. Równocześnie prezes Związku Uchodźców dr. H. Czaja wystąpił z apelem o powołanie światowego sądu dla dopilnowania — praw ludzkich w Bloku Wschodnim (Abendpost 15. 9. 76). Tenże dziennik z 29. 9. 76 podaje, że zastępca Czaj dr.

H. Hupka włączył do kampanii wyborczej takie żądania: 1. Każdemu Niemcowi musi przysługiwać prawo wyboru miejsca zamieszkania; 2. Niemieckiej mniejszości w danym kraju musi być zagwarantowane prawo do używania swego języka.

Dowiadujemy się również, że frakcja parlamentarna SDD-CSU powołała do życia komisję dla pilnowania prawa wyjazdu Niemców z Polski. W skład jej weszli dr. Czaja, dr. Hupka, dr. Wittmann i G. Schroeder, oraz przedstawiciele Krajów NRF rządzących przez CDU-CSU. Przewodniczącym Komisji jest dr. Hupka.

W miesieczniku wysiedleńców z Prus Wschodnich, (których rzecznikiem jest F. von Bismarck) wychodzącym w Hesji, poseł do Bundestagu H. Windelen z CDU, napisał artykuł w wydaniu za 7. 8. 76. p. t. "Prawa Niemców". Autor artykułu, twierdzi, że na wschodnich niemieckich terenach — administrowanych przez Polskę — żyje więcej niż 900.000 Niemców, których egzystencja jest zagrożona ze strony polskiej. Twierdzenie władz polskich, mówi dalej Windelen, że w Polsce nie ma mniejszości narodowych, winno być odrzucone przez władze N.R.F. Te 900.000 — to rzekomo Niemcy, posiadający niemiecką przynależność państwową, a żyją na terenach okupowanych przez obce wojsko (!) Nieco wcześniej inny poseł z C.D.U. dr. Klein także mówił o 900.000 Niemcach w Polsce. Domagał się on jednak pozostawienia ich na miejscu jako gwarantów, że te ziemie przez nich zamieszkałe — znowu wrócą do Niemiec).

Jeśli to miał być wyskok jednego, czy drugiego posła z C.D.U. to co należy sądzić o takiej uchwale C.D.U.?

Otóż na zebraniu Unii Uchodźczej z 31. 8. 76, będącej częścią składową C.D.U. po referacie H. Kohla (kandydata na kanclerza) przyjęto rezolucję, która między innymi stwierdza, że "sprawa niemiecka zostaje nadal otwarta do czasu zawarcia traktatu pokojowego, że prawo samostanowienia i jednoci państwa narodu niemieckiego jest nienaruszalne i że Rzesza Niemiecka nadal istnieje w granicach przedwojennych".

Jak więc wyobrazić sobie sytuację, gdyby CDU — CSU wygrała ostatnie wybory i utworzyła rząd z kanclerzem H. Kohlem na czele, w obecności którego podjęto cytowaną powyżej uchwałę. Wicekanclerzem tego rządu miał być F. J. Strauss, który niedawno w wywiadzie udzielonym Bildzeitung twierdził, że zawarte układy wschodnie winny być respektowane, ale, że rewizja tych układów będzie pewnego dnia wskazana itd. Na dodatek ministrem spraw zagranicznych miał być dr. Carsten, który przy każdej okazji wyrażał żal pod adresem kanclerza Schmidta, że tenże nie stwierdza, że Niemcy istnieją w granicach 1937 — zgodnie z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z 31. 7. 73.

Niebezpieczeństwo takiego rządu minęło, ale nie wiadomo — czy rząd H. Schmidta przy większości 10 głosów przetrwał do 1980 roku. H. Kohl próbował już zjednać sobie wolnych Demokratów

do utworzenia z nim rządu, choć na razie bezskutecznie. Wszak współpraca CDU z FDP istnieje w 2 krajach NRF w Zagłębiu Saary i Dolnej Saksonii. Jest nadzieja, że F. Strauss nie dopuści do takiej współpracy na szczeblu federalnym. W razie bowiem utworzenia rządu CDU-CSU i FDP wicekanclerzem zostałby ktoś z Wolnych Demokratów, a nie Strauss i jest wiadomym, że FDP w ogóle nie zgodziłaby się na obecność F. Straussa w rządzie. No ale politycy dziwnymi chodzą drogami.

Kończąc, na jedno jeszcze pragnę zwrócić uwagę. W lipcu br. przywódcy 9 państw Europy Zachodniej zrobili pierwszy krok do jej zjednoczenia. Ma nim być parlament — składający się z 408 posłów, z czego na Niemcy przypada 81. Wybory odbędą się w 1978 (podlega to jeszcze zatwierdzeniu tych państw). Wicej już teraz niejaki H. Scheffler umieścił w Ostpreussen-Blat (przedruk Abendpost 10. 9. 76), artykuł p. t. "Właściwa reprezentacja jest decydująca". — "Wysiedleńcy i uciekinierzy muszą wejść w skład przyszłego europejskiego parlamentu, bo potrzebni są ludzie z właściwym pochodzeniem, doświadczeniem i fachowym wykształceniem... Wszak polityka Zachodniej Europy już dziś sięga daleko poza jej granice... ci reprezentanci ze Środkowych i Wschodnich Niemiec (??) wniosą przy politycznych rozstrzygnięciach interesy uciekinierów i wysiedleńców".

Te więc zainteresowania sięgają poza granice Europy Zachodniej — to nie ewentualna chęć włączenia do zjednoczonej Europy i państw Środkowo - Wschodniej Europy. Jest przecież mowa o — politycznych rozstrzygnięciach, a nie n.p. przemysłowych handlowych. Mówiąc językiem prostym, polityczne uzgodnienie interesów uciekinierów i wysiedleńców, to dążenie już dziś do możliwości wysuwania postulatów rewizjonistycznych, w związku których jeszcze nie powstał.

Słoneczny Zegarek Ręczny

Pierwszy w świecie słoneczny zegarek na rękę, zasila energią słoneczną, wyprodukowaną amerykańską firmą Bess Time. Dla naładowania baterii w zegarek, wystarczy wystawić go na działanie promieni słonecznych na 5-10 minut dziennie. Zegarek posiada również stuletni kalendarz. Za naciśnięciem, przełącznika, na tarczy ukazują się cyfry oznaczające godzinę, datę, miesiąc i rok.

Duszpasterz Polonii Tureckiej

Do Kraju przyjechał na dwumiesięczny pobyt ks. dr. Józef Romuald Filonowicz, duszpasterz Polonii tureckiej. Ks. dr. Filonowicz wyjechał z Polski w 1936 r. W czasie swej 40-letniej działalności duszpasterskiej na obczyźnie, podtrzymywał wśród Polonii poczucie wspólnoty z Krajem, organizował liczne akcje samopomocy, otaczając szczególną opieką wspólnotę polską, zamieszkałą w Adampolu, zwaną przez Turków Polonezkoj.

Elektroniczne "Wzywacze"

W Stanach Zjednoczonych coraz bardziej rozpowszechnia się system bezprzewodowej łączności, stosowany w najrozmaitszych dziedzinach życia. Większość poważniejszych firm przemysłowych i handlowych, banków, towarzystw ubezpieczeniowych, nie mówiąc już o miejskich służbach komunalnych czy policji, posługuje się w życiu najnowocześniejszymi środkami łączności, które stały się ostatnio niesłychanie modne, co pozwoliło na rozwinięcie ich produkcji na ogromną skalę. Mowa tu nie tylko o różnych odmianach aparatów nadawczo-odbiorczych typu "walkietakie", ale jeszcze prostszym i bardziej zminiaturyzowanym urządzeniu, które składa się z niewielkiego odbiorniczka wielkości talii kart, który na sygnał z centrali lub innego urządzenia nadawczego emituje dźwięki lub też wysła wezwanie głosowe w postaci hasła: "Skontaktuj się z domem, biurem lub też innym miejscem pracy".

Trudno w tej chwili ustalić, jak wiele tego typu przyrządów znajduje się obecnie w użyciu. Pewne pojęcie o ich liczbie może dać znajomość faktu, iż ich wytwarzaniem zajmuje się w całych Stanach ponad 550 firm rozprowadzających swoje wyroby poprzez gęstą sieć punktów sprzedaży. Z uwagi na stosunkowo niewielką cenę i łatwość w obsłudze, robią one zawrotną karierę.

Właściciel "wzywacza", np. lekarz, grając sobie spokojnie w golfa czy tenisa lub oglądając program telewizyjny, słyszy nagle niezbyt głośny brzęczyk, który w zależności od rodzaju sygnału oznaczać może wezwanie do skontaktowania się z miejscem pracy.

Normalny zasięg tego typu urządzeń wynosi przeciętnie około 32 km, a w niektórych przypadkach możliwe jest włączenie ich do systemu abonamentowego umożliwiającego łączność na znacznie większym obszarze.

Elektroniczny "wzywacz" oddawać może też poważne usługi jako jedna z metod w walce z przestępczością, ponieważ może być sprzężony z systemem alarmowym. Jego działanie jest tym bardziej skuteczne, że już sam dźwięk, wprawdzie niezbyt głośny, ale za to dobrze słyszalny i bardzo charakterystyczny, spłoszyć może przestępcę.

Izrael Zwalcza Emigrację Żydów do USA

Washington. (CST) — Od kilku miesięcy, władze Izraela prowadzą kampanię dla odciążenia pomocy finansowej Żydów Amerykańskich dla Żydów Sowieckich, którzy odmawiają osiedlenia się w Izraelu. Celem tego planu jest zniechęcenie Żydów sowieckich od zaniechania planu osiedlenia się w Izraelu, gdyż co raz więcej Żydów z Rosji zarzuca plan osiedlenia się w Izraelu, dążąc do osiedlenia się w Stanach Zjednoczonych.

Prowadzona przez władze Izraela kampania, jak pisze kolumnista Chicago Sun Times, Oswald Johnston, jest silnie zwalczana przez Żydów Amerykańskich, a jak podają ostatnie źródła została do pewnego stopnia zahamowana w ostatnich tygodniach. Plan władz Izraela jak twierdzą jego oponenti, może przyczynić się do drastycznego ograniczenia emigracji Żydów z Sowietów. Plan ten zwalczany jest także bez większego rozgłosu przez Dept. Stanu.

Plan Izraela

Władze Izraela dążą do jak największej emigracji swych rodaków do Izraela, dla zwiększenia liczby ludności. Opozycja ze strony Żydów Amerykańskich — oparta jest na przesłaniu — że najważniejszą obecnie kwestią jest przyciągnięcie się do jak największej imigracji Żydów z Sowietów. Jedną z najważniejszych

złych imigrantów Żydowskich do Izraela, w szeroko kolportowanej w Stanach Zjednoczonych i w Izraelu odezwie, występują przeciwko planowanej kampanii Izraela, twierdząc — że może doprowadzić do tego że Żydzi z wolnego świata mogą przy-

wania się z miejscem pracy lub domem. Sprzętem tym posługują się już prawie wszystkie pracownice służby zdrowia, górniczy, pracownicy sektora usług, menadżerowie i średni personel inżynieryjno-techniczny, fotografowie, fotoreporterzy i dziennikarze, sprzedawcy w dużych domach towarowych, coraz częściej kelnerzy, którzy używają w ten sposób informację, że zamówione przez nich danie zostało już przygotowane w kuchni, a nawet gospodynie domowe i młodzież.

Jak już wspomnieliśmy, na rynku znajduje się kilka typów urządzeń — wzywaczy. Bardziej skomplikowane z nich posiadają mogą dwa lub więcej rodzajów sygnałów dźwiękowych, które oznaczają wezwanie do skontaktowania się z kilkoma miejscami. Umożliwiają więc porozumiewanie się nie tylko w sprawach służbowych, ale i prywatnych.

Najnowocześniejsze odbiorniki emitują sygnały głosowe.

Normalny zasięg tego typu urządzeń wynosi przeciętnie około 32 km, a w niektórych przypadkach możliwe jest włączenie ich do systemu abonamentowego umożliwiającego łączność na znacznie większym obszarze.

Elektroniczny "wzywacz" oddawać może też poważne usługi jako jedna z metod w walce z przestępczością, ponieważ może być sprzężony z systemem alarmowym. Jego działanie jest tym bardziej skuteczne, że już sam dźwięk, wprawdzie niezbyt głośny, ale za to dobrze słyszalny i bardzo charakterystyczny, spłoszyć może przestępcę.

Plan Izraela został podjęty na tajnej sesji wywiadu i władz Izraela, które odpowiedzialne jest tylko premierowi Izraela. Plan ten przewidywał wstrzymanie wszelkiej finansowej i administracyjnej pomocy ze strony żydowskich organizacji w Stanach Zjedn., dla tych imigrantów, którzy po zdobyciu wizy sowieckiej, zamiast emigracji do Izraela, postanowili osiedlić się w Stanach Zjednoczonych.

Plan ten przewiduje dalej — że wyjeżdżający z Sowietów Żydzi, którzy pragną osiedlić się w Stan. Zjedn. musieliby starać się o wizy amerykańskie w Moskwie. Oponenti planu twierdzą, że przyczyniłoby się to wielce do zmniejszenia imigracji Żydów z Sowietów, która przed trzema laty wynosiła około tysiąc osób miesięcznie, a od tego czasu spadła bardzo liczebnie. Trwająca od kilku tygodni kontrowersja, wywołana poważnym rozdziewkiem między władzami Izraela, a Żydami Amerykańskimi. H. M.

Pożary Lasów w Minnesota

Około 300 pożarów lasów i traw wybuchło w Minnesocie w piątek. Silny wiatr rozdmuchał co najmniej 17 nowych pożarów. Znaczną część z nich przypisuje się nieostrożnemu zachowaniu się myśliwych, którzy gasili niezbyt dokładnie swoje ogniska.

Największy pożar, który bez przerwy trwa od 7 września, w pobliżu Park Rapids, strawił już 23.000 akrów trawy i drzew na budulec.

WYPRZEDAŻ!

książek polskiego autora z Chicago

MAREK GORDON

"RADIOWE IGRASZKI"

Satyry i Humoreski — reszta nakładu

cena \$2.50

MAREK GORDON

"KATEDRA"

zbiór esejów o znanych ludziach i wydarzeniach.

Piękny Język — Ciekawe Tematy.

\$2.00 miękka oprawa

Przy zamówieniu obu książek razem

tylko \$4.00

zamówienia kierować

DZIENNIK ZWIĄZKOWY

1201 N. MILWAUKEE AVE.

CHICAGO, ILL. 60622

Za zaliczeniem pocztowym (C.O.D.) nie wysyłamy.

Zdrowy Sen i Pogodny Umysł

Niektóre osoby niepotrzebnie martwią się z powodu trudności w zasypianiu, nie wiedząc o tym, że wiele jest środków na usunięcie tej dolegliwości i to bez uciekania się do usypiających lekarstw.

Nie powinno się nigdy zbyt długo martwić. Pogoda umysłu jest pierwszym warunkiem spoczynku i zdrowego snu. Jeśli kto ma jakieś zmątwienie, dobrze jest zawsze opowiedzieć swoje kłopoty zaufanej osobie. Trzymanie kłopotów tylko dla siebie działa na nerwy, jak rdza na żelazo.

Niektórym osobom pomaga do zaśnięcia zjedzenie suchar, albo trochę ciastka. Jednakże owoców nie jest wskazane tuż przed snaniem. Przeciążenie czegoś wesołego, odwracającego uwagę od codziennych trosk, także pomaga do zaśnięcia. Dla innych osób dobrze robi przed snaniem wypicie szklanki ciepłej wody, albo ciepłego mleka. Przez za trudnienie żołądka czymś lekkim odciąża zbyt nagromadzoną krew od mózgu. Zbytne nagromadzenie się krwi w mózgu utrudnia spanie.

Wstrzegać się przede wszystkim przed zbyt długim umysłowym. Przeciążenie

umysłowe zawsze utrudnia spokojny i zdrowy sen. Zamiastnie oczu w dzień, gdy uczuwa się znużenie i danie odpoczynku umysłowi bodaj przez kilka minut zwykłego mara do zdrowego snu w nocy. Dzieje się to dlatego, że taki króciutki wypoczynek przerywa łańcuch natężenia umysłowego.

Do dobrych środków na szybkie i twarde zaśnięcie jest spokojne patrzenie na słabe światło umieszczone na ścianie naprzeciw łóżka. Z półprzyciemnymi powiekami należy patrzeć w to światło i myśleć jak ono wygląda. Po chwili takiego spokojnego przyglądania się w pozycji gotowej do snu, dana osoba uczuwa znużenie w oczach i zasypia.

Tykanie zegara albo przyrządu do mierzenia szybkości muzyki zwanego metronomem wywiera podobny skutek. Należy ułożyć się wygodnie w łóżku, zamknąć oczy i słuchać uważnie tykania nie myśląc o niczym innym. Tykanie zdaje się wkrótce oddalać, to znówu słychać je głośniejsze. Po chwili sen ogarnia daną osobę.

Szkodliwa Hałaśliwa Muzyka

Jest rzeczą stwierdzoną, że stałe słuchanie zwłaszcza przez młodzież bardzo głośnej muzyki powoduje upośledzenie słuchu. Zaburzenia te mogą ujawnić się dopiero po kilku latach. W Anglii, w jednym z klubów młodzieżowych kilka lat temu przeprowadzono pomiary natężenia hałasów i stwierdzono, że znacznie przekraczały 90 decybeli (do 90 decybeli dźwięki nie powodują uszkodzenia narządu słuchu).

Takie badania przeprowadzono jeszcze w 30 innych klubach muzycznych i wszędzie stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej granicy, w wielu klubach natężenie dochodziło do 118 dec. Następnie prze-

prowadzono badania audiometryczne 300 słuchaczy uczestników klubów muzycznych, uczęszczających tam od 2 lat. Wszyscy badani mieli około 18 lat. Poprzednio, przed dwoma laty, przeprowadzono badania tychże osób i wykluczono u nich istnienie jakichkolwiek wrodzonych wad słuchu. Wyniki porównano stale z badaniami słuchaczy młodych osób z grup kontrolnych, nie bywających w klubach młodzieżowych częściej jak cztery razy w ciągu roku. Okazało się, że słuch osób które miały stały kontakt z hałaśliwą muzyką pogarszał się.

Większe uszkodzenia powodowało słuchanie głośnej muzyki raz w tygodniu, niż u tych, którzy słuchali jej raz na miesiąc. Nawet po 2-miesięcznych okresach przerwy w słuchaniu muzyki, badani nie odzyskiwali dobrego słuchu. Zaburzenia słuchu miały charakter nieodwracalny. Młodzi ludzie, którzy w dalszym ciągu chodzili do klubów muzycznych, narażali się na stałe pogarszanie ostrości słuchu.

Niestety nie tylko młodzież angielska wpada się w kalektwo, jakim jest głuchota. Takie same błędy popełnia młodzież na całym świecie nie wyłączając naszych wielbicieli głośnego radia, magnetofonu czy dyskoteki. Co gorsza, młodzież dla zaspokojenia własnych zachcianek, zakłada tym hałaśliwym wrzaskiem i spokoj starszych obywateli.

350 Jednostek Pływających z Tczewskiej Stoczni

(Z.W.) - W Tczewskiej Stoczni Rzesznej odbyło się wodowanie 350 jednostek pchających "Bizon III", przeznaczonych dla przedsiębiorstwa Żegluga na Odrze.

"Dziennik Bałtycki", oraz "Głos Wyrzeża" w swoich relacjach z Tczewa donoszą, że budowane tu od 1954 roku statki śródlądowe, a nawet morskie, pchające, różnego typu barki, pływające elektrycznie, oraz takie urządzenia jak jazy i sluzę - znane są nie tylko w kraju; trafiają one również na rynki zagraniczne. (m. r.)

WILLIAMSBURG, VA. — Wiceprezydent Nelson Rockefeller, przemawiając w czasie zebrania Zgromadzenia Północno-Atlantyckiego w Williamsburgu, stwierdził, że wątpli, ażeby Stany Zjednoczone doszły do nowego porozumienia SALT ze Związkiem Sowieckim przed opuszczeniem urzędu przez prez. Forda w styczniu. (UPI)

Historia Ludzkości w Muzeum Lalek

Trzeba przyznać, że jest to bardzo niecodzienne hobby. Na pewnej farmie w stanie Connecticut stoi po dziś dzień stary dom, który pamięta jeszcze czasy walk o niepodległość Ameryki. Samuel Pryor, ongi oficer marynarki wojennej, przystosował odpowiednio jego wnętrze i zmienił dom w muzeum, które nazywał "Międzynarodową Biblioteką Lalek". Zgodnie z ambicją Pryora, ma ono stać się w przyszłości "światowym centrum kultury lalek". Każda lalka - eksponat tego muzeum - a zwłaszcza jej ubiór, jest żywą historią, świadectwem kultury środowiska, z którego pochodzi; mówi o jego wychowaniu i życiu rodzinnym. Jednym słowem, muzeum to jest jakby historia powszechnej ludzkości - w miniaturze.

Wśród wielu lalek, związanych z wydarzeniami historycznymi, znajduje się "Annie Wright", nazwana tak na pamiątkę swej właścicielki - małej dziewczynki, która bała się nia w pamiętnym dniu 14 kwietnia 1865 roku, siedząc na progu hotelu swego ojca. Tego dnia wieczorem, schodami hotelowymi biegł wzburzony mężczyzna. Naktęszy się na dziecko, krzyknął: "Przejdź mi z drogi, bo zdepczę ci tę lalkę na miazgę!". Był to aktor J. W. Booth, który w kilkanaście minut później śmiertelnie ugodził strzałem z pistoletu, znajdującą się na przedstawieniu w pobliskim teatrze prezydenta Abrahama Lincolna. Lalka jest niepozorna, ma porcelanową główkę, ręce ze skóry i prosty strój.

Gdy wejdziemy do tego królestwa lalek wydaje się, że czas pozostał za nami. Łagodne światło spływa z wysoko, wąskich okien do przestronnej sali, u której krańców znajdują się wysokie balkony. Czasami z jakiejś pozytywki popłynie stara, zapomniana melodia, a w takt jej idą w tany małe figurynki. Gdzie wzrok padnie, wszędzie siedzą, stoją i leżą lalki; lalki różnej wielkości i wieku, z najróżniejszych krajów pod słońcem, z każdego okresu historii począwszy od IV tysiąclecia p.n.e. Jedne ubrane są w proste perkalowe sukienki inne - w stylowe kostiumy z różnych epok lub w stroje ludowe. Siedzą w miniaturowych karocach, w fotelikach, przy kominku, leżą w kołyskach, stoją rzędami w podświetlonych dyskretnie gablotkach i wysoko na balkonach, oparte o balustradę, jak-

by przyglądały się z góry "przechodniom" - zwiedzającym muzeum.

Poza funkcją reprezentowania epoki, kraju czy środowiska - prawie każda z lalek ma swą własną, "osobistą" historię. Czyjeś małe paluszki ubierały jej, czesały i układały troskliwie do snu. Pewnego dnia Samuel Pryor otrzymał wspaniały dar od swego przyjaciela - lotnika, który wiele podróżował po świecie. Transport zawierał ok. 300 sztuk różnych egzotycznych lalek, od tancerki hiszpańskiej i filigranowych Japonki, od kulisów chińskich, tu-reckich muzykantów ludowych, Indian peruwiańskich - do wspaniałe wystrojonych w barwne ludowe kostiumy przedstawicieli krajów słowiańskich. Pryor był wprost urzeczony tą gamą barw, kształtów i typów. W ten właśnie sposób powstała "Biblioteka lalek".

Muzeum zaludnia się coraz bardziej. Tysiące zwiedzających, ludzie różnego wieku i płci przysyłają potem w darze swoje lalki. Lista ofiarodawców zaczyna się od głów państw, jak prezydent Finlandii Urho Kekkonen, i dochodzi do uczniów szkół z wielu krajów, a także starszych pań, które często wolą tu raczej umieścić swe ulubione lalki z okresu dzieciństwa, niż dawać je do zabawy wnukom.

Lalki reprezentują rozmaite zajęcia i zawody. Szczególnie licznie reprezentowana jest grupa aktorska - od kukiełek do pierwszych, masowo wyrabianych francuskich zabawek mechanicznych z okresu Napoleona III. Przekraczamy parę razy kluczyk w zamku kasetki, na której stoi kobieta-muzycy. Po chwili artystka zaczyna mrugać powiekami, mieć pierś jej faluje, a małe paluszki szybko przebiegają po strunach liry. Z pudełka zaczyna płynąć cicha melodia.

Mamuty Przodkowie Słoni

Już w średniowieczu i w wiekach późniejszych odkrywano w Europie, na Syberii, w Japonii kości nie znanych ówczesnemu światu olbrzymich stworzeń. W wieku XVIII historyk rosyjski Wasił Tatiszczew i następnie biolog francuski Georges Cuvier udowodnił, że wykopalszka są kośćmi wymarłego słonia, nazwanego "elephas primigenius", czyli mamuta. W XVIII wieku wyruszyła na północną Syberię ekspedycja, pierwsza na świecie ekspedycja naukowa.

Dzięki niej i organizowanemu następnie wyprawom udało się zmontować w XIX wieku w muzeach Petersburga i Moskwy szkielety mamutów. Sensacją początku naszego stulecia było odkrycie w miejscowości Bieriozówka nad syberyjską rzeką Kolymą - całego tułowia mamuta zawierającego około 15 kg nie strawionego pokarmu. Przed kilkoma laty Syberia jeszcze raz dostarczyła sensacji "Mamuciej"; nad brzegiem jednego z dopływów rzeki Indigirki w Jakutii odkryto doskonale zachowany szkielet "mastodonta".

Zegarowa Kolekcja

Cztery stulecia złożyły się na unikalną kolekcję najróżnorodniejszych zegarów w Muzeum Czasomierzy w mormawskim mieście Sztetnberok. Muzeum eksponuje wyjątkowe egzemplarze zegarów słonecznych, szafkowych, - stołowych, kieszonkowych, wiszących z kukułkami, a nawet zegar wieżowy. Dla tego eksponatu trzeba było przebudować pomieszczenie.

ZAWIADOMIENIE

Ustawa z 1964 r. o prawach obywatelskich (The 1964 Civil Rights Law) zabrania, z pewnymi wyjątkami, dyskryminacji ze względu na płeć. Ponieważ niektóre prace są bardziej atrakcyjne dla jednej lub drugiej płci, ogłoszenia są umieszczane pod klasyfikacją MĘSKA lub ŻEŃSKA dla wyrody czytelników. Takie klasyfikowanie prac bynajmniej nie ma na myśli eliminowania możliwości dla jakiegokolwiek płci.

NOTICE

The 1964 Civil Rights Law prohibits, with certain exceptions, discrimination because of sex. Since some occupations are considered more attractive to persons of one sex than the other, advertisements are placed under the Male or Female columns for the convenience of readers. Such listings are not intended to exclude persons of either sex.

Papusi-Nowi Plantatorzy Kawy

Z wyżkę światowych cen kawy, spowodowaną nieurodzajem i kłeską mrozów w Brazylii, wykorzystują Papusi, z górskich okolic Nowej Gwinei. Choć uważani są za dzikusów, od dawna zajmują się rolnictwem i celują w uprawie słodkich kartofli. Sadzą je z powodzeniem nawet na stromych zboczach górskich, osiągając doskonałe zbiory.

O istnieniu Papuasów - rolników w zachodniej części wyspy, nie wiedziano do połowy lat trzydziestych bieżącego stulecia, gdy poszukiwacze złota odkryli kilka żyjących w dolinie zamieszkałych przez ludność prymitywną, ale dobrze znającą się na uprawie roli.

Przed wojną ci Papusi-górale zadowalali się samowystarczalnością gospodarczą. Obecnie stali się zamożnymi plantatorami kawy, umiejętnie wykorzystującymi światową koniunkturę. Ze stolicy kraju, Port Moresby, nadesłano ostatnio do prasy zachodnio - europejskiej korespondencję o warunkach w jakich odbywa się sprzedaż kawy przez Papuasów. Niosąc na plecach worki pełne świeżej kawy arabskiej - plantatorzy schodzą z gór na drogę, siadają i czekają na przejeżdżające ciężarówki kupców. Ubrani są skromnie, ale efektownie. Jedni mają na sobie malownicze kawałki szaty z koziej skóry, inni wkładają na siebie pas z kory drzewnej, na którym z przodu wisi mały fartuszek. Tegoroczna moda wymaga, by pas ten był z tyłu ozdobiony wiankami zielonych liści.

Nabywcę, dostrzegłszy siedzących przy drodze sprzedawców, zatrzymują w ozy, wydobywają ręczne wagi i odcinają kawałki kawy. Targ trwa czasem dość długo, bo sprzedawcy niechętnie przyjmują banknoty. Stanowczo wolą monety srebrne lub złote. Po powrocie do domu, pieniądze zakopują w ziemi.

Łączność Papuasów na brzości monetę pociągają za sobą niemałe kłopoty dla nabywców. Banki w Port Moresby każą sobie płacić spory procent za wymianę banknotów na bilon. Papusi nauczyli się już oszukiwać. Kupcy często znajdują w worku z kawą kamienie lub twarde grudki gliny. Kupcy żalą się też na brak bezpieczeństwa. Na drogach papuaskich grasują bandy czarnych rozbójników. Zabierają oni busi-

nessmenom pieniądze lub kawę, bądź też jedno i drugie. Mimo to, handel kwitnie, podnosząc stopę życiową bosych Papuasów.

(Tydzień Polski, Londyn)

Pomoc Domowa

GOSPODYNi na zamieszkanie, najwyższa zapłata, własny pokój, jest inna pomoc w domu. Konieczny język angielski. — 654-1872.

GOSPODYNi — Zamieszkać w Niles, konieczne trochę angielskiego. Dzwonić przed 5 po południu: 967-1440, pytać o Dolores.

HOUSEKEEPER — LIVE IN 5 day week. Family of 3. Permanent. Good position for reliable woman. Must have references. English necessary. Salary open. Chicago northside.

787-5160 or 787-8670

GOSPODYNi DO ZAMIESZKANIA LUB DZIENNIENi Opieka nad 1 rocznym chłopcem. Stała praca. Zapłata do omówienia. Ogólna praca domowa. Referencje, nieco angielskiego. Dobry dom dla odpowiedniej osoby. Północno zachodnie przedmieście. 882-7169

Potrzebna MŁODA KOBIETA

Do pomocy domowej w rodzinie z 1-2 dziećmi. — Zamieszkać na miejscu. Musi mówić trochę po angielsku.

Tel. 433-2014

CHILD CARE

MATURE responsible Person to live in and care for four very small children. Must be experienced and truly love and understand children. Light housework and cooking required. Parents working at business most of the day. EXCELLENT SALARY. for right person. References required.

(North Suburb of Chicago).

Please Call Kathy between 2 and 5 P.M.

967-1222

GOSPODYNi

Lekka praca domowa, 5 dni. Własny pokój, T.V., łaźienka. Wynagrodzenie — od \$100 wzwyż. 276-4254 2-tydzień.

POTRZEBNE 2 kobiety do sprzątania. Muszą mówić trochę po angielsku. Dzwonić 498-1451 lub 272-9077.

POTRZEBNA starszej kobiety do pracy domowej i do opieki nad starszym mężczyzną. Zamieszkać. Dwie osoby w domu. Dobra zapłata. Dzwonić do Mrs. Burke od 10 rano do 7 wiecz. od poniedziałku do soboty tylko — BU 1-1674.

KOBIETA do sprzątania w czwartki lub piątki. Skokie. — 679-0548 dzwonić po angielsku.

STEADY JOB for large Evanston home — experienced cleaning woman wanted. 1 day a week. Good transportation. \$27. 869-3717.

ODPOWIEDZIALNA kobieta do pracy domowej i opieki nad dwójkiem dzieci. Dobra wynagrodzenie, oraz mieszkanie i utrzymanie. 227-7900

HOUSEKEEPER - COOK

2 adults. No children. Must have experience and references. Excellent transportation. Can go or stay. Call Monday thru Friday only between 8 am — 5 pm.

236-6789

Auta

DODGE 74 — niebieski z białym dachem, 13.000 mil — automat, \$3.000. Telefonować: 772-7053 lub 227-5361.

71 MAVERICK — 8 cylindrów, ochładzacz. Dobrze chodzi. Dzwonić do 2-3 po poł. w soboty i niedziele po 6-ty wiecz. 685-1732.

★ AUTA

FERRELL-HICKS CHEV.

Zapraszamy Polonię Aby Zobaczyć NAJNOWSZE i NAJPIĘKNIEJSZE MODELE CHEVROLETA NA 1977 ROK

DUZY WYBÓR UŻYWANYCH AUT W DOSKONAŁYM STANIE PO PRZYSTĘPNYCH CENACH.

Odwiedźcie mnie, lub zatelefonujcie dla umówienia się!

ANDRZEJ MASNY

FERRELL-HICKS CHEVROLET, INC.

5727 So. Ashland Ave.

Tel. 737-6200

Otwarte: Niedz. od 12 do 5, codziennie od 8 wiecz.

BEJRUT. — Syryjskie siły pancerne arabskiego oddziału pokojowego jadą po gruzach zdevastowanego dystryktu przemysłowego w Bejrucie, stolicy Libanu. Arabskie siły zbrojne wkroczyły do miasta, ażeby objąć stanowiska zajmowane przez prawicowych chrześcijan i lewicowych muzułmanów. (UPI)

★ Praca Żeńska

WE NEED WOMEN MACHINE OPERATORS

GOOD STARTING WAGES Steady Employment — Excellent Working Conditions.

Paid Holidays — Vacation and Insurance Benefits.

CALL or APPLY IN PERSON

Monday thru Friday 9 A.M. to 4:30 P.M.

BROADVIEW INJECTION MOLDING

2748 So. 21st Ave. Broadview, Ill.

Phone: 345-6711

OGÓLNA PRACA BIUROWA Musi czytać i pisać po angielsku. Wymagane pisanie na maszynie i także czytanie listów i odpowiadanie na nie. 35 godzinny tydzień.

deLAURENCE 180 N. Wabash Ave. Pokój 515

KOBIET do pracy przy szyciu z doświadczeniem. Przyjemne warunki pracy, dobra komunikacja. 227-7900

POSZUKUJEMY młodej, zgrabnej, utalentowanej panią do tańca na scenie w klubie nocnym. 685-1194.

Potrzebne Kobiety

Do Lekkiej Pracy Fabrycznej

Nauczmy.

Świadczenia Kompanijne.

ACME COIL & TRANSFORMER CORP. 1400 W. Wrigthwood

SALES GIRL

WANTED FOR DELICATESSEN STORE

Hours Monday to Friday from 8:00 A.M. to 2:00 P.M.

Apply

CONTINENTAL DELICATESSEN

3757 W. Fullerton Ave.

★ Praca

WAGS

RESTAURANT

Excellent full time positions are now available at our new location in the Apparel Center.

- WAITERS
- WAITRESSES
- FRY COOKS

We offer excellent starting salaries and full company benefits.

Apply in Person

Mon.-Fri.

9 A.M.-3 P.M.

WAGS

350 N. Orleans

Main Floor

Apparel Center

Chicago, Ill.

(Across the street from the Merchandise Mart)

An Equal Opportunity Employer M/F

REAL ESTATE SALES

Many brokers have full or part-time openings for inexperienced people. If you want to do R.E. sales work, we can show you how to find one who is willing to help a trainee get started. For info on a FREE salesmen's referral service write:

REAL ESTATE SALESMAN BUREAU

Dept. PDZ, Box 46083

Chicago 60648 Phone: 965-4776

SCRIBOWIE pergaminy w wysokiej kulturze i głębokim poczuciu piękna. 427-2541.

SEAMSTRESS-TAILOR

Part time. Tues. and Sat. all day. Thurs. and Fri. evenings. Professional experience in men's clothing. Must press. \$3.00 per hour.

ART'S MENSWEAR

1129 Lake St.

Oak Park 386-9854

Praca Janitorska

Potrzebni mężczyźni i kobiety do prac przy sprzątaniu na przedmieściach. Każda komunikacja. Wolny doświadczeni. Zgłoszenia osobiste:

KIMCO CORP.

2654 W. Montrose Ave.

583-2400

Janitorial Reliable Man

or husband & wife team wanted to do janitorial work 3 nights per week in 2 small buildings. Vicinity of Western & Touhy, & 6000 N. Elston. Must speak English. For more information call: Mr. Smith.

429-1099

★ Praca Męska

★ Praca Męska

★ Domy

PORTERS
NITE WATCHMAN

FULL TIME PERMANENT JOBS.

Must be dependable, good salary, good working conditions. Excellent insurance. Discount on Merchandise Purchases. Retirement Plan and Profit Sharing. Must speak and understand English. Apply in Person — Personnel Dept.

LYTTON'S
235 So. State St. — 7th Fl.

• Terrific Openings in Beautiful Arkansas •

PHYSICIANS
PHARMACISTS

YOU ARE NEEDED. A group practice in a progressive neighborhood health center. Salary range \$33,000-\$37,000 and \$14,000-\$17,500 respectively. Malpractice paid.

ALSO EXCELLENT OPENINGS FOR:

MEDICAL RECORDS
DIRECTOR

X-RAY TECHNICIANS

Salary highly competitive — fringe benefits.
Rush complete resume in confidence to:

**LEE COUNTY
COOPERATIVE CLINIC**
530 West Atkins Blvd.
Marianna, Arkansas 72360

PRACUJĄCY zespół potrzebuje perkusistę umiejącego grać wszystko od tango do "hustle". Dzwonić 539-2584.

MACHINIST

Experienced Milling and Drilling
N. C. Operator
Experienced Turret Lathe, Engine
Lathe Hardinge Chucks
Overtime, all paid holidays, free
life and hospitalization insurance.
Starting rate \$6.75 hour. Must be
able to set-up and operate from
blue prints.

J. K. Machining Co.
421-6644

POTRZEBA
PIEKARZA

NA KILKA GODZIN.
Od godziny 2:00 rano.
Reszta do umówienia.
Tel. 725-3818
Rozmówcie się po polsku.

BAKER

WANTED FOR 1 MAN
SHOP. FULL CHARGE
MOSTLY DONUTS
CALL 878-1715

WANTED EXPERIENCED
Engine Lathe
Operators & Milling
Machine Operators
Overtime, hospital insurance.
Must have own tools.
**KOCSIS BROTHERS
MACHINE CO.**
11720 S. Mayfield
Alsip, Ill. 597-8110

MACHINE
REPAIR MEN

We need machine repair man
who can trouble shoot, repair,
overhaul and rebuild industrial
equipment, such as
packaging machinery, conveyors,
etc. Prefer candidates
with machinist capabilities.
Permanent positions paying
up to \$7.20 per hour, plus attractive
benefits.

Please call
Karl Strand
581-6100, ext. 352
**TOOTSIE ROLL
INDUSTRY**
An Equal Opportunity Employer

POTRZEBA
DWÓCH STOLARZY
DO PRACY
Telefonować wieczorem
227-4934

COOK-BROILER
We Are a Quality Steak
and Seafood House
Openings for experienced
Broiler-Cooks.
Come in for appointment.
THE KEG
810 Grove Evanston, IL

PART TIME
MAINTENANCE
Low pressure boiler, Electric,
plumbing, woodwork, Loop location.
Send resumes:
Box No. 616
223 W. Washington
Chicago, IL 60606

**TURRET LATHE
OPERATORS**
FULL TIME DAYS
Experienced, Chucking & Bar
Work, W & S Machines.
Paid Vacations & Holidays.
Work clothes furnished after
trial period.
METAL SKILL CORP.
3940 N. KILPATRICK
CALL 545-4679

Dom otwarty w niedzielę
od 1-4-ej
Nowy murowany ranch w
parafii św. Tekli.
6541 N. NORDICA (6800 W.)
FAY CONSTRUCTION
775-0954

Przez budowniczego — nowy
2 mieszkaniowy
Otwarty w niedzielę 2-4:30
1012 PARKWOOD
(Oakton i Busse Hwy,
Park Ridge)
728-4474

BARDZO SPRAGNIENI OFER-
TY — MUROWANY, 1-5, 1-4,
NATYCHMIASTOWE OBJECIE.
OTWARTY W NIEDZIELĘ 1-4
4944 W. BELDEN (3900 N.)
OSOBNE GAZOWE OGRZEWANIE,
GARAZ NA 2 AUTA, NISKI
PODATEK, BLISKO WSZYSTKIEGO.
WYBOROWA OKOLICA.
BEAULIEU
3311 PELMONT 24-28 282-7979

OKAZJA
BELMONT-CENTRAL AVES.
Sklep wódek i bar. Po więcej
informacji proszę telefonować
do:
ALTO
REALTY
5131 W. Fullerton Ave.
237-0770

North West Chicago

Open Sunday 1 to 4:30 PM.
6560 W. CORNELIA (3500 N.)
Jumbo de-luxe 2 apartment brick,
3 yrs young, 6 1/2 rooms each, 1 1/2
bath each apartment. Color appliances
and fixtures, 3 car brick
garage. Fenced-in large lot.

ABBATE
8215 W. Irving Park
589-0600

GWALTU! GWALTU!
Musiał być sprzedany. Złóżcie ofertę.
Babcia musi wyprowadzić się
do Kalifornii — pragnie oferty na
ten piękny, 5-pokojowy murowany
dom osmioletni z 21-słopową
krytą wykończoną werandą.
3800 N.-2400 W.
DEDES REALTORS NA 2-6200

PARAFIA
ŚW. STANISŁAWA B. I M.
1 BLOK, MUROWANA PIĘK-
NOŚĆ, 1-5, 1-4, NA DOCHÓD
LUB DLA DUŻEJ RODZINY.
SZLACZKA DO STOROWA PAR-
CELA, GARAZ NA 2 AUTA,
DYWANY I DODATKI NA-
TYCHMIASTOWE OBJECIE.
ZŁOŻCIE OFERTĘ I WPRO-
WADZCIE SIĘ.
BEAULIEU
24-
5341 BELMONT 282-7979

HARWOOD HEIGHTS:
6700 zachód i 4300 północ
DOM OTWARTY
NIEDZIELA 12-4
4334 N. NEWCASTLE ST.
2x4-ki murowane.
OSOBNO GAZEM
ogrzewane.
NADZWYCZAJNA
OKAZJA \$45,700.
Niskie podatki.
O BOY TYLKO TROY
5657 Milwaukee Ave.
631-0707 albo 276-5333

OTWARTY
W NIEDZIELĘ 1-4
Murowany bungalow, może być
demon 2, 3 lub 4 sypialniami.
Wykończony basenem. Gazem
ogrzewany. — 220 prąd.
\$45,000.
Dzwonić do JOE lub LIVERNE
po angielsku.
Obejrzyjcie:
5022 W. ALTGELD
DEMOON REALTY
889-0400

WRIGHTWOOD-RIDGEWAY
Murowany dom na 4 rodziny,
2x5 i 2x4, gazem ogrzewany.
Jedno mieszkanie jest wolne —
można zaraz się wprowadzić.
ALTO
REALTY
5131 W. Fullerton Ave.
237-0770

DOM OTWARTY
NIEDZIELA 12-4
(Central Ave. i Addison St.)
5348 W. PATTERSON UL.
Murowany z piwnicą i gara-
żem, 5 pokoi na dole —
2 sypialnie i piękny, olbrzymi
wykończony pokój u góry.
CENTRALNIE OCHŁADZANY.
Właściciele już kupili
inny dom i można się
zaraz wprowadzić. Piękna
okolica na Northwest.

O BOY TYLKO TROY
5657 Milwaukee Ave.
631-0707 albo 276-5333

4-0 MIESZKANIOWY (Murowany
2 piętrowy) 2x6-ki i 2x4-ki.
Gazem ogrzewany. Garaż. W pa-
rafii św. Jacka jak Milwaukee
i Belmont. Dzwonić do Troy —
276-5333

LARAMIE-FULLERTON
Murowany ranch z basenem,
sąfką kuchenną, gazowe
ogrzewanie. Klucze do domu
sa w biurze — można zaraz się
wprowadzić.
ALTO
REALTY
5131 W. Fullerton Ave.
237-0770

JACKOWO!
OKAZJA WIELKA — Mu-
rowany budynek z garażem.
Piękny 5 pokoi i 6. Dodat-
kowo małe mieszkanie w
piwnicy. Doskonałe utrzy-
manie budynek. Cena tylko
\$37,500. Po co płacić dzisiaj
wysoki rent? Najlepsza za-
sada była i jest — "Wolność
Tomka w swoim domu!"
O BOY TYLKO TROY
3033 N. Milwaukee Ave.
276-5333 albo 631-0707

GDY CHCECIE KUPIĆ LUB SPRZEDAĆ DOM
ZAPRASZAMY WAS DO ODWIEDZANIA SOLIDNEGO
POLSKIEGO BIURA REALNOŚCIOWEGO
KAMINS REALTY
(Dawniej Patria Realty)
2921 N. Central Park Ave.
Solidne jak Skała Gibraltaru.
DUŻY WYBÓR DOMÓW NA PÓŁNOCNYM ZACHODZIE.
Możecie obejrzeć u nas ich zdjęcia.
Wszyscy mówimy po polsku.
486-4130

NAJSTARSZA POLSKA REALNOŚCIOWA FIRMA
J. B. PALLASCH i SYNOWIE
2871 N. MILWAUKEE AVE. Telefon AR 6-1517
Załatwia Wszelkie Sprawy Realnościowe.
Jak — kupno, sprzedaż, zamiana budynków, hipoteki,
ubezpieczenia ogniowe i od wypadków.

Uwaga Właściciele Domów!
PROSIMY, ZGLASZAJCIE WASZE BUDYNKI DO NASZEGO
POLSKIEGO BIURA — MAMY DOBRZYCH NABYWCÓW.
BUDA REALTY 2990 Milwaukee
486-6363

BUILDING 5,000 SQUARE FEET
IN EXCELLENT SHAPE.
SEMI-TRUCK ENTRANCE.
OFFICE QUARTERS, GAS HEAT.
1913-15 W. SUPERIOR ST. — PRICE \$68,000 — BARGAIN.
OWNER IS GOING TO FLORIDA
PHONE: 271-7738 ASK FOR MIKE

OD WYDAWNICTWA
DZIENNIKA ZWIĄZKOWEGO

Wszystkie ogłoszenia realnościowe w tym piśmie zgodnie
z Federal Fair Housing Act z 1968 roku nie mogą zawierać
żadnych wyróżnień, ograniczeń ani dyskryminacji opartych
na rasie, kolorze, religii, piciu, lub pochodzeniu narodowo-
ściowym — gdyż takie wyróżnienia są nielegalne.
Dziennik Związkowy nie może wobec tego świadomie przy-
mować żadnych ogłoszeń które są niezgodne z tym prawem.
Zawiadamiamy zatem naszych czytelników, że każde ogło-
szenie realnościowe w tym piśmie daje zawsze równe szanse
każdemu.

★ Domy

CUDOWNE KUPNO

Wyjątkowo ładna rezydencja
murowana — "ranch" na pod-
wyższeniu w doskonałej lo-
kacji, 6100 W. Piękne 5 1/2 po-
kójowe mieszkanie. Dwie ła-
zienki, "hollywood". Duża
kuchnia. Dinetka z wbudowa-
nymi szafkami. Duży wykoń-
czony basenem, 2 autowy
garaż z bocznym wjazdem.
Zbyt ładny, aby można było
to opisać. Musicie go zob-
aczyć, aby należycie ocenić.
Dzwonić do Michaels
254-8500.

58-a i KARLOV

Nowoczesna 5-0 pokojowa
murowana rezydencja. Dwie
bardzo duże sypialnie. Re-
prezentacyjna jadalnia. Pa-
tio. Dwu-autowy garaż. 40-ci
stóp lota. Doskonała lokacja.
Pełna cena \$37,900. Bądźcie
mądrzy, skorzystajcie z tej
okazji. Dzwonić do Michaels
254-8500.

**ERWIN J.
MICHAELS**
REAL ESTATE
4637 S. Archer Ave.
Tel. 254-8500

Century 21
REAL ESTATE
KAY REALTY
5449 N. Harlem 775-7820

2x5, MUROWANY
Okolica Belmont i Sawyer. —
Cena przystępna. Całość w do-
skonalem stanie.

WLADYSŁAWOWO

3 sypialniowy bungalow z wy-
kończoną piwnicą. Żądana ce-
na w czterdziestce.

OKAZYJNA INWESTYCJA
Nowy 12-0 mieszkaniowy w
Addison, Ill. Roczny dochód
\$28,100. Cena okazjna. \$50,000
wpłaty.

Polskie Biuro Realnościowe

PRIME REALTY

Wincenty Cebulak, Broker
3417 N. CENTRAL 283-1234

5x4 Murowany, Tylko \$51,000
Automatycznie ogrzewany, garaż
na 2 auta, dobry dochód.
Okolica Kostner i Diversey.
GALLIK 772-8554

2113 N. LOREL (5350 W.)
PRZEDCIECIE OBOK DOMU.
A POTEM ZADZWOŃCIE DO
NAS PO UMÓWIENIE
2x4 z 2 sypialniami w każdym
mieszkanie, 2 autowy garaż. Ni-
skie podatki, niska cena.
11
CUNEO & HALSEY 282-8100

**MUSICIE ZOBACZYĆ,
ABY UWIERZYĆ**
Zdumieni będziecie niską ceną.
W okolicy par. św. Władysława
i św. Ferdynanda. Prestiżowy
"Georgian" jest czystą kłótnią
wnętrzną i zewnątrz. Posiada 2 duże
sypialnie, duży salon z wypukłym
oknem, śliczny pokój rekreacyjny
oraz wykończoną werandę.
DEDES REALTORS NA 2-6200

**WRIGHTWOOD-CENTRAL
PARK**
2 piętrowy, murowany, 4 apart.
1x6, 1x5, 2x4. Budynek docho-
dowy. Cena tylko \$45,500.
BUDA REALTY
486-6363

FRANCISZKOWO
Kostner i Augusta Blvd.
Dwu-piętrowy, murowany —
2x4, 1x3. Osobne systemy o-
grzewania. Dobry dochód. —
Garaż.
BUDA REALTY
486-6363

Otwarty w niedzielę 1-4:30
5340 N. Montclair
7100 Zachód
5 1/2 pokojowy murowany ranch
18-letni, 3 sypialnie, 2 pełne
łazienki. Centralne ogrzewanie.
Pełna piwnica. Pokój rekrea-
cyjny z olbrzymim kominkiem.
Bar z bieżącą wodą. Garaż na
2 auta. Pat. św. Monik. W
półowie \$60-ek.

W SERCU POLONII
Sklep słubnych sukien plus 2
mieszkania po 6 pokoi. 3-pię-
trowy. — murowany budynek.
Śliczna szafka kuchnia. No-
woczesne łazienki. Dodatki. Ga-
zowe ogrzewanie gorącą wodą.
Idealna okazja dla rzutkiej
osoby. Świetny dochód ze skle-
pu słubnych sukien. 3000 pół-
noc. W półowie \$70-ek.

WRIGHTWOOD - KOSTNER
3-6ki, murowany, po 3 sypial-
ni. Kryta weranda. Gazowe
ogrzewanie gorącą wodą. Pł-
wnia. 220 elektryczność. \$615
dochodu miesięcznie. Garaż na
2 auta. Blisko wszystkiego. W
półowie \$50-ek.

OTWARTY W NIEDZIELĘ 1-4:30
5340 N. Montclair
7100 Zachód
5 1/2 pokojowy murowany ranch
18-letni, 3 sypialnie, 2 pełne
łazienki. Centralne ogrzewanie.
Pełna piwnica. Pokój rekrea-
cyjny z olbrzymim kominkiem.
Bar z bieżącą wodą. Garaż na
2 auta. Pat. św. Monik. W
półowie \$60-ek.

W SERCU POLONII
Sklep słubnych sukien plus 2
mieszkania po 6 pokoi. 3-pię-
trowy. — murowany budynek.
Śliczna szafka kuchnia. No-
woczesne łazienki. Dodatki. Ga-
zowe ogrzewanie gorącą wodą.
Idealna okazja dla rzutkiej
osoby. Świetny dochód ze skle-
pu słubnych sukien. 3000 pół-
noc. W półowie \$70-ek.

WRIGHTWOOD - KOSTNER
3-6ki, murowany, po 3 sypial-
ni. Kryta weranda. Gazowe
ogrzewanie gorącą wodą. Pł-
wnia. 220 elektryczność. \$615
dochodu miesięcznie. Garaż na
2 auta. Blisko wszystkiego. W
półowie \$50-ek.

OTWARTY W NIEDZIELĘ 1-4:30
5340 N. Montclair
7100 Zachód
5 1/2 pokojowy murowany ranch
18-letni, 3 sypialnie, 2 pełne
łazienki. Centralne ogrzewanie.
Pełna piwnica. Pokój rekrea-
cyjny z olbrzymim kominkiem.
Bar z bieżącą wodą. Garaż na
2 auta. Pat. św. Monik. W
półowie \$60-ek.

W SERCU POLONII
Sklep słubnych sukien plus 2
mieszkania po 6 pokoi. 3-pię-
trowy. — murowany budynek.
Śliczna szafka kuchnia. No-
woczesne łazienki. Dodatki. Ga-
zowe ogrzewanie gorącą wodą.
Idealna okazja dla rzutkiej
osoby. Świetny dochód ze skle-
pu słubnych sukien. 3000 pół-
noc. W półowie \$70-ek.

WRIGHTWOOD - KOSTNER
3-6ki, murowany, po 3 sypial-
ni. Kryta weranda. Gazowe
ogrzewanie gorącą wodą. Pł-
wnia. 220 elektryczność. \$615
dochodu miesięcznie. Garaż na
2 auta. Blisko wszystkiego. W
półowie \$50-ek.

WRIGHTWOOD - KOSTNER
3-6ki, murowany, po 3 sypial-
ni. Kryta weranda. Gazowe
ogrzewanie gorącą wodą. Pł-
wnia. 220 elektryczność. \$615
dochodu miesięcznie. Garaż na
2 auta. Blisko wszystkiego. W
półowie \$50-ek.

WRIGHTWOOD - KOSTNER
3-6ki, murowany, po 3 sypial-
ni. Kryta weranda. Gazowe
ogrzewanie gorącą wodą. Pł-
wnia. 220 elektryczność. \$615
dochodu miesięcznie. Garaż na
2 auta. Blisko wszystkiego. W
półowie \$50-ek.

WRIGHTWOOD - KOSTNER
3-6ki, murowany, po 3 sypial-
ni. Kryta weranda. Gazowe
ogrzewanie gorącą wodą. Pł-
wnia. 220 elektryczność. \$615
dochodu miesięcznie. Garaż na
2 auta. Blisko wszystkiego. W
półowie \$50-ek.

WRIGHTWOOD - KOSTNER
3-6ki, murowany, po 3 sypial-
ni. Kryta weranda. Gazowe
ogrzewanie gorącą wodą. Pł-
wnia. 220 elektryczność. \$615
dochodu miesięcznie. Garaż na
2 auta. Blisko wszystkiego. W
półowie \$50-ek.

WRIGHTWOOD - KOSTNER
3-6ki, murowany, po 3 sypial-
ni. Kryta weranda. Gazowe
ogrzewanie gorącą wodą. Pł-
wnia. 220 elektryczność. \$615
dochodu miesięcznie. Garaż na
2 auta. Blisko wszystkiego. W
półowie \$50-ek.

WRIGHTWOOD - KOSTNER
3-6ki, murowany, po 3 sypial-
ni. Kryta weranda. Gazowe
ogrzewanie gorącą wodą. Pł-
wnia. 220 elektryczność. \$615
dochodu miesięcznie. Garaż na
2 auta. Blisko wszystkiego. W
półowie \$50-ek.

WRIGHTWOOD - KOSTNER
3-6ki, murowany, po 3 sypial-
ni. Kryta weranda. Gazowe
ogrzewanie gorącą wodą. Pł-
wnia. 220 elektryczność. \$615
dochodu miesięcznie. Garaż na
2 auta. Blisko wszystkiego. W
półowie \$50-ek.

WRIGHTWOOD - KOSTNER
3-6ki, murowany, po 3 sypial-
ni. Kryta weranda. Gazowe
ogrzewanie gorącą wodą. Pł-
wnia. 220 elektryczność. \$615
dochodu miesięcznie. Garaż na
2 auta. Blisko wszystkiego. W
półowie \$50-ek.

WRIGHTWOOD - KOSTNER
3-6ki, murowany, po 3 sypial-
ni. Kryta weranda. Gazowe
ogrzewanie gorącą wodą. Pł-
wnia. 220 elektryczność. \$615
dochodu miesięcznie. Garaż na
2 auta. Blisko wszystkiego. W
półowie \$50-ek.

WRIGHTWOOD - KOSTNER
3-6ki, murowany, po 3 sypial-
ni. Kryta weranda. Gazowe
ogrzewanie gorącą wodą. Pł-
wnia. 220 elektryczność. \$615
dochodu miesięcznie. Garaż na
2 auta. Blisko wszystkiego. W
półowie \$50-ek.

WRIGHTWOOD - KOSTNER
3-6ki, murowany, po 3 sypial-
ni. Kryta weranda. Gazowe
ogrzewanie gorącą wodą. Pł-
wnia. 220 elektryczność. \$615
dochodu miesięcznie. Garaż na
2 auta. Blisko wszystkiego. W
półowie \$50-ek.

PUBLISHER'S NOTICE

All real estate advertised in this newspaper is subject to
the Federal Fair Housing Act of 1968 which makes it
illegal to advertise "any preference, limitation, or discrimi-
nation based on race, color, religion, sex, or nationality
origin, or an intention to make any such preference, limita-
tion, or discrimination."
This newspaper will not knowingly accept any advertising
for real estate which is in violation of the law. Our readers
are informed that all dwellings advertised in this newspaper
are available on an equal opportunity basis.

★ Domy

OTWARTY W SOB. I NIEDZ. 1-4

4428 N. CENTRAL
Nowy, murowany, 5-miesz-
kaniowy. Wszystkie po 2 sy-
pialnie. Ceramiczne łazienki.
Duże szafkowe kuchnie.
Ładne wykończone pokój re-
kreacyjny dla właściciela. Na-
tychmiastowe objęcie. Przy-
miemy 2 lub 3 mieszkaniowy
budynek w zamianę.

Blisko
MILWAUKEE i AUSTIN
na bocznej ulicy — 3 mieszka-
nia. Wszystkie mieszkania
po 1 sypialni. \$149,500. Przy-
miemy mniejszy budynek w za-
mianę.

HOMEFINDERS
6257 N. Milwaukee
Mówimy po polsku.
763-2323

BELMONT - PULASKI
2 piętrowy, murowany, 6x4. —
Peten basenem. Dobry do-
chód. — Gazowe, nowe ogrze-
wanie. — 220 elektr. — Cena
\$85,000.00.

BUDA REALTY
486-6363

**MUROWANY,
10-MIESZKANIOWY
BLISKO
BELMONT i CENTRAL**

2x5, 2x4, 6x3. Szafka kuchnie,
nowoczesne łazienki, nowe sy-
stemy ogrzewania. Dach ma tylko
cztery lata. Dzwonić do Mr.
Olech po więcej informacji.
10

CUNEO & HALSEY 282-8100
ŚLICZNY BEZ ZARZUTU
6500 W.-2200 N.

Murowany, 2-mieszkaniowy. Ni-
ska cena — 2-sypialniowe mieszka-
nia. 2 systemy ogrzewania. Garaż.
Śliczny ogród. Złóżcie ofertę.
W \$40-kach.

DEDES REALTORS NA 2-6200

DLA ZWALCZANIA INFLACJI
6 mieszkaniowy murowany oraz
"garden" mieszkanie. 6400 na zach-
ód blisko nowego centra skle-
powego. 3x4 oraz 4x3. Wszystkie
duże pokoje z nowoczesnymi
kuchniami i nowoczesnymi ła-
zienkami. Dobudowany garaż na
2 auta. Rzetelnie oceniony na
szybką sprzedaż.

McMULLEN REALTY
622-8222

OPEN SUNDAY 1-4
Brick bungalow, can be
used as 2, 3 or 4 bedroom
home. Finished basement.
Gas baseboard heat, 220
wiring, \$45,000.
Call Joe or Laverne
in English
See
5022 W. ALTGELD
DEMOON
REALTY INC.
889-0400

MUROWANY 1x5, 1x6
Oddzielne ogrzewanie, garaż
na 2 auta, 1 1/2 parceli. Na
Harding na północ od Fuller-
ton. \$30,500.

GALLIK 772-8554

Jednorodzinna Murowana
Rezydencja
6 pokoi, gazowe ogrzewanie, 37
stóp parcela.
5029 W. DAKIN ULICA
W średniej 40-tee. Przebiecie około
czerwca i lipca. Dzwonić po u-
mówienie.
AV 3-2478

Fullerton-Cicero
2 piętrowy murowany, 2 mieszka-
nia, pokój rekreacyjny w base-
mencie. Nowy boiler gazowy do
ogrzewania.

CENTURY 21 —
CATALANO REALTY
622-8818

Dom Otwarty Niedziela 1-5
2522 N

TO OUR ADVERTISERS

DEADLINE FOR WEEK-END EDITION
IS WEDNESDAY 4 P.M.
MON., TUES., WED., FOR NEXT DAY TILL 1 P.M.
**ALL CLASSIFIED ADS
ARE PAYABLE IN ADVANCE**
Unless Other Terms Are Established With
POLISH DAILY ZGODA

DO NASZYCH KLIENTÓW

OGŁOSZENIA DO WEEKENDOWEGO WYDANIA
PRZYJMUJE SIĘ W ŚRODĘ DO 4-EJ PO POŁUDNIU
PON., WTOREK, ŚRODA NA DZIEŃ NASTĘPNY DO 1 POPOŁ.
**Wszystkie Drobne Classified
Ogłoszenia Są Płatne z Góry**
O ile Nie Posiada Innej Umowy z
DZIENNIKIEM ZWIĄZKOWYM

★ Domy z Interesem

**MUROWANY DOM
Z INTERESEM**
W polskiej dzielnicy, blisko kościoła i szkoły. Śliczny dom z 2 sypialniami, z podwórzem i garażem. Można prowadzić interes lub wynająć na dochód. Cena \$57,000. Pan Księżpolski.
777-9667

★ Domy poza Chicago

DOLTON, przez właściciela z 3 sypialniami na 3-ch poziomach, garaż na 2 auta, centralne ogrzewanie, wbudowany piec kuchenny i płyta, mixer, Pieśny dystans do szkół, sklepów i komunikacji. Narożna parcela. Wiele dodatków. W niższych 40-tu tysiącach. Polscy sąsiedzi. 849-7463.

★ Interesy

**NA SPRZEDAŻ
ZAKŁAD FRYZJERSKI**
W polskiej dzielnicy, polska klientela, kompletnie urządzony.
AR 6-1658,
lub wieczorami HU 6-4525

★ Parcele

**W POŁNOCCO-ZACHODNIM,
ILLINOIS**
5 dobrych farmerskich akrów, przy dobrej drodze na rogu. Blisko szkół i miasta.
312-231-1025

★ Do Wynajęcia

**VICINITY OF CENTRAL
AND NORTH AVE.**
3 1/2 rooms, 1st and 2nd.
\$155.00. Heated.
626-4120

6 POKOI, lokator ogrzewa, dla dorosłych. 3517 West Wolfram, Jackowo. 235-0092.

6 POKOI, umeblowane, lokator sam ogrzewa. Fidelisowo.
486-1437 po 5-tej.

5 POKOI, ogrzewane, gorąca woda. — 384-7465.

6 POKOI — 3 sypialnie — ogrzewane. W okolicy North i Cicero. Wolny dorosłych. — 237-8315, AL 2-1894.

4 CLEAN ROOMS with or without refrigerator and range. — 1500 W-1200 N. \$65 monthly. AV 3-4999.

3 POKOJE, północno-zachód, samotej osobie lub bezdziejnej parze. 517-7077 wieczorami.

5 1/2 POKOI, oraz 3 pokoje w basemenie. Dzwonienie po 6-iej — 775-7390, Norwood.

4 POKOJE, piece do ogrzewania, dywany od ściany do ściany. 278-5773 — 3040 W. Belden.

5 WIDNYCH pokoi — kafelkowa kuchnia i łazienka. Dywan. Na Maranowie. 276-4392.

4 POKOJE i 5 pokoi. 3-cie piętro, centralne ogrzewanie, Spaulding-Potomac — telefon 772-7058 lub 227-5361.

4 POKOJE do wynajęcia. — 2317 W. Thomas ul.

UMELOWANY pokój z urządzeniami kuchennymi, blisko śródmieścia. 383-1796 — 476-0903.

5 DUZYCH, ładnych, odnowionych pokoi, 2 sypialnie, dywany, kafelkowa kuchnia i łazienka. Dorosłym. Okolica Belmont-Central. Tel. 282-4675.

OGRZEWANE 2 1/2 pokoi dla jednej osoby — umeblowane. 927-8136

5-ka, OGRZEWANE, gorąca woda. Kryta weranda. Central-Diversey. 637-7875.

6 POKOJOWE mieszkanie, 3 sypialnie, świeżo odnowione, dorosłym. Dzwonienie po angielsku. 463-8706

6 POKOI nieogrzewane, Central-Park-Elston, \$220. — 772-2695.

4 POKOJE, gazem ogrzewane, świeżo odnowione, 1744 N. Hoyne.

ŚWIEŻO odnowione — 4 pokoje, nieumeblowane. Bez zwierząt, nieogrzewane. 1900 zachód — 1800 północ. 384-1722.

4 POKOJE w angielskim basemenie, nieumeblowane, okolica Fullerton-Kostner. 772-2843.

4 ROOMS, wall to wall carpeting, — kitchen equipped. Nice quiet neighborhood. Call after 6 pm. 286-6018

4 POKOJE umeblowane, gazowe ogrzewanie. Zgłoszenia 1-sze piętro z tytu 2025 W. Haddon.

★ Rozmaite

KING SIZE materac i sprężyny. Zupełnie nowy, \$150. 465-8553.

SPRZEDAM TANIO: — podręczna maszyna do szycia, maszyna elektryczna do pisania "Royal", złykta, telewizja, pianino, organy elektryczne, płyty — nagrania polskie a \$3.50, 2 aparaty fotograficzne "Kiev", kombinacyjny stereo, 100 gal. farb — \$3.00 gal, 150 desek 10'x1' — \$1.00 deska.
276-1924

★ Kontraktorzy

DODATKOWE POKOJE
oraz wszelkiego rodzaju przeróbki i naprawy.
• PRZEBUDOWKI
• KUCHNIE
• POKOJE W STRYCHU
• POKOJE REKREACYJNE
• ŁAZIENKI
• ALUMINIOWE OBICIA
• RYNNY I ŚCIEKI
• POKOJE NA PODDAZU
• NOWE WERANDY
• OBICIA POKOI
• NAPRAWY WERAND
• FRONTY DOMÓW
• OGRZEWANIE
• OCHŁADZANIE

Dogodny kredyt — Łatwe spłaty — Bankowe raty
Każda praca wykonywana jest pod osobistą superwizją właściciela firmy
MERCURY CONSTRUCTION COMPANY
Telefonujcie po bezpłatne konsultacje 935-0814 lub 585-4122

**OZINGA FUEL
& MATERIAL**
Olej do ogrzewania,
Materiały.
3131 W. 95TH ST.
Evergreen Park
422-7225

★ Malowanie

**ROBOTY MALARSKIE
KLADZENIE TAPETY
I CERATY
UBEZPIECZENI**
Tel.: PE 6-4485

MALARZ
Przyjmuje roboty malarskie
oraz wszelkie reperacje domów
Telefonować po 6-iej Wiecz.
489-6675

**YOUNG BOHEMIAN
PAINTER**
desires work.
• Painting Interior & Exterior
• Wall Papering
Call Laddie 656-4715

Mercury Decorating Co.
Prace malarskie wewnątrz i zewnątrz, kładzenie tapety, lepienie płyt gipsowych (dry-wall) fachowo — szybko — tania i sumiennie wykonana.
TED SOWIZLAŁ
247-6041 oraz 935-0814
lub 585-4122

SŁOSARZYK I SYN
2025 W. Webster Ave.
Tel. 486-4039

Malowanie wewnątrz i zewnątrz. Naszą specjalnością jest kładzenie tapety i ceraty. Używamy najlepsze farby DUTCH BOY. BEZPŁATNE KONSULTACJE UBEZPIECZENI

★ Owoce

JABŁKA! — — — DI 2-9741

★ Instrumenty Muzyczne

AKORDEON — zupełnie nowy, Weltmeister 120 basów, 16 rejestrów, oraz organy teatralne. Cena przystępna. Dzwonienie — 384-8469.

★ Do Wynajęcia

POKÓJ umeblowany. — 235-0451.

4 POKOJE na drugim. Space heat. Kryta weranda. AR 6-7085.

4 POKOJE dla małżeństwa w średnim wieku bez dzieci i zwierząt. Dzwonienie po 5-tej 267-3856.

5 POKOI, piece gazowe do ogrzewania. 1006 N. Drake. CA 7-4779.

SYPIALNIA i używalność kuchni. 1238 N. Kedzie. 276-7686.

W NAROŻNYM budynku, świeżo wyremontowanym, 6 jasnych dużych pokoi. 2-gie piętro. Tylko dorosłym. Marianowo, 521-7379.

DO WYNAJĘCIA nieumeblowany pokój dla pani, w zachodnio-północnej dzielnicy miasta. Tel. 237-5956.

4 POKOJE na 1-szym piętrze, umeblowane lub nie, mniejsze komorne dla starszego małżeństwa, które zaopiekuje się domem. — 629-4886.

3 POKOJOWE mieszkanie, ogrzewane. Logan Square. AL 2-6334.

4 POKOJE, bezdziejnym, bez zwierząt, okolica 25-tej i S. Albany. 521-0255.

CRAGIN — 5 pokoi dla bezdziejnej rodziny. Oddam tanio za pomoc koło domu. 237-0057.

W CICERO — 4 duże pokoje, w nowym domu, Ogrzewane, lodówka, piec. 5058 West 29-ty Place. VI 7-6475.

4 POKOJE umeblowane — 1031 N. Marshall.

5 POKOI, ogrzewane, 2 sypialnie, 2-gie piętro, dywany, firanki, \$200 miesięcznie. Do objęcia od 15 grudnia, 4200 zachód — 2500 północ. 259-4405

★ Poszukuje Mieszkania

POSZUKUJE mieszkania w okolicy Central-Archer do Harlem. Pokój z kuchnią umeblowany. — 586-7624.

POSZUKUJE 3 1/2 lub 4 małych pokoi, na północno — zachodniej stronie. Niedrogo. Na 2-m lub 3im piętrze. Dzwonienie po 5-tej: 381-7256

★ Kontraktorzy

DODATKOWE POKOJE
oraz wszelkiego rodzaju przeróbki i naprawy.
• PRZEBUDOWKI
• KUCHNIE
• POKOJE W STRYCHU
• POKOJE REKREACYJNE
• ŁAZIENKI
• ALUMINIOWE OBICIA
• RYNNY I ŚCIEKI
• POKOJE NA PODDAZU
• NOWE WERANDY
• OBICIA POKOI
• NAPRAWY WERAND
• FRONTY DOMÓW
• OGRZEWANIE
• OCHŁADZANIE

Dogodny kredyt — Łatwe spłaty — Bankowe raty
Każda praca wykonywana jest pod osobistą superwizją właściciela firmy
MERCURY CONSTRUCTION COMPANY
Telefonujcie po bezpłatne konsultacje 935-0814 lub 585-4122

**OZINGA FUEL
& MATERIAL**
Olej do ogrzewania,
Materiały.
3131 W. 95TH ST.
Evergreen Park
422-7225

★ Malowanie

**ROBOTY MALARSKIE
KLADZENIE TAPETY
I CERATY
UBEZPIECZENI**
Tel.: PE 6-4485

MALARZ
Przyjmuje roboty malarskie
oraz wszelkie reperacje domów
Telefonować po 6-iej Wiecz.
489-6675

**YOUNG BOHEMIAN
PAINTER**
desires work.
• Painting Interior & Exterior
• Wall Papering
Call Laddie 656-4715

Mercury Decorating Co.
Prace malarskie wewnątrz i zewnątrz, kładzenie tapety, lepienie płyt gipsowych (dry-wall) fachowo — szybko — tania i sumiennie wykonana.
TED SOWIZLAŁ
247-6041 oraz 935-0814
lub 585-4122

SŁOSARZYK I SYN
2025 W. Webster Ave.
Tel. 486-4039

Malowanie wewnątrz i zewnątrz. Naszą specjalnością jest kładzenie tapety i ceraty. Używamy najlepsze farby DUTCH BOY. BEZPŁATNE KONSULTACJE UBEZPIECZENI

★ Owoce

JABŁKA! — — — DI 2-9741

★ Instrumenty Muzyczne

AKORDEON — zupełnie nowy, Weltmeister 120 basów, 16 rejestrów, oraz organy teatralne. Cena przystępna. Dzwonienie — 384-8469.

★ Do Wynajęcia

POKÓJ umeblowany. — 235-0451.

4 POKOJE na drugim. Space heat. Kryta weranda. AR 6-7085.

4 POKOJE dla małżeństwa w średnim wieku bez dzieci i zwierząt. Dzwonienie po 5-tej 267-3856.

5 POKOI, piece gazowe do ogrzewania. 1006 N. Drake. CA 7-4779.

SYPIALNIA i używalność kuchni. 1238 N. Kedzie. 276-7686.

W NAROŻNYM budynku, świeżo wyremontowanym, 6 jasnych dużych pokoi. 2-gie piętro. Tylko dorosłym. Marianowo, 521-7379.

DO WYNAJĘCIA nieumeblowany pokój dla pani, w zachodnio-północnej dzielnicy miasta. Tel. 237-5956.

4 POKOJE na 1-szym piętrze, umeblowane lub nie, mniejsze komorne dla starszego małżeństwa, które zaopiekuje się domem. — 629-4886.

3 POKOJOWE mieszkanie, ogrzewane. Logan Square. AL 2-6334.

4 POKOJE, bezdziejnym, bez zwierząt, okolica 25-tej i S. Albany. 521-0255.

CRAGIN — 5 pokoi dla bezdziejnej rodziny. Oddam tanio za pomoc koło domu. 237-0057.

W CICERO — 4 duże pokoje, w nowym domu, Ogrzewane, lodówka, piec. 5058 West 29-ty Place. VI 7-6475.

4 POKOJE umeblowane — 1031 N. Marshall.

5 POKOI, ogrzewane, 2 sypialnie, 2-gie piętro, dywany, firanki, \$200 miesięcznie. Do objęcia od 15 grudnia, 4200 zachód — 2500 północ. 259-4405

★ Poszukuje Mieszkania

POSZUKUJE mieszkania w okolicy Central-Archer do Harlem. Pokój z kuchnią umeblowany. — 586-7624.

POSZUKUJE 3 1/2 lub 4 małych pokoi, na północno — zachodniej stronie. Niedrogo. Na 2-m lub 3im piętrze. Dzwonienie po 5-tej: 381-7256

★ Kontraktorzy

DODATKOWE POKOJE
oraz wszelkiego rodzaju przeróbki i naprawy.
• PRZEBUDOWKI
• KUCHNIE
• POKOJE W STRYCHU
• POKOJE REKREACYJNE
• ŁAZIENKI
• ALUMINIOWE OBICIA
• RYNNY I ŚCIEKI
• POKOJE NA PODDAZU
• NOWE WERANDY
• OBICIA POKOI
• NAPRAWY WERAND
• FRONTY DOMÓW
• OGRZEWANIE
• OCHŁADZANIE

Dogodny kredyt — Łatwe spłaty — Bankowe raty
Każda praca wykonywana jest pod osobistą superwizją właściciela firmy
MERCURY CONSTRUCTION COMPANY
Telefonujcie po bezpłatne konsultacje 935-0814 lub 585-4122

**OZINGA FUEL
& MATERIAL**
Olej do ogrzewania,
Materiały.
3131 W. 95TH ST.
Evergreen Park
422-7225

★ Malowanie

**ROBOTY MALARSKIE
KLADZENIE TAPETY
I CERATY
UBEZPIECZENI**
Tel.: PE 6-4485

MALARZ
Przyjmuje roboty malarskie
oraz wszelkie reperacje domów
Telefonować po 6-iej Wiecz.
489-6675

**YOUNG BOHEMIAN
PAINTER**
desires work.
• Painting Interior & Exterior
• Wall Papering
Call Laddie 656-4715

Mercury Decorating Co.
Prace malarskie wewnątrz i zewnątrz, kładzenie tapety, lepienie płyt gipsowych (dry-wall) fachowo — szybko — tania i sumiennie wykonana.
TED SOWIZLAŁ
247-6041 oraz 935-0814
lub 585-4122

SŁOSARZYK I SYN
2025 W. Webster Ave.
Tel. 486-4039

Malowanie wewnątrz i zewnątrz. Naszą specjalnością jest kładzenie tapety i ceraty. Używamy najlepsze farby DUTCH BOY. BEZPŁATNE KONSULTACJE UBEZPIECZENI

★ Owoce

JABŁKA! — — — DI 2-9741

★ Instrumenty Muzyczne

AKORDEON — zupełnie nowy, Weltmeister 120 basów, 16 rejestrów, oraz organy teatralne. Cena przystępna. Dzwonienie — 384-8469.

★ Do Wynajęcia

POKÓJ umeblowany. — 235-0451.

4 POKOJE na drugim. Space heat. Kryta weranda. AR 6-7085.

4 POKOJE dla małżeństwa w średnim wieku bez dzieci i zwierząt. Dzwonienie po 5-tej 267-3856.

5 POKOI, piece gazowe do ogrzewania. 1006 N. Drake. CA 7-4779.

SYPIALNIA i używalność kuchni. 1238 N. Kedzie. 276-7686.

W NAROŻNYM budynku, świeżo wyremontowanym, 6 jasnych dużych pokoi. 2-gie piętro. Tylko dorosłym. Marianowo, 521-7379.

DO WYNAJĘCIA nieumeblowany pokój dla pani, w zachodnio-północnej dzielnicy miasta. Tel. 237-5956.

4 POKOJE na 1-szym piętrze, umeblowane lub nie, mniejsze komorne dla starszego małżeństwa, które zaopiekuje się domem. — 629-4886.

3 POKOJOWE mieszkanie, ogrzewane. Logan Square. AL 2-6334.

4 POKOJE, bezdziejnym, bez zwierząt, okolica 25-tej i S. Albany. 521-0255.

CRAGIN — 5 pokoi dla bezdziejnej rodziny. Oddam tanio za pomoc koło domu. 237-0057.

W CICERO — 4 duże pokoje, w nowym domu, Ogrzewane, lodówka, piec. 5058 West 29-ty Place. VI 7-6475.

4 POKOJE umeblowane — 1031 N. Marshall.

5 POKOI, ogrzewane, 2 sypialnie, 2-gie piętro, dywany, firanki, \$200 miesięcznie. Do objęcia od 15 grudnia, 4200 zachód — 2500 północ. 259-4405

★ Poszukuje Mieszkania

POSZUKUJE mieszkania w okolicy Central-Archer do Harlem. Pokój z kuchnią umeblowany. — 586-7624.

POSZUKUJE 3 1/2 lub 4 małych pokoi, na północno — zachodniej stronie. Niedrogo. Na 2-m lub 3im piętrze. Dzwonienie po 5-tej: 381-7256

★ Kontraktorzy

BEZPŁATNE KONSULTACJE ODRAZU
Specjaliści we wszelkich rodzajach Odnowy i Przeróbki Domów. — Udzielamy Bezpłatnie Porad. Referencje tysięcy zadowolonych Klientów mówią same za siebie.

Nie trzeba malować: pokrywamy aluminium blachą "Soffit facia trim" i okna.
• Kuchnie i Łazienki
• Roboty Plumbierskie i Elektryczne
• Malowanie Mieszkań
• Dodatkowe Pokoje
• Usuwanie Defektów niegodnych z przepisami budowlanymi
• Aluminium Okna i Drzwi
• Fugowanie i Roboty Murarskie

Do budujemy nowe werandy i reperujemy stare. Pokrywamy budynki różnego rodzaju obiciem "SIDING". Wstawiamy drewniane okna i drzwi.
Finansowanie FHA

ALCO CONSTRUCTION CO.
3608 Milwaukee
• Róg Addison

★ Kontraktorzy

**WALTER JAKICH
CONSTRUCTION CO.**
Wolacie o darmowe obliczenie na roboty stolarskie, ciesielskie, cementowe, różne przeróbki, do budowy, werandy, "dormers", oraz generalne utrzymanie budynków.
Licencjonowani i ubezpieczeni
Generalny Kontraktor
1831 N. Karlov Tel. 235-1201

★ Kontraktorzy

**SPECIAL!
EDWARD'S ROOFING**
• Nałożenie "2 strips" pokryć dachu — \$39.95.
• Fugowanie i uszczelnianie przed wodą — kominiów — \$29.95.
Edward's Roofing
• 4013 N. Milwaukee Ave.
Dzwonienie 736-5103
24 GODZINNA OBSŁUGA.
LICENCJONOWANI.
BONDOWANI, UBEZPIECZENI.

★ Kontraktorzy

**Ed Grzebieniak
KONTRAKTOR**
BETTER WAY
REMODELING
Całkowite Przeróbki Domów
• FUGOWANIE
• NAPRAWY KOMINIÓW
• DACHY • RYNNY
• Usługi Główny
KONSULTACJE DARMO
36 LAT DOŚWIADCZENIA
CAŁKOWICIE
UBEZPIECZENI
Telefon w Chicago i na Przedmieściach:
622-6779 lub 827-4637

★ Kontraktorzy

**WŁADYSŁAW
GRZEBIENIAK I SYN
KONTRAKTORZY**
Firma istniejąca od 1933 roku. Wykonujemy wszelkie prace z zakresu Fugowania oraz Reperacji Wszelkiego Rodzaju Kominiów oraz Wszelkie Prace Murarskie.
Tel.: 774-7494

★ Kontraktorzy

CIEŚLA
Wykonuje wszelkie prace — naprawy przy Waszych domach. Jakiegokolwiek uszkodzenia. DOKONAŁE NAPRAWY. Chcesz zrobić remont domu swego — zadzwonić o pomoc do ODROSKIEGO;
Tel.: 545-2089

★ Kontraktorzy

Chicago-N. Western RR Odracza Podwyżkę Opłat do 1-go stycznia

Kompania kolejowa, Chicago and North Western Transportation Co., zwróciła się we wtorek do Stanowej Izby Handlowej o odroczenie prośby o podwyżkę opłat o 15 procent, do dnia 1 stycznia.

Christopher Mills, doradca prawny kompanii wyraził nadzieję, iż rozmowy o pomoc od Rej. Władzy Transportacji, podwyżkę tę będą mogły uczynić niekoniczną. RTA jest w trakcie rozważań propozycji kompanii Chicago and N. Western, która miałaby przynieść tej kompanii prawie 30 milionów dolarów w następnych czterech latach, nadto \$28 milionów na zakup sprzętu składającego się z 282 wagonów i 56 lokomotyw.

Zadanie o odroczenie prośby na podwyżkę opłat jest drugim dokonanym przez kompanię kolejową w przeciągu miesiąca czasu. Izba Handlowa przyznała 30-dniowe

odroczenie swych zarządzeń dnia 28 października.

Głównym powodem wstrzymania rozmów są dysputy wśród przedstawicieli RTA na temat konieczności zakupu sprzętu oraz sposobu, w jaki nabycie sprzętu miałyby się odbyć. Istnieją dwa kierunki akcji RTA — pierwszym jest, iż RTA może zakupić ekwipunek od North Western Co. przez użycie części sumy \$75 milionów, które są możliwe do uzyskania przez wypuszczenie bondów przez stan.

RTA może również szukać pomocy i starać się o przydział federalny w wysokości 80 procent zakupu sprzętu, jeśli jednak RTA dołożyłoby pozostałe 20 procent. Dwie trzecie z tych 20 procent koniecznych do uzyskania odpowiednich przydziałów federalnych, wysuniętych byłoby przez stan.

Pewna część przedstawicieli RTA uważa, iż mayor Daley powinien być poinformowany, nim dokonane zostaną kroki do uzyskania fed. funduszy, ponieważ mogłoby to obniżyć wysokość sumy na projekty masowej transportacji, których mayor jest zwolennikiem. Są to projekt rozbudowy węzła kolei podziemnych w śródmieściu i przedłużenie CTA do O'Hare.

Członkowie rady pochodzący z przedmieść twierdzą, iż mayor nie musi być pytany o poradę. Ostatnie oferty RTA na pomoc czyli na zakup usług domagają się sumy \$29.1 milionów dla kompanii Chicago and N. Western RR, za 4-letni okres czasu. Sumę tę kompania miałaby otrzymywać w ratach \$4.1 milionów za rok 1976; \$6.2 milionów na 1977; \$8.5 milionów na rok 1978 i \$10.3 milionów na rok 1979.

Uprawnieni do Odszkodowania

Stanowy sąd apelacyjny wydał we wtorek orzeczenie, na mocy którego uczniowie szkół publicznych, wydani lub zawieszeni bez przesłuchania, mogą ubiegać się o odszkodowanie. Orzeczenie dotyczy sprawy dwóch uczniów, Jariusa Pihusa i Silasa Brisco. Sędzia fed. sądu okręgowego Richard W. McLaren orzekł, że zwolniono ich bezprawnie, ale sędzia umarł zanim załatwiono sprawę odszkodowania pieniężnego, natomiast sędzia G. Leighton, któryemu przydzielono sprawę, odmówił rozpatrzenia prośby o odszkodowanie. Wówczas sprawę skierowano do sądu apelacyjnego.

Pracownicy Porzucają Pracę z Powodu Przepisów Miejskich

Przeszło 12 Zrezygnowało Zamiast Zastosować Się Do Przepisów Rezydencyjnych

Jak powiadomiono Komitet Finansowy Rady Miejskiej, przeszło 12 pracowników miejskich zrezygnowało z pracy zamiast zastosować się do przepisów wymagających ażeby przenieśli się z przedmieścia do miasta.

Charles Pounian, miejski dyrektor personelu, ujawnił liczbę w odpowiedzi na pytania aldermana Dick Simpsona w czasie przesłuchania dotyczącego proponowanego budżetu miejskiego na r. 1977.

Pounian oświadczył, że kiedy ubiegłego maja pracownicy miejscy otrzymali ultimatum ażeby przenieśli się z powrotem do miasta lub porzucili pracę zaledwie kilkuset z przeszło 44,000 pracowników przyznało się do mieszkania poza miastem. Mayor Daley nakazał podjęcie odpowiednich kroków przeciwko tym pracownikom którzy nie zastosowali się do przepisów rezydencyjnych.

Pounian zaznaczył, że wiele osób które najpierw podało, że mieszkają w mieście następnie zgłosiło zmianę adresu.

Dotychczas tylko ośmiu pracownikom miejskim zarzucono mieszkanie poza miastem. Trzech z nich zrezygnowało z pracy, podczas gdy sprawa pozostałych pięciu nie została jeszcze rozstrzygnięta. Jak na

razie nikt nie został zwolniony z powodu nie przestrzegania przepisu.

W międzyczasie, podczas konferencji prasowej odbywającej się przed salą przesłuchań, aldermani bloku mniejszościowego oświadczyli, że włączenie do budżetu przez mayora Daley nowego (Department of Human Services) Departamentu Usług Ludzkich, z przydziałem \$4.5 milionów, może stoperdować cały budżet.

Ald. Martin Oberman stwierdzał, że przepisy stanowe wymagają ażeby budżet miejski zawierał szczegółowe dane, podczas gdy nowy departament jest wymieniony tylko z nazwy i przydzielonego funduszu operacyjnego. Nowy departament ma połączyć trzy istniejące, z których dwa znajdują się pod dyktando Murzynów.

Komisarz Prac Publicznych Marshall Suloway zaznaczył w czasie przesłuchania, że miasto spodziewa się wkrótce decyzji federalnej w związku z finansowaniem autostrady Crosstown. Dodał, że miasto również ma nadzieję otrzymać subwencje federalne w r. 1977 na planowanie i budowę parkingów w okolicy Jefferson Parku i autostrady Dan Ryan.

RZYM. — Prezydent Wenezueli Carlos Andres Perez (po lewej) w towarzystwie prezydenta Włoch Giovanni Leone (po prawej) w czasie przeglądu prezydenckiej straży przybocznej. (UPI)

Niespodziewana Decyzja Lokalnej Unii Szoferów Rezygnuje z Wysiłków Organizowania Związku Policjantów

Przedstawiciele Unii Szoferów (Teamsters) oświadczyli ub. wtorku, że Unia obecnie wycofuje się z walki o zrzeszenie w związek zawodowy 10,000 policjantów chicagowskich.

William T. Hogan, prezes Teamsters Local 714 powiedział, że Związek Szoferów dopomógł do zjednoczenia poszczególnych grup policjantów, wykonawców swe zadanie, w myśl porozumienia, zawartego ze Stow. Chicagowskich Patrolowych. Pięć grup policyjnych wyraziło zgodę na wysłanie listu do mayora Daley, z prośbą o zarządzanie wyborów, w których wybierze się przedstawicieli, biorących udział w negocjacjach o kontrakty, z prawem korzystania z arbitrażu w wypadku, gdy negocjacje ułkną na martwym punkcie.

Po raz pierwszy w Chicago — powiedział Hogan — 4 Stowarzyszenia policjantów wyraziły zgodę na połączenie się. Uważam, że osiągnięliśmy swój cel, a jeżeli stowarzyszenia te będą nadal potrzebowały naszej pomocy, oczywiście, wznowimy kampanię.

Hogan mówi, że policjanci powinni wybrać przedstawiciela spośród 4-ech grup, nie włączając w to 5-ej, z przedmieścia, Combined Counties Police Association, na czele której stoi John Flood. Hogan wyraził nadzieję, że mayor Daley zgodzi się na wybory, o jakie zabiegają 4 grupy: Confederation of Police, Fraternal Order of Police, Chicago Patrolmen's Association i Local 1975, Chicago Police Officers Union —

Wspólna Akcja FBI i Policji Stanowej w Indiana Ma Zapobiec Rabunkom w Okresie Przedświątecznym

Funkcjonariusze FBI i policji stanowej w Indiana rozpoczęli we wtorek program — "robbery impact", przeznaczony do zatabowania, zwykłego w okresie przedświątecznym, wzrostu napadów i kradzieży.

Agenci FBI wraz z policjantami, odwiedzą wszystkie banki w powiatach Lake i Newton, aby sprawdzić systemy bezpieczeństwa w 89 bankach i procedurę, jaką się stosuje przy zabezpieczeniu kas ogniotrwałych i oddziałów w których zmienia się czeki i inkasuje gotówkę.

Po zwiedzeniu zorganizowane zostaną specjalne kursy, celem przeszkolenia pracowników zatrudnionych w bankach i innych instytucjach finansowych. Udzieli się instrukcji jak trzeba zachować się podczas ewentualnego napadu oraz w wypadku wzięcia przez bandytów zakładnika i na co trzeba zwracać baczną uwagę, by później podać policji rysopis bandytów i jak rozpoznać samochody, którymi złodzieje uciekają.

Komendant 13 dystryktu policji stanowej w Indiana, porucznik Charles Neary powiedział reporterom, po skontaktowaniu się z zarządnymi banków, władze stanowe, federalne i lokalne zamierzają oferoować pomoc firmom i zakładom, a szczególnie sklepom w których sprzedaje się trunki, łańcuchowym sklepom spożywczym, stacjom benzynowym i barom. Neary mówi, że policja miejska również weźmie udział w akcji.

Neary zaznacza, że nowy program nie jest spowodowany zwiększeniem przestępczości w dwóch powiatach i będzie trwał tylko przez

odłam AFL-CIO Paper Workers International Union. Hogan wyjaśnił, że prezes Stow. Patrolowych, Joseph Pecoraro zwrócił się do Unii Szoferów o pomoc w zorganizowaniu Związku Policjantów i zapewnił, że Louis F. Peck, prezes Chicago Teamsters Joint Council 25 i członek Rady Policji (Chicago Police Board) nie wywierał żadnego nacisku na wycofanie się Unii z wysiłków organizowania tego związku.

John Flood, prezes Combined Counties Police Association w próbie udaremnienia wysiłków Teamsters i CPA, przypomniał skandale, jakimi od lat nękana jest Unia Szoferów, włącznie ze zniknięciem i przypuszczalnym zamordowaniem byłego prezesa Teamsters, Jimmy Hoffa. Zdaniem Flooda, policjanci broniący prawa nie powinni mieć nic wspólnego z największą w kraju unią.

Teamsters, zrzeszająca ponad dwa miliony członków, wykroczyła oddawna poza tradycyjne zrzeszenia pracowników przemysłu przewoźnego, sięgając do zupełnie nowych, innych zawodów, jak: nauczyciele, strażnicy, policjanci i inni pracownicy publiczni.

Mayor Daley waha się z przyznaniem policjantom prawa negocjacji i nie odpowiedział dotychczas na żądanie ogłoszenia wyborów.

John Dinen, prezes Fraternal Order of Police powiedział, że wybory nie będą miały znaczenia dopóki Mayor nie wyraził zgody wzięcia udziału w negocjacjach o kontrakty.

okres zakupów przedświątecznych, gdy w bankach i sklepach znajdują się większe sumy pieniędzy. W takim sezonie zawsze zwiększają się napady zbrojne i rabunki. Chcemy temu zapobiec, mówi Neary, a jeżeli będą miały miejsce, chcemy natychmiast otrzymać dokładny rysopis podejrzanych, aby szybciej ująć przestępców.

Oszuści Otrzymali \$100,000 Za Rzekomą Opiekę Nad Dziećmi Była Urzędniczka Dept. Opieki Na Dzieckiem i Rodziną Na Czele Oskarżonych

Federalna ława przysięgłych postawiła w stan oskarżenia 6 osób, włącznie z byłą urzędniczką Dept. Opieki nad Dzieckiem i Rodziną (Illinois Dept. of Family Services). Wszyscy są oskarżeni o oszustwa, na których "zarobili" \$100,000 w nielegalnych wypłatach za opiekę nad dziećmi.

W 65 punktach oskarżenia wymienia się 33-letnią Elizabeth Smith, jako główną inicjatorkę planu; jej brata, Anthony L. Fox; Dorothy Edmond; Alfred Young; Daryl Robinson i Christine Mathis.

John A. Meyer, asystent fed. prokuratora, powiedział, że Smith pracowała w Departamencie w charakterze urzędniczki-maszynistki przez okres 5-ciu lat. Do obowiązków jej należało wypełnianie na maszynie formularzy, upoważniających do wypłat miesięcznych rodzinom, opiekującym się dziećmi (foster children).

W oskarżeniu zaznacza się, że Smith rozpoczęła swój plan we wrześniu 1973 roku, gdy korzystając ze swej funkcji fałszowała informacje i otwierała konta dla nieistniejących dzieci, oddawanych rzekomo przez Departament pod opiekę.

Bezpłatne Przejazdy Autobusami

Dorocznym zwyczajem konsumentów robiących zakupy świąteczne w śródmieściu, mogą korzystać z bezpłatnych przejazdów specjalnymi autobusami od poniedziałku 29 bm. do piątku włącznie przez cały okres przedświąteczny, aż do Bożego Narodzenia. Koszta pokrywa Stow. Kupców — State Street Council. Autobusy będą kursować od 1-ej przed południem do 3-ej po południu, co 10 minut, na następujących trasach: północ-południe — po State od Congress do Ohio; na wschód do Michigan, południe na Wacker, zachód po State, południe do Harrison, zachód do Dearborn. Autobusy w kierunku wschód-zachód kursować będą po Madison od State do Clinton, na południe do Jackson, wschód do State.

Organy Na Badania Medyczne

Stanowe Stowarzyszenie Zapobiegnięcia Słepocie (Illinois Society for the Prevention of Blindness) planuje zwrócić się z apelem do lokalnej i stanowej policji o sprawowanie czy na prawach jazdy kierowców zabitych w wypadkach drogowych znajduje się nalepka stwierdzająca, że dana osoba przeznacza swoje oczy, nerki i inne narządy na badania medyczne lub do użycia w przeszczepach. Personel szpitalny również zostanie uprzedzony.

E. Sadłowski Otrzymał Indorsację

Ed Sadłowski, który ubiega się o wybór na przewodniczącego United Steelworkers of America otrzymał w środę wieczorem indorsację od swego lokalnego oddziału unii.

Sadłowski otrzymał 344 głosy, podczas gdy jego oponent, Lloyd McBride, który jest popierany przez przechodzącego na emeryturę I. Abel otrzymał tylko 16 głosów. Tak Sadłowski, jak McBride mieli wystarczającą ilość oddziałów by nazwiska ich umieszczone zostały na balocie krajowym.

Indorsację otrzymali również znajdujący się na balocie Sadłowskiego: Nash Rodriguez na sekretarza, Andy Kmech na skarbnika, Marvin Weinstock na wiceprzewodniczącego i Oliver Montgomery na wiceprzewodniczącego dla spraw Humanitarnych.

W wyniku fikcyjnych kont, władze stanowe rozpoczęły wystawiać miesięczne czeki na sumy wahające się od \$200 do \$580, w zależności od liczby dzieci, przydzielonych do opiekujących się nimi rodzin. Oszkarżoną akcją prowadzono od 1973 do sierpnia 1976 roku. Smith pracowała w Dept. do Spraw Dziecka i Rodziny od sierpnia 1971 do sierpnia 1976 roku. Używała nazwisk swego brata i innych, których wciągała do współpracy i podawała ich adresy, na które wysyłała czeki.

Władze dopiero w bieżącym roku zainteresowały się listą "duchów" i dochodzenia wykazały oszustwa, na których oskarżeni zarobilił poważną sumę wciągu ubiegłych 3 lat. Wszyscy są oskarżeni m.in. o nadużycie poczty, gdyż czeki wysyłały przeważnie pocztą.

Dwoje Dzieci Zginęło w Eksplozji Pieca Gazowego Seria Wybuchów i Pożarów w Północno-Zachodniej Części Miasta

Dwoje dzieci zginęło w domu apartamentowym, pnr. 1160 W. Grand ul., a 4 osoby odniosły obrażenia, gdy eksplodował piec gazowy, który matka, Sandy Martinez, zapomniała zgasić, wychodząc z domu. Kobieta mówi, że zostawiła dzieci na 15 do 20 minut, wychodząc z córka do sklepu. W eksplozji zginęły 2-letnia Maria Trevino i jej 14-miesięczna siostrzyczka Sutchil. Czwororo dzieci w wieku od 5, 7, 10 i 13 lat, przewieziono do szpitala.

Eksplozje spowodowały pożary trzech budynków w północno-zachodniej części miasta. Czwarta, w pustym budynku dalej na północ. W domu pnr. 2047 North Ave. bombę podłożono przy wejściu. Parter został całkowicie zniszczony, a w sąsiednich domach wyleciały wszystkie szyby. Gloria Maria Cruz, zam. pnr. 2055 W. North, widziała trzech młodych mężczyzn, uciekających na południe po North, w kilka sekund po wybuchu. Kobieta myślała, że to trzęsienie ziemi, gdyż cały dom się zatrzęsł.

Szef 4-go batalionu Straży Ogniowej Richard Gunther powiedział, że cały budynek, w którym mieści się National Dal Labor Service na parterze, oraz klub portowyński St. Sebastian Social and Domino Club,

na najwyższym piętrze, trzeba będzie prawdopodobnie rozebrać, gdyż eksplozja nadwyrzeżyła ściany i używanie budynku grozi niebezpieczeństwem.

W 45 minut po eksplozji pożar wybuchł w pobliżu, w Onward Neighborhood House, 600 N. Leavitt St. Funkcjonariusze Dept. Straży Ogniowej znaleźli 6 puszek z benzyną oraz ręczniki papierowe nasiąknięte benzyną. Mówią oni, że benzynę rozlało także na podłogę. Trzeci wybuch, w czwartek nad ranem, zniszczył dwupiętrowy budynek pnr. 2315 W. Grand ul. Powodem był przegrzany kocioł do ogrzewania wody.

W piątek nad ranem zameldowano o dwóch innych pożarach, jakie wybuchły z nieznanego przyczyn w Evanston, pnr. 2050 i 1634 Ridge Ave. W pierwszym ewakuowano 50 mieszkańców z trzypiętrowego apartamentowego domu. W kilka minut potem wybuchł drugi pożar, po ugaszeniu którego znaleziono na werandzie 5-galonową puszkę, w której były reszki benzyny. Szef straży ogniowej w Evanston mówi, że pożary nie wyrządziły wielkich szkód. Zaznaczył on, że w ostatnich kilku miesiącach wybuchło szereg pożarów w tej dzielnicy z niewyjaśnionej przyczyny.

Rezygnacja Dyrektora Stanowego Urzędu Budżetowego

Leonard Schaeffer, stanowy dyrektor budżetowy przez okres ostatnich 18 miesięcy fiskalnych zrezygnował ze stanowiska ażeby przyjąć posadę wiceprezesa First National City Bank w Nowym Yorku.

Gub. Dan Walker wyznaczył asystenta Schaeffera, Richarda E. Bratton, lat 33, do tymczasowego objęcia urzędu dopóki gubernator-elekt James R. Thompson nie przejmie władzy w styczniu.

Schaeffer, ekspert w administracji fiskalnej który jest odpowiedzialny za bilans dodatni budżetu Walkera pomimo ponurych przepowiedni innych stanowych ekspertów fiskalnych, zajmował stanowisko od maja, 1975 r.

Kiedy Schaeffer, lat 31, opuści stanowisko 1-go grudnia, Bratton będzie współpracował z przejmującą władzę administracją Thompsona i z wyznaczonym przez Thompsona dyrektorem budżetu, obecnym asystentem kontrolera, Robertem Mandeville, nad przygotowaniem następnego budżetu stanowego.

W czasie swojej pożegnalnej konferencji prasowej Schaeffer powtórzył swoje przekonanie, że stan be-

dzie mógł poradzić sobie przez okres następnych dwóch lat bez konieczności podniesienia podatku. Również zaznaczył, że pod jego kierownictwem biuro budżetowe opracowało dokładne i konserwatywne oszacowanie dochodów stanowych.

Przed przyłączeniem się do urzędu budżetowego, Schaeffer był asystentem dyrektora administracji Departamentu Zdrowia Psychicznego. Na nowym stanowisku będzie on funkcjonował jako szef sztabu First National Bank i będzie służył administracyjnym poparciem dla ogólnostanowych interesów banku.

Bratton, lat 33, zajmował stanowisko asystenta dyrektora urzędu budżetowego od czerwca, 1975 r. Przyłączył się do urzędu w r. 1970 za kadencji byłego gubernatora Richarda B. Ogilvie.

Wyniki Losowania w Stan. Loterii

W ciągu loterii stanowej, które odbyło się w środę, wylosowane zostały następujące numery z bile-
tów po 50 centów: 17 i 626, kolor niebieski i marka samochodu Chevrolet.

Dążność do Uzyskania Czystości Otoczenia Osłabia Produkcję

Czasopismo "Fortune" wysuwa ostrzeżenie, iż dążność do uzyskania czystości otoczenia może doprowadzić do osłabienia produkcji i obniżenia stanu ekonomicznego Stanów Zjednoczonych.

Kraj nasz, osiągnął punkt, który wymaga ponownego rozpatrzenia problemów skażenia i ustalenia nowych podejść do problemu kontroli skażeń, twierdzi artykuł umieszczony w "Fortune", na listopad.

Artykuł przyznaje, iż od czasu przyjęcia przez Kongres Aktu o czystości powietrza w roku 1970 i poprawki do Aktu kontroli skażenia wody w 1972 roku, dokonano w tym kraju znacznych osiągnięć i postęp w walce ze skażeniem.

Obecnie, po łatwych zdobyciach rozpocznie się okres walki między prawem a rzeczywistością, pisze autor artykułu w "Fortune", Tom Alexander. Spora liczba ustawodawców mogłaby przyznać, iż władze rządowe przeceniły wartość wydawanych ustaw.

Okazuje się, pisze Alexander, że jeśli prawa były faktycznie wyznaczone i to w formie, w jakiej zostały wydane lub są interpretowane przez sądy, rezultatem końcowym mogłaby być stagnacja w produkcji lub nawet bankructwo kraju.

Alexander charakteryzuje Fed. Agencję Ochrony Otoczenia jako "przepracowaną, zdegotowaną, niemożliwością wymuszenia pracy i zrażoną. Połowa z naznaczonych rejonów uznanych za posiadających jakość czystości powietrza, przekracza najniższe standardy, jakie miały być osiągnięte w 1975 roku i jak się wydaje pewna liczba większych miast może nigdy tych jakości nie uzyskać.

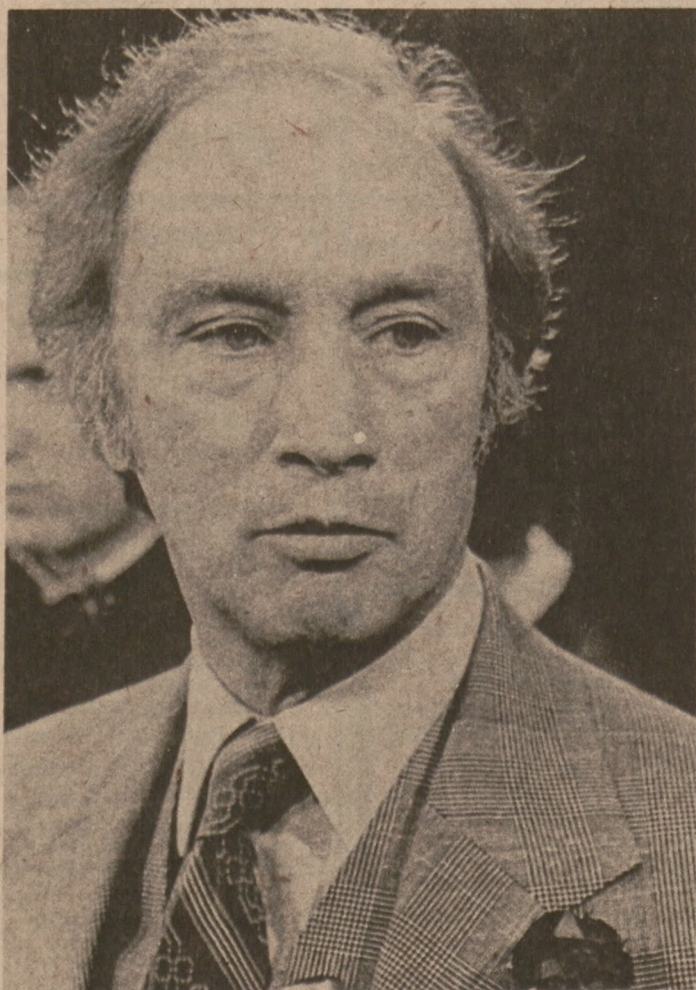
Przypuszczalnie mniej niż połowa z miast w kraju osiągnie standardy powietrza i czystości wody wyznaczone na rok 1977, a dla niektórych z nich poziom ten będzie mógł być osiągnięty nie wcześniej, niż w dziesięć lat.

Wiele miast i stanów znajduje przeszkodę przy ustalaniu kontroli ruchu lub w planach na użycie terenów dla ulepszenia jakości powietrza. W obliczu zwiększenia się wykrożeń, agencja ochrony otoczenia może utrzymywać, iż wykroczenia te nie zdarzają się.

Około 80 procent zakładów przemysłu podstawowego jak fabrykacja papieru i papki, żelaza i stali, oczyszczanie i przeróbka olejów, środków chemicznych, różnych meyli, oraz urządzeń elektrycznych osiągnęło żądany poziom albo wszczęły już kroki do oczyszczenia warunków przy produkcji, ale koszty tych urządzeń są dość wysokie. Alexander podkreśla, iż uruchomienie aparatu do walki z odkażeniem wymaga energii i sam proces do uzyskania kontroli skażenia produkuje skażenie.

Kontrola Przewozu Niebezpiecznych Materiałów

Rada Powiatowa wezwała we wtorek władze stanowe do wszczęcia akcji w sprawie kontroli magazynowania i przewozów niebezpiecznych materiałów w stanie Illinois. Komitet wykonawczy rady podkreślił rosnącą groźbę katastrofalnych szkód i zatwierdził rezolucję zwracającą się do stanu o zaadaptowanie zarządzeń bezpieczeństwa uchwalonych w kwietniu przez Kongres.

OTTAWA. — Premier Trudeau, przemawiając do narodu po zwycięstwie Partii Quebecois w czasie wyborów w prowincji Quebec, wyraził przekonanie, że mieszkańcy Quebecu odsuną od siebie myśl o secesji ponieważ dalej wierzą, że ich przyszłość łączy się z niepodzielną Kanadą (UPI)